

T.C.
EGE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İlköğretim Bölümü
Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı

POLONYA VE TÜRKİYE’DE SINIF ÖĞRETMENİ YETİŞTİRME
PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN:

Arman ORMAN

DANIŞMANI:

Prof. Dr. A. Kadir ASLAN

İZMİR – 2012

YEMİN BELGESİ

Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne sunduğum "Polonya ve Türkiye'de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarının Karşılaştırılması" adlı yüksek lisans tezinin tarafımdan bilimsel, ahlak ve normlara uygun bir şekilde hazırlandığını, tezimde yararlandığım kaynakları bibliyografyada ve dipnotlarda gösterdiğimi onurumla doğrularım.

Arman Orman

İzmir - 2012

TUTANAK

Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 09/02/2012 tarih ve 4/12 sayılı kararı ile oluşturulan jüri İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Arman Orman'ın aşağıda (Türkçe/İngilizce) belirtilen tezini incelemiş ve aday 28/02/2012 günü saat 11:00'da 9.0 dakika süren tez savunmasına almıştır.

Sınav sonunda adayın tez savunmasını ve jüri üyeleri tarafından tezi ile ilgili kendisine yöneltilen sorulara verdiği cevapları değerlendirerek tezin başarılı/başarısız/düzeltilmesi gerekli olduğuna oybirliğiyle/oyçokluğuyla karar vermiştir.

BAŞKAN

Prof. Dr. A. Kadir ASLAN

Başarılı

Başarısız

Düzeltilme (Üç ay süreli)

ÜYE

Prof. Dr. Münevver YALÇINKAYA

Başarılı

Başarısız

Düzeltilme (Üç ay süreli)

ÜYE

Doç. Dr. Neşe ASLAN

Başarılı

Başarısız

Düzeltilme (Üç ay süreli)

Tezin Türkçe Başlığı: Polonya ve Türkiye'de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarının Karşılaştırılması

Tezin İngilizce Başlığı: The Comparison of Initial Teacher Training Programmes of Poland and Turkey

- * 1. Yüksek Lisans Tezi savunma süresi asgari 45, azami 90 dakikadır.
2. Tutanak (jürinin karar ve imzaları haricinde) **bilgisayarda** doldurulmalıdır.
3. **Tez başlığı (Türkçe ve İngilizce) mutlaka belirtilmelidir.**
4. Yüksek Lisans Tez savunmasında üyelerden en az birinin E.Ü. Lisansüstü eğitim öğretim yönetmeliğinin 17(2) maddesi gereğince **anabilim dalı dışından** olması zorunludur.

ÖNSÖZ

Bu çalışmada; Polonya ve Türkiye'deki sınıf öğretmeni yetiştirme programları uluslararası karşılaştırmalı eğitim araştırması çerçevesinde hazırlanmıştır.

Tezin hazırlanmasındaki amaç; Avrupa Birliği'nin beşinci ve en büyük genişleme dalgasının gerçekleştiği 2004 yılında eğitim alanında yapmış olduğu iyileştirmelerin de katkısıyla birliğe katılan ülkelerden biri olan Polonya ile 2011 yılında Avrupa Birliği aday ülke statüsünde bulunan ve eğitim alanında gerçekleştirmesi gereken iyileştirmelerin bilimsel literatürde birçok akademisyen tarafından vurgulandığı Türkiye'nin sınıf öğretmeni yetiştirme konusundaki benzerlik ve farklılıklarını ortaya çıkarmaktır.

Tezin ortaya çıkarılmasında, yapılandırılmasında ve araştırmaların bir bölümünü tamamlamak için Avrupa Gönüllü Hizmeti programı çerçevesinde 9 ay süre ile Polonya'nın Varşova kentinde bulunmamda destek sağlayan çok değerli tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Kadir Aslan'a, yüksek lisans ders aşamasında hayata bakış açımı olumlu yönde değiştiren ve sosyolojik olaylara bilimsel yönden bakabilmemi sağlayan Sayın Doç. Dr. Neşe Aslan'a, nitel araştırma yöntemini akademik derinlemesine aşılayan ve bilimsel anlayışımı oluşturmamda sonsuz emeği geçen Sayın Yrd. Doç. Dr. Bünyamin Yurdakul'a teşekkürü bir borç bilirim.

Bu araştırmanın gerçekleşmesinde, yapmış olduğu akademik çalışmaların dokümanlarını ve ayrıntılarını paylaşan Adnan Menderes Üniversitesi öğretim üyesi Sayın Prof. Dr. Adil Türkoğlu'na ve doküman analizi için Lehçe ve İngilizce dokümanların ulaştırılmasında gerekli izinleri sağlayan Varşova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı Sayın Prof. dr hab. Alicja Siemak-Tylikowska'ya minnet borçluyum. Araştırmayı inceleyen ve iletişime geçmem gereken akademisyenlerle görüşme planlamaya çalışarak çok değerli zamanını ayıran Varşova Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrenci işleri ve yurtdışı ilişkileri sorumlusu Dekan Yardımcısı Sayın dr Rafał Godoń'a ve elde edilen dokümanların İngilizce'ye çevrilmesinde emeği geçen Varşova

Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlkokul Pedagojisi Araştırma Bölümü Başkanı ve Bölüm Erasmus öğrenci değişim hareketliliği koordinatörü Sayın dr hab. Małgorzata Żyto'ya sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca, Varşova Üniversitesi Eğitim Fakültesi'yle iletişim kurulmasında desteği olan Varşova Üniversitesi Erasmus öğrenci değişim hareketliliği sekreteri Ewelina Woźniak'a ve Varşova Üniversitesi Eğitim Fakültesi dekanlık sekreteri Krystyna Czempinska'ya da teşekkür ederim.

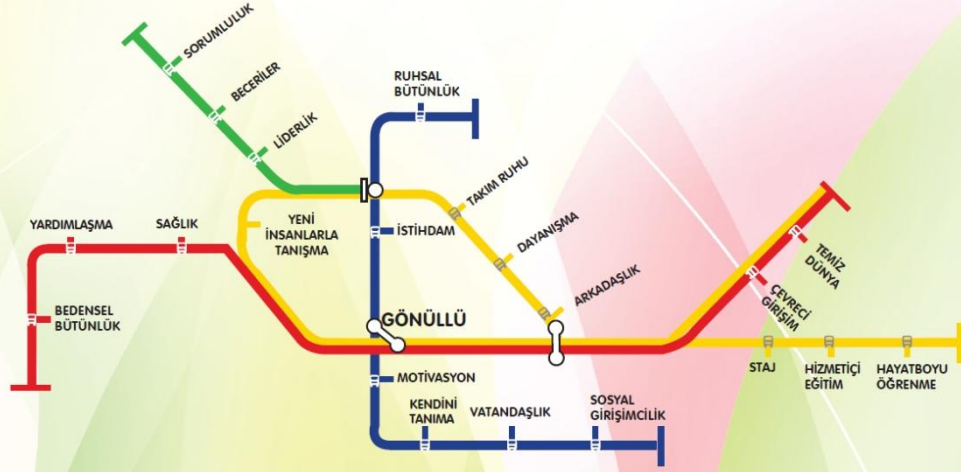
Araştırma süresince “Avrupa Gönüllülük Yılı 2011” çerçevesinde Polonya'nın Varşova kentinde bulunan Helenow Rehabilitasyon Merkezi'nde 9 ay süre ile zihinsel ve bedensel engelli ilköğretim ve lise öğrencileriyle beraber sosyal aktiviteler gerçekleştirilerek, Avrupa Gönüllü Hizmeti Eğitim ve Gençlik Programı kapsamında olan “Genç Gönüllüler Sosyal Dışlanmayla Mücadele Ediyor” adlı projede yer alınmıştır. Araştırmanın 9 ay süren Polonya aşamasının da gerçekleştirildiği bu dönemde, Avrupa Gönüllü Hizmeti için resmi dokümanların hazırlığında emeği geçen Gençtur Derneği Avrupa Gönüllü Hizmeti koordinatörü Sayın Zafer Yılmaz'a ve Fiye Derneği Avrupa Gönüllü Hizmeti koordinatörü Sayın Sylwia Jędra'ya ayırmış oldukları çok değerli zamanları için teşekkür ederim.

Sadece var oldukları için çok büyük teşekkürü hak eden çok değerli aileme, dostlarıma ve engelli öğrencilere sonsuz teşekkürler.

Arman Orman

İzmir – 2012

AVRUPA GÖNÜLLÜLÜK YILI 2011¹

Yolunu Çiz: Gönüllü Ol! Fark Yarat!

Avrupa Gönüllülük Yılı Nedir?

Avrupa Gönüllülük Yılı hem bir tür kutlama hemde bir davettir. Avrupa'da kendi toplumlarında para almada okularda, hastanelerde, spor kulüplerinde, çevre koruma faaliyetlerinde, sosyal hizmet alanında ve diğer ülkelere yardım etme konularında kendini adayan binlerce insanın oluşturduğu bir kutlamadır. Onların ve pek çok gönüllü organizasyonun çabaları insanların hayatında çok büyük fark yaratmaktadır. Gönüllüler olmasaydı dünya yaşanmaz bir yer olurdu. Avrupa Gönüllülük Yılı (AGY) aynı zamanda Avrupa popülasyonunun gönüllü faaliyetlerde bulunmayan büyük bir çoğunluğu içinde bir davetiye niteliğindedir. Onlarda pekala bu değişime katılabilirler. Sizce de öyle değil mi?

Avrupa Gönüllülük Yılı 2011

<http://europa.eu/volunteering/>

¹ Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Dergisi (Aralık, 2010).

İÇİNDEKİLER

Sayfa

KAPAK	i
YEMİN BELGESİ	ii
TUTANAK	iii
ÖNSÖZ	iv
AVRUPA GÖNÜLLÜLÜK YILI 2011	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ŞEKİLLER LİSTESİ	x
TABLolar LİSTESİ	xi
I. BÖLÜM	1
1. GİRİŞ	1
1.1. Amaç ve Önem.....	1
1.2. Problem Durumu	3
1.2.1. Avrupa Birliği ve Türkiye'nin Üyelik Süreci	3
1.2.2. Avrupa Birliği'nin Eğitim ve Öğretimde Amaçları	10
1.2.2.1. Bologna Süreci	11
1.2.2.2. (Fasıl 26) Eğitim ve Kültür	14
1.2.2.2.1. Eğitim ve Öğretim 2020 Çalışma Programı	15
1.2.2.2.2. Kültür Alanı	17
1.2.2.2.3. İlgili Fasıl Kapsamında Yapılan Çalışmalar	18
1.2.2.2.3.1. Türkiye 2005 Yılı İlerleme Raporu	18
1.2.2.2.3.2. Türkiye 2006 Yılı İlerleme Raporu	22
1.2.2.2.3.3. Türkiye 2007 Yılı İlerleme Raporu	23
1.2.2.2.3.4. Türkiye 2008 Yılı İlerleme Raporu	24
1.2.2.2.3.5. Türkiye 2009 Yılı İlerleme Raporu	25
1.2.2.2.3.6. Türkiye 2010 Yılı İlerleme Raporu	28
1.2.2.2.3.7. Türkiye 2011 Yılı İlerleme Raporu	30
1.3. Problem Tümcəsi.....	33
1.4. Alt Problemler	33
1.5. Sayılıtlar	33
1.6. Sınırlılıklar	34
1.7. Karşılaşılan Güçlükler	34
1.7.1. Olası Yanlılık.....	34
1.7.2. Seçilmişlik	34
1.7.3. Eksiklik.....	35
1.7.4. Ulaşılabilirlik	35

1.7.5.	Örneklem Yanlılığı	35
1.7.6.	Sınırlı Sözel Olmayan Davranış	35
1.7.7.	Standart Bir Formatın Olmaması	36
1.7.8.	Kodlama Zorluğu.....	36
1.7.9.	Diğer Güçlükler	36
1.8.	Tanımlar	37
1.9.	Kısaltmalar	37
II.	BÖLÜM.....	38
2.	ALANYAZIN TARAMASI.....	38
2.1.	İlgili Araştırmalar	38
2.1.1.	Yurtiçi.....	38
2.1.2.	Yurtdışı.....	40
2.2.	Eurydice (Avrupa Eğitim Bilgi Ağı) ve Küreselleşme	42
III.	BÖLÜM.....	46
3.	YÖNTEM.....	46
3.1.	Araştırma Deseni	46
3.2.	Evren ve Örneklem.....	46
3.3.	Veri Toplama Araçları.....	47
3.4.	Veri Toplama Süreci	48
3.4.1.	Dokümanlara Ulaşma	49
3.4.2.	Orijinalliğinin Kontrol Edilmesi.....	50
3.4.3.	Dokümanları Anlama	50
3.4.4.	Veriyi Analiz Etme	51
3.4.5.	Veriyi Kullanma	52
3.5.	Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması	52
3.5.1.	Geçerlik ve Güvenirlik	53
3.5.1.1.	Geçerlik	53
3.5.1.1.1.	İç Geçerlik.....	53
3.5.1.1.2.	Dış Geçerlik	55
3.5.1.2.	Güvenirlik	55
3.5.1.2.1.	İç Güvenirlik	55
3.5.1.2.2.	Dış Güvenirlik.....	56
3.5.2.	Araştırmacının Rolü	57
IV.	BÖLÜM.....	59
4.	BULGULAR VE YORUM	59
4.1.	Polonya ve Türkiye Genel Eğitim Sistemleri	59
4.1.1.	Polonya Genel Eğitim Sistemi.....	59
4.1.2.	Türkiye Genel Eğitim Sistemi.....	69
4.1.3.	Polonya ve Türkiye Karşılaştırılması	76

4.2.	Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Kurumları Düzey ve Eğitim Modelleri	78
4.2.1.	Polonya’da Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Kurumları Düzey ve Eğitim Modelleri	78
4.2.2.	Türkiye’de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Kurumları Düzey ve Eğitim Modelleri	79
4.2.3.	Polonya ve Türkiye Karşılaştırılması	81
4.3.	Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarında İçerik, Kapsam ve Öğretim	81
4.3.1.	Polonya’da Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarında İçerik, Kapsam ve Öğretim	81
4.3.2.	Türkiye’de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarında İçerik, Kapsam ve Öğretim	93
4.3.3.	Polonya ve Türkiye Karşılaştırılması	114
4.4.	Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarının Amaçları	116
4.4.1.	Polonya’da Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarının Amaçları	116
4.4.2.	Türkiye’de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarının Amaçları	117
4.4.3.	Polonya ve Türkiye Karşılaştırılması	118
4.5.	Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Kurumlarına Kabul Şartları	119
4.5.1.	Polonya’da Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Kurumlarına Kabul Şartları	119
4.5.2.	Türkiye’de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Kurumlarına Kabul Şartları	123
4.5.3.	Polonya ve Türkiye Karşılaştırılması	124
V.	BÖLÜM.....	125
5.	SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	125
5.1.	Sonuçlar	125
5.2.	Öneriler	129
5.2.1.	Araştırmaya İlişkin Öneriler	129
5.2.2.	Gelecekte Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler	131
VI.	BÖLÜM.....	133
6.	KAYNAKÇA VE EKLER.....	133
6.1.	Kaynakça	133
6.2.	Ekler	142
6.2.1.	Avrupa Gönüllü Hizmeti İçin Polonya’dan 9 Aylık Davetiye Mektubu	142
6.2.1.1.	Lehçe	142
6.2.1.2.	İngilizce	143
6.2.2.	Youthpass Sertifikası (Avrupa Gönüllü Hizmeti için)	144
7.	EUROPASS ÖZGEÇMİŞİ	146
8.	YÜKSEKÖĞRETİM KURULU TEZ VERİ GİRİŞ FORMU	152
9.	ÖZET.....	153
10.	ABSTRACT	155

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Avrupa Birliği'nin Genişleme Süreci 1/2	6
Şekil 2: Avrupa Birliği'nin Genişleme Süreci 2/2	7
Şekil 3: Uluslararası Para Fonu, "Ülkelerin Kişi Başına Düşen Gayri Safi Yurtiçi Hasılası" (GSYİH) Eylül 2011 Göstergeleri (Amerikan Doları Cinsinden).....	60
Şekil 4: Dünya Bankası 12 Aralık 2011 Tarihli "Dünya Gelişim Göstergeleri/Nüfus" Verileri (Milyon Kişi Cinsinden)	61
Şekil 5: Polonya Eğitim Sistemi (<1999)	64
Şekil 6: Polonya Eğitim Sistemi (Eurydice, 2011)	66
Şekil 7: Türkiye Eğitim Sistemi (Eurydice, 2011).....	73
Şekil 8: Matura Sınavı Sonuç Belgesi	122

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Polonya’da Okul Türleri/Yaş Aralığı (Eurydice, 2011).....	65
Tablo 2: Türkiye’de Okul Türleri/Yaş Aralığı (Eurydice, 2011)	71
Tablo 3: Türkiye İlköğretim Okulları Haftalık Ders Çizelgesi.....	74
Tablo 4: Varşova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Zorunlu Dersler	83
Tablo 5: Varşova Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü Zorunlu Dersler	87
Tablo 6: Varşova Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü Öğretmenlik Uygulaması Türleri	90
Tablo 7: Varşova Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü Seçmeli Dersler	91
Tablo 8: Ege Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü 1. Dönem Dersleri.....	93
Tablo 9: Ege Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü 2. Dönem Dersleri.....	96
Tablo 10: Ege Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü 3. Dönem Dersleri	98
Tablo 11: Ege Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü 4. Dönem Dersleri	101
Tablo 12: Ege Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü 5. Dönem Dersleri	104
Tablo 13: Ege Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü 6. Dönem Dersleri	106
Tablo 14: Ege Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü 7. Dönem Dersleri	108
Tablo 15: Ege Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü 8. Dönem Dersleri	110
Tablo 16: Ege Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü Alan Eğitimi Seçmeli Dersleri	110
Tablo 17: Ege Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü Meslek Bilgisi Seçmeli Dersleri.....	111

I. BÖLÜM

1. GİRİŞ

1.1.Amaç ve Önem

Immanuel Kant felsefesini dört soruda toplamak mümkündür: “Neyi bilebilirim?”, “Ne yapmam gerekir?”, “Ne umabilirim?” ve “İnsan nedir?” (Kant, 1787: 832; 1800: 125; Akt.: Çilingir ve Küçükali, 2004: 82). Aslında bu sorulardan sonuncusu diğer üçünü içinde barındıran en esaslı ve en kapsamlı sorudur. Bu soru eğitim açısından bakıldığında şu şekle bürünür: “İnsan olmak için ne yapmak gerekir?”. Kant'ın burada hareket tarzı şudur: İnsan “canlı doğa sistemi”nde kendine özgü bir yapıya sahiptir. Akıl sahibi bir varlık olarak insan, doğal yeteneklerini kullanarak kendi tarafından konulmuş amaçlar sayesinde kendini geliştirebilir. Öte yandan “doğanın efendisi” olan insan aynı zamanda “doğanın son amacı”dır da. O zaman bizim insan olarak temel ödevimiz, kendimizi hayvan türünden “ahlaki bir türe” yükseltmektir. Bu da ancak “kendiliğinden ilerleyen kültür”ü eğitim aracılığıyla planlı bir şekilde kendi kontrolümüz altına almakla gerçekleşebilir.

Eğitimde bilgi ve uzmanlaşmaya önem veren Kant, eğitim kurumlarının yönetimini alanlarında başarılı uzmanların eline bırakmak gerektiğini savunur. Keza eğitim, ancak geniş ufuklu, evrensel doğrulara kapısı açık, günü olduğu gibi geleceği de sağlıklı bir şekilde değerlendirebilen kişilerin çabalarıyla başarı sağlayabilir.

“Çocuklar şimdiki değil, gelecekteki insanlık soyunun mümkün olan en iyi durumuna, yani insanlık idesine ve onun tüm belirlenimlerine uygun bir şekilde yetiştirilmelidir.” (ÜP, A 17; Akt.: Çilingir ve Küçükali, 2004: 83).

Böylece Kant günümüz eğitiminin vazgeçilmez unsurlarından olan çağdaşlık ve evrenselliği eğitim anlayışının temeline yerleştirir. Evrensel eğitim ve evrensel insan kavramına o derece önem verir ki, bu onun bazıları tarafından yeterince ulusal ve

toplumsal çerçeveden bakmamakla suçlanmasına yol açar. Amacı derin bir felsefi kavrayışla insanın, toplumun ve nihayet tüm insanlığın belli bir amaç doğrultusunda topyekûn eğitilmesi düşüncesini sonuna kadar muhafaza eder.

Toplumun eğitilmesinde ve birey gelişiminde en büyük rolü üstlenen kesimin başında sınıf öğretmenleri gelmektedir. Öğretmenler okulda bilgi yayıcılık rolünü üstlenirler. Bu rolünü yerine getiren öğretmen, öğrencilerinde toplumca değer verilen değişmelerin oluşmasını sağlar (Korkut, 2002).

“Muallimler! Yeni nesil sizin eseriniz olacaktır.”
(Atatürk, 1924; akt.: Göksel, 1995)

Türkiye üyesi olmaya çalıştığı Avrupa Birliği için 1959 yılından günümüze kadar olan süreçte üyelik çalışmaları çerçevesinde birçok alanda yeniden yapılanma geçirmiştir ve halen geçirmektedir. Bu yapılanmanın içerisinde “Eğitim ve Kültür” alanında yapılan ve yapılacak olan değişimlerde sınıf öğretmenlerinin büyük rolü olacaktır. Gelecek nesillerin daha bilgili, çalışkan ve aklını kullanan bireyler olabilmeleri ancak daha bilgili, çalışkan ve aklını kullanan öğretmenlerle mümkündür. Bundan dolayı bu çalışmada sınıf öğretmenliği programlarının incelenmesine karar verilmiştir. Avrupa Birliği üyelik çalışmaları çerçevesinde toplumun değişimi üzerinde bu kadar etkili olan sınıf öğretmenliği mesleğinin akademik anlamda ele alınması bu nedenle büyük önem taşımaktadır.

Sonuç olarak; bu araştırmanın amacı Avrupa Birliği’ne üye ülkelerden Polonya’nın sınıf öğretmeni yetiştirme programlarının incelenmesi ve Türkiye’deki sınıf öğretmeni yetiştirme programlarıyla karşılaştırılmasıdır.

Bu amaç doğrultusunda Polonya Eğitim Sistemi ile Türkiye Eğitim Sistemi karşılaştırıldığında iki ülke arasındaki benzerliklerin çok fazla olduğu görülmektedir. İki ülke eğitim sistemi arasındaki en önemli farklılıkların da eğitim sistemlerinin yapılanmasındadır. Bunun temel sebebi olarak da Polonya Avrupa Birliği’ne uyum süreci için temel yapısal değişiklikleri önemli ölçüde gerçekleştirmişken, Türkiye’nin

Avrupa Birliği'ne uyum çalışmalarının yeni başlamış olmasdır. Ancak Türkiye'deki yapılan yenilikler ile Polonya eğitim sistemine benzer bir yapı kurulmaya çalışıldığı söylenbilir. Polonya yakın zamanda Avrupa Birliği lkesi olduğundan, Türkiye'nin bugün Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde yapacağı değişiklikler için Polonya eğitim sisteminin incelenmesi daha da önem kazanmaktadır (Balcı, 2007: 454).

1.2.Problem Durumu

Çalışmanın bu bölümü "Avrupa Birliği ve Türkiye" ile "Avrupa Birliği'nin Eğitim ve ğretimde Amaçları" başlıklarıyla incelenmiştir.

1.2.1. Avrupa Birliği ve Türkiye'nin yelik Süreci

Avrupa Birliği'nin resmi olarak ilk adımı 09 Mayıs 1950 tarihinde o zamanki Fransız Dış İşleri Bakanı Robert Schuman'a dayanmaktadır. Robert Schuman tarafından Avrupa'daki kömür ve elik üretimlerinin birleştirilmesine dayanan Avrupa Birliği fikri 18 Nisan 1951 tarihinde Paris Antlaşması adıyla Almanya, Fransa, Belçika, Hollanda, İtalya ve Lüksemburg'un antlaşmayı imzalamasıyla Avrupa Kömür ve elik Topluluğu olarak gerçeğe dnşmştir. Bu antlaşma resmen 25 Temmuz 1952 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Avrupa Birliği için ikinci büyük adım ise 25 Mart 1957 tarihinde yine aynı altı Avrupa lkesi tarafından imzalanan Roma Antlaşmasıdır. Bu antlaşma sonucunda Avrupa Ekonomik Topluluğu ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu kurulmuştur. Bu antlaşma resmen 01 Ocak 1958 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

08 Nisan 1965'te yukarıda adı geçen üç topluluğun tüm komisyon ve organlarının birleştirilmesi kararı alınmıştır. Bu karar da 01 Temmuz 1967'de hayata geçirilmiştir.

Bu bütünleşme çabalarına Avrupa Birliği diyebilmek ancak 07 Şubat 1992’de imzalanan ve 01 Kasım 1993’te yürürlüğe giren Maastricht Antlaşması ile 02 Ekim 1997’de imzalanan ve 01 Mayıs 1999’da yürürlüğe giren Amsterdam Antlaşması ile mümkün olabilmektedir.

Maastricht Antlaşması ile birliğe yönelik oluşturulmak istenen hedefler şöyle özetlenebilir;

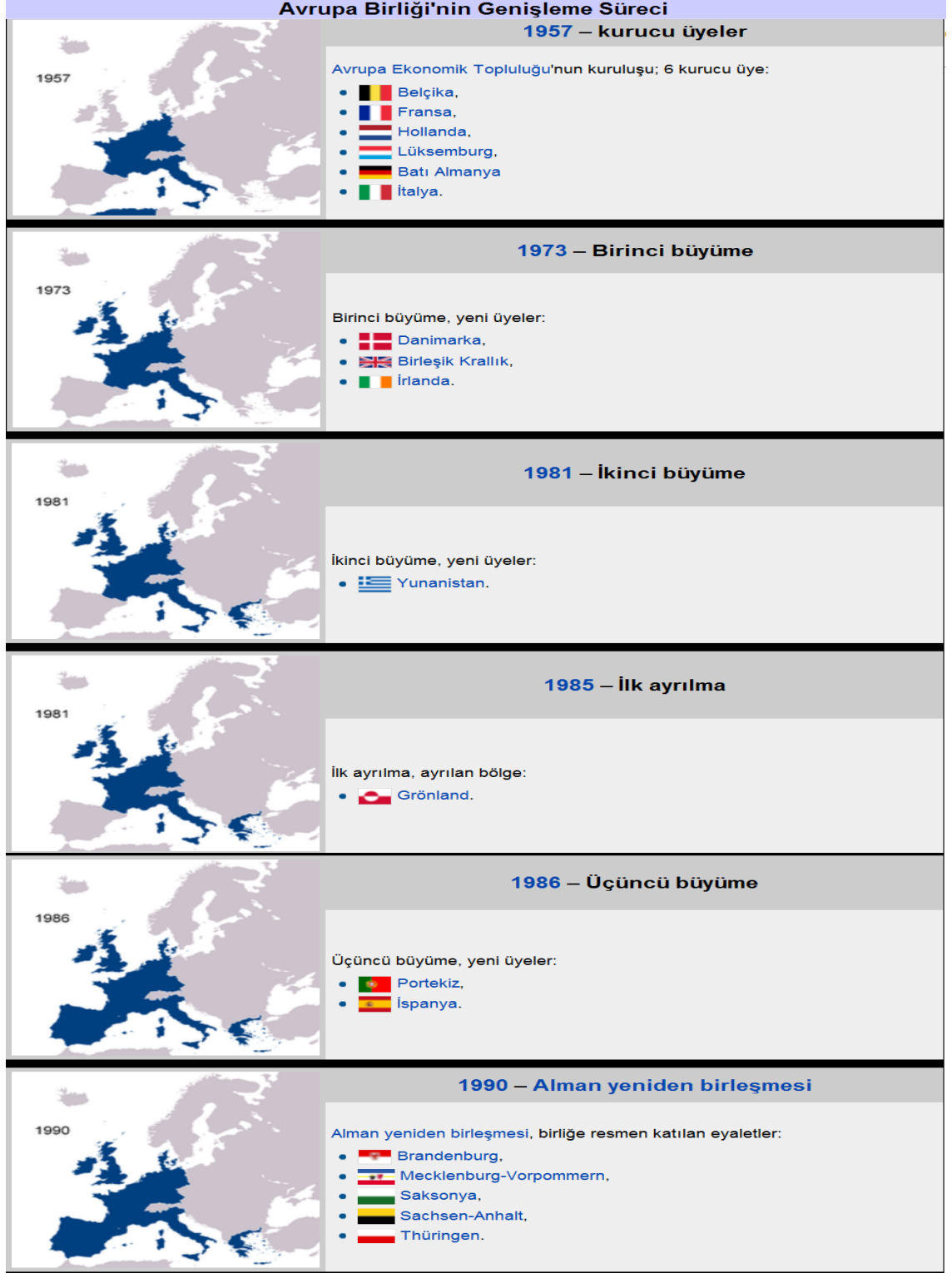
- Sınırsız iç pazar yaratmak, ekonomik ve sosyal bütünleşmeyi güçlendirmek ve uzun vadede tek parayı kapsayacak bir ekonomik ve parasal birlik oluşturarak, dengeli ve sürekli bir ekonomik ve sosyal gelişmeyi sağlamak,
- Ortak bir dış politika ve güvenlik politikası yoluyla uluslararası düzeyde birlik olarak hareket etmek,
- Avrupa vatandaşlığı kavramını oluşturarak birliğe üye ülke vatandaşlarının çıkarlarını ve haklarını korumaya daha fazla önem vermek,
- Hukuk ve içişleri alanlarında daha sıkı işbirliğini geliştirmek,
- Topluluk kazanımlarını (müktesebatını) korumak ve buna uygun çalışmalar gerçekleştirmek (Tuzcu, 2002).

Bu gelişmelerle birlikte Avrupa Birliği’nde; ekonomi, sanayi, eğitim, kültür, sağlık, dış politika, iç politika, hukuk, güvenlik ve tartışmasız olarak Avrupa Birliği’nin sürekliliğini sağlayacak olan Avrupa Vatandaşlığı gibi politika konuları belirlenmiştir.

Yukarıda belirtilen amaçlar doğrultusunda bugün Avrupa Birliği yirmi yedi bağımsız devletten oluşur. Bunlar üye devletler olarak bilinen Almanya, Avusturya, Birleşik Krallık, Belçika, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Kıbrıs, Hollanda, İrlanda, İspanya, İsveç, İtalya, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Macaristan, Malta, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovakya, Slovenya ve Yunanistan’dır. Birliğe katılmayı bekleyen Hırvatistan, İzlanda, Makedonya Cumhuriyeti, Karadağ ve Türkiye olmak üzere 5 aday ülke vardır. Ayrıca Batı Balkan ülkeleri Arnavutluk, Bosna-Hersek ve Sırbistan olası resmi adaylar olarak

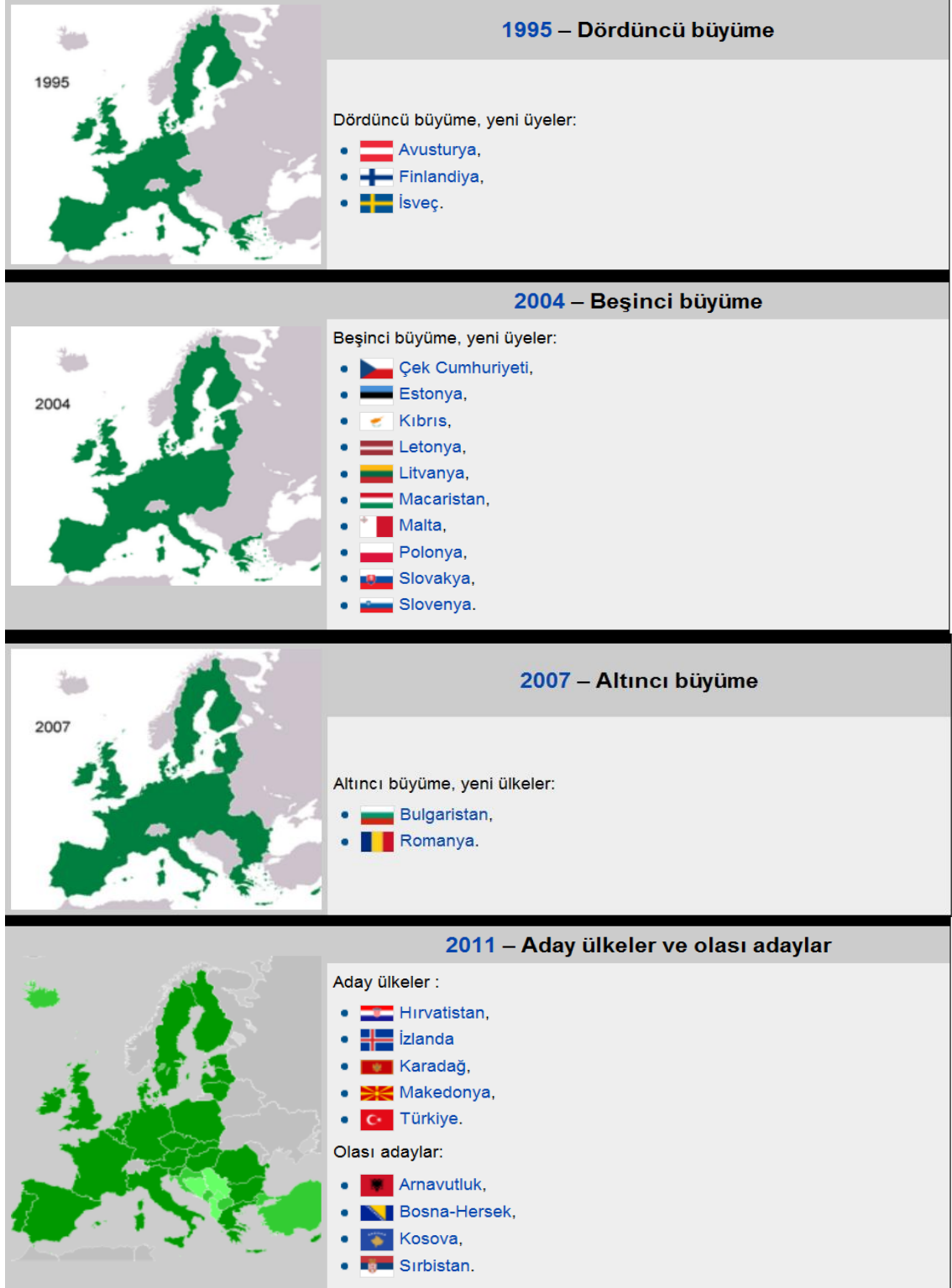
tanımlanmıştır. Son dönemde Kosova'ya da benzer bir statü verilmiştir. Şekil 1 ve Şekil 2'de Avrupa Birliği'nin genişleme süreci aktarılmıştır.

Şekil 1: Avrupa Birliği'nin Genişleme Süreci 1/2²

² http://tr.wikipedia.org/wiki/Avrupa_Birli%C4%9Fi (Erişim Tarihi: 11.03.2011).

Şekil 2: Avrupa Birliği'nin Genişleme Süreci 2/2

Türkiye, Avrupa Ekonomik Topluluğu'na ilk başvurusunu 31 Temmuz 1959 tarihinde yapmıştır. Altı ülkeden oluşan Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun Bakanlar Konseyi bu başvuruyu tanımış ve 12 Eylül 1963 tarihinde Türkiye için çok önemli olan Ankara Antlaşması'nı imzalamıştır. Ankara Antlaşması'nın imzalanmasının ardından Türkiye Avrupa Birliği'ni milli politika olarak gördüğünü beyan etmiştir. Sonrasında hazırlık, geçiş ve son dönem olmak üzere üç dönemi Türkiye yaşamış ve Gümrük Birliği'ne giden yolu hızlandırmıştır.

Türkiye Avrupa Ekonomik Topluluğu'na tam üyelik başvurusunu 14 Nisan 1987'de yapmıştır fakat bu başvuru ekonomik ve demokrasi gibi nedenlerle 1988 yılında reddedilmiştir. Türkiye'nin Gümrük Birliği sürecini tamamlaması için Topluluk tarafından öneriler getirilmiştir. Bu gelişmelerin ardından 01 Ocak 1996 tarihinde Avrupa Topluluğu üyesi olmayan bir ülke olan Türkiye'yi resmen Gümrük Birliği'ne üye olarak kabul etmiştir. Bu üyelikle birlikte gümrüklerde uygulanan gümrük vergileri kaldırılmıştır. Türkiye Gümrük Birliği kriterini de tamamlayarak Avrupa Birliği üyeliğine aday olma hedefini 13 Aralık 1997 tarihinde Avrupa Birliği'nin Lüksemburg Zirvesi ve 11 Aralık 1999 tarihli Avrupa Birliği Helsinki Zirvesi dönemeçleri ile tamamlamıştır.

Türkiye, bu süreçte 22 Haziran 1993 tarihinde yayınlanan Kopenhag Zirvesi sonuçlarına göre siyasi, ekonomi ve AB üyelik yükümlülüklerini üstlenebilme yeteneği alanlarında daha fazla emek sarf etmek gibi ciddi görevleri üstlenmiştir. Bu hedef doğrultusunda Türkiye, 24 Mart 2001 tarihli Resmi Gazete'de Cilt 1 (794 sayfa) ve Cilt 2 (343 sayfa) olmak üzere 1.137 sayfalık "Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye 2001 Yılı Ulusal Programı" hazırlamıştır. 24 Temmuz 2003 tarihinde de 884 sayfalık "Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye 2003 Yılı Ulusal Programı" ve son olarak 31 Aralık 2008 tarihinde de 397 sayfalık "Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye 2008 Yılı Ulusal Programı" yayınlamıştır.

Avrupa Birliği, Türkiye'nin atmış olduğu bu ciddi adımlarla birlikte yayınladığı olumlu ulusal raporlarında desteğini alarak 13 Aralık 2002 tarihli Avrupa Birliği Kopenhag Zirvesi'nde 2004 Aralık ayı itibariyle Türkiye ile müzakerelere başlanacağını belirtmiştir. Türkiye 2004 yılından itibaren müzakereleri, hükümetler arası konferanslar ve henüz başında olunan tarama süreci ile sürdürmektedir. 3 Ekim 2005 tarihinde Lüksemburg'da alınan bir kararla AB'nin, Türkiye ile tam üyelik müzakerelerini başlatmasının ardından Türkiye, hükümetler arası konferansları Başmüzakereci olan bir bakan ile tarama sürecine 20 Ekim 2005 yılı itibariyle başlamıştır. Taramaların tamamlanmasının ardından fiili müzakere süreci başlamaktadır. Tarama süreci içerisinde;

1. Malların Serbest Dolaşımı
2. İşçilerin Serbest Dolaşımı
3. İş Kurma Hakkı ve Hizmet Sunumu Serbestisi
4. Sermayenin Serbest Dolaşımı
5. Kamu Alımları
6. Őirketler Hukuku
7. Fikri Mülkiyet Hukuku
8. Rekabet Politikası
9. Mali Hizmetler
10. Bilgi Toplumu ve Medya
11. Tarım ve Kırsal Kalkınma
12. Gıda Güvenliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı
13. Balıkçılık
14. Taşımacılık Politikası
15. Enerji
16. Vergilendirme
17. Ekonomik ve Parasal Politika
18. İstatistik
19. Sosyal Politika ve İstihdam
20. İşletme ve Sanayi Politikası

21. Trans-Avrupa Şebekeleri
22. Bölgesel Politika ve Yapısal Araçların Koordinasyonu
23. Yargı ve Temel Haklar
24. Adalet, Özgürlük ve Güvenlik
25. Bilim ve Araştırma
26. Eğitim ve Kültür
27. Çevre
28. Tüketicinin ve Sağlığın Korunması
29. Gümrük Birliği
30. Dış İlişkiler
31. Dış, Güvenlik ve Savunma Politikaları
32. Mali Kontrol
33. Mali ve Bütçesel Hükümler
34. Kurumlar
35. Diğer Konular olmak üzere toplam 35 fasıl vardır (<http://www.abgs.gov.tr/index.php?p=62&l=1>, Erişim Tarihi: 02.11.2011). “Eğitim ve Kültür” başlığı altındaki 26. Fasıl araştırmamızla doğrudan ilgilidir.

Tamamlanan ve kapatılan her fasılda Avrupa Birliği'nin Türkiye tam üyeliği yolundaki beklentisi karşılanmış demektir.

1.2.2. Avrupa Birliği'nin Eğitim ve Öğretimde Amaçları

2011 yılı itibariyle 27 üye ülkenin üyesi olduğu Avrupa Birliği'nin eğitim ve öğretim politikası “Dünyada bilgi tabanlı en rekabetçi ve dinamik ekonomi olabilme” kavramı üzerine kurulmuştur.

Avrupa Birliği'nin eğitim ve öğretimdeki amaçları Bologna Süreci ile Türkiye'nin Avrupa Birliği tam üyelik tarama sürecinde gerçekleştirmesi gereken 26. Fasıl olan “Eğitim ve Kültür” başlıklarıyla ele alınmıştır.

1.2.2.1. Bologna Süreci

Bologna Süreci, 2010 yılına kadar Avrupa Yükseköğretim Alanı yaratmayı hedefleyen bir reform sürecidir. Pek çok uluslararası kuruluşun işbirliği ile 47 üye ülke (Karadağ'ın bağımsızlığını ilan etmesiyle üye ülke sayısı 45'ten 46'ya, son olarak Kazakistan'ın da sürece dahil olmasıyla 47'ye yükselmiştir.) tarafından oluşturulan ve sürdürülen, alışılmışın dışında bir süreçtir. Sürece üyelik hükümetler/devletlerarası herhangi bir antlaşmaya dayanmamaktadır. Bologna Süreci kapsamında yayımlanan bildirimlerin yasal bir bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Süreç tamamen her ülkenin özgür iradeleri ile katıldıkları bir oluşumdur ve ülkeler Bologna Süreci'nin öngördüğü hedefleri kabul edip etmeme hakkına sahiptirler (<http://bologna.yok.gov.tr/>).

Bologna Süreci'nin oluşturmayı hedeflediği Avrupa Yükseköğretim Alanı içerisinde yer alan ülke vatandaşları, yükseköğrenim görmek ya da çalışmak amaçları ile Avrupa'da kolayca dolaşabileceklerdir. Avrupa, gerek yükseköğretim ve gerekse iş imkanları açısından dünyanın diğer bölgelerinden kişiler tarafından tercih edilir hale getirilecektir.

Avrupa Yükseköğretim Alanı'nda en gerçekleşmesi arzulanmayan şey, üye ülkelerin eğitim sistemlerinin tek tip yükseköğretim sistemi haline getirilmesidir. Avrupa Yükseköğretim Alanı'nda asıl hedeflenen, çeşitlilik ile birlik arasında bir denge kurulmasıdır. Amaç, yükseköğretim sistemlerinin kendilerine özgü farklılıkları korunarak birbirleriyle karşılaştırılabilir olması ve uyumlu hale getirilmesinden ibarettir. Bu şekilde, bir ülkeden ya da yükseköğretim sisteminden bir diğerine geçişin kolaylaşması ve böylece öğrenciler ve öğretim görevlilerin hareketliliği ve istihdamının artırılması planlanmaktadır.

Bologna Süreci'nin temelleri 1998 yılında Fransa, İtalya, Almanya ve İngiltere Eğitim Bakanlarının Sorbonne'da gerçekleştirdikleri toplantı sonunda yayımlanan Sorbonne Bildirisi ile atılmıştır. Avrupa'da ortak bir yükseköğretim alanı yaratma fikri ilk kez bu bildiri ile ortaya çıkmıştır. Ancak, Bologna Süreci resmi olarak 1999 yılında

Bologna Bildirisi'nin 29 Avrupa ülkesinin yükseköğretimden sorumlu bakanları tarafından imzalanması ve yayımlanması ile başlamıştır. Bologna Süreci'nin temel hedeflerinden altısı bu bildiri ile ilan edilmiştir. Bu hedefler;

1. Kolay anlaşılır ve birbirleriyle karşılaştırılabilir yükseköğretim diploma ve/veya dereceleri oluşturmak (bu amaç doğrultusunda Diploma Eki uygulamasının geliştirilmesi),
2. Yükseköğretimde lisans ve yüksek lisans olmak üzere iki aşamalı derece sistemine geçmek,
3. Avrupa Kredi Transfer Sistemini (European Credit Transfer System, ECTS) uygulamak,
4. Öğrencilerin ve öğretim görevlilerinin hareketliliğini sağlamak ve yaygınlaştırmak,
5. Yükseköğretimde kalite güvencesi sistemleri ağını oluşturmak ve yaygınlaştırmak,
6. Yükseköğretimde Avrupa boyutunu geliştirmek.

Bologna Bildirisi'nin yayımlanmasından iki yıl sonra, ülkemizi de içeren üç yeni ülkenin (Türkiye, Hırvatistan ve Kıbrıs Rum Kesimi) katılımı ile 32 Avrupa ülkesinin yükseköğretimden sorumlu Bakanları, 19 Mayıs 2001'de Prag'da, Bologna Süreci'ni izlemek ve gelecek yıllar için öncelikler belirlemek üzere toplanmıştır. Prag'da Bologna Süreci'ne 3 hedef daha eklenmiştir;

7. Yaşam boyu öğrenimin teşvik edilmesi,
8. Öğrencilerin ve yükseköğretim kurumlarının sürece aktif katılımının sağlanması,
9. Avrupa Yükseköğretim Alanı'nın cazip hale getirilmesi.

2003'te Berlin'de toplanan 33 Avrupa ülkesinin Yükseköğretim Bakanları, Bologna Süreci'ne, "Avrupa Araştırma Alanı (European Research Area, ERA) ile Avrupa Yükseköğretim Alanı (European Higher Education Area, EHEA) arasında bir sinerji kurmak ve doktora çalışmaları" konulu, 10'uncu hedef eklemişler; ayrıca, üye

ülkelerde sürece hız kazandırmak ve durum tespiti yapmak amacıyla, 2005 Bergen Konferansı'ndan önce gerçekleştirilmek üzere, aşağıda belirtilen 3 öncelik alanını belirlemişlerdir;

- Yükseköğretimde (lisans ve yüksek lisans olmak üzere) iki aşamalı derece yapısı,
- Yükseköğretim diploma ve/veya dereceleri ve öğrenim sürelerinin tanınması,
- Kalite güvencesi.

Berlin'deki Konferansta Bologna Süreci'ne 7 ülke (Arnavutluk, Bosna-Hersek, Vatikan Cumhuriyeti, Rusya Federasyonu, Sırbistan-Karadağ, Makedonya ve Andora) daha katılmış ve toplam ülke sayısı 40'a erişmiştir.

19-20 Mayıs 2005 tarihlerinde Norveç'in Bergen şehrinde dördüncüsü gerçekleşen Avrupa Eğitim Bakanları Konferansı'nda 5 yeni ülkenin üyeliğe kabulü ile üye ülke sayısı 45'e çıkmıştır. Bu toplantıda, 2005-2007 yılları arasında gerçekleştirilmesi hedeflenen 4 öncelik alanı belirlenmiştir. Bu öncelik alanları;

1. Avrupa Yükseköğretim Alanı ile Avrupa Araştırma Alanı arasında bir sinerji yaratmak, yükseköğretimde lisans ve yüksek lisans olmak üzere iki aşamalı derece sistemine geçmek,
2. Bologna Süreci'nin sosyal boyutunu güçlendirmek,
3. Öğrenci ve öğretim görevlilerinin hareketliliğini sağlamak,
4. Avrupa Yükseköğretim Alanı'nın cazip hale getirilmesi ve Avrupa dışındaki ülkelerle işbirliğinin sağlanması ve güçlendirilmesidir.

Toplantıda, ayrıca 2007 yılına kadar gerçekleştirilmesi beklenen ve aşağıda belirtilen 4 ana konu hakkında üye ülkelerdeki uygulamaları ve gelişmeleri tespit etmek üzere, bir değerlendirme raporu (Stocktaking Report) hazırlanmasına karar verilmiştir;

1. Avrupa Kalite Güvencesi Birliği (European Association of Quality Assurance, ENQA) tarafından geliştirilen ve Avrupa Yükseköğretim Alanı'nda yer alan yükseköğretim kurumlarına yönelik "Kalite Güvencesi Standartları ve Uygulama Prensipleri"nin üye ülkelerdeki uygulamaları,
2. Ulusal Yeterlikler Çerçevesi uygulamaları,
3. Doktora programları da dahil olmak üzere ortak yükseköğretim programları,
4. Yükseköğretimde esnek öğrenim yolları yaratmak.

1.2.2.2. (Fasıl 26) Eğitim ve Kültür

Eğitim, gençlik ve kültür alanları temel olarak Avrupa Birliği üye devletlerin sorumluluğundadır. Eğitim ve gençlik alanındaki AB Müktesebatı, göçmen işçi çocuklarının eğitimine dair direktif ve Avrupa Birliği Adalet Divanının üye devlet vatandaşlarına yönelik ayrımcılık gözetilmemesi ile ilgili kararlarından oluşmaktadır.

Eğitim ve gençlik alanında Lizbon Stratejisi ve AB 2020 Stratejisi öncülüğünde ortak hedeflere ulaşmak ve ulusal politikaları yakınlaştırmak amacıyla Açık Koordinasyon Yöntemi (Open Method of Coordination) uygulanmaktadır.

Bu alanda geçerli uygulama kapasitesi temel olarak, yasal hükümlerin uygulanması ve yürütülmesi ile ilgili olmayıp, eğitim ve kültür alanındaki Birlik Programlarına (Hayatboyu Öğrenme Programı, Gençlik Programı ve Kültür Programı) etkin katılım için gerekli idari koşulların mevcut olması ile ilgilidir. AB'de üye ülkelerin politikalarını yakınlaştırma amaçlı açık koordinasyon yöntemi (OMC) yoluyla eğitim ve kültür alanlarında ortak hedefler ve ortak göstergeler belirlenmekte, ulusal eylem planları hazırlanmakta, bu planların raporlanması, izlenmesi ve değerlendirmesi yapılmakta ve ortak öğrenme ile iyi uygulamaların paylaşım çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

Eğitim, gençlik ve kültür alanları temel olarak ye ülkelerin sorumluluğunda olmakla birlikte, eğitimde kalitenin artırılması ve kültürel zenginliği korumak, geliştirmek adına ye devletler arasında işbirliğinin ve faaliyetlerin desteklenmesi öngörülür (ABİA md.165-167, ATA md.149-151; akt.: <http://www.abgs.gov.tr>).

Avrupa Birliği içerisinde eğitim ve ğretim politikaları temel olarak ulusal düzeyde belirlenmektedir. Bu erevede AB, ortak hedeflere ulaşabilmesi için ye ülkeler arasındaki işbirliğini güçlendirmek ve teşvik etmek amacıyla destekleyici bir rol üstlenmektedir. Söz konusu politika, ilgili eylem planları ve programlarla güçlendirilmekte; özel ağ yapılanmaları ve görüş alışverişi platformlarıyla desteklenmektedir.

AB'nin eğitim ve öğretimde amaçları şunlardır;

- AB eğitim stratejisine göre ülkelerin birlikte çalışması ve birbirinden ğrenmesi,
- Her seviyede yüksek kaliteli eğitim ve öğrenim ile günümüz bilgi toplumunun ve ülke ekonomilerinin gelişmesidir.

Eğitimde AB'nin uzun vadeli stratejik amaçları da;

- Hayatboyu ğrenme ve hareketliliğin teşvik edilmesi,
- Eğitim ve öğrenimin kalite ve etkinliğinin sağlanması,
- Eşitlik, sosyal uyum ve aktif vatandaşlığın desteklenmesi
- Yaratıcılık ve yenilikçiliğin, girişimciliğin eğitimin her aşamasında güçlendirilmesidir.

1.2.2.2.1. Eğitim ve ğretim 2020 alışma Programı

Eğitim ve ğretim alanında Avrupa işbirliğinin temellerini atan ve ortak hedeflere dayandırılmış ilk somut ereve olan "Eğitim ve ğretim 2010" alışma programı Avrupa Birliği Konseyi tarafından Mart 2002'de Barselona'da Lizbon

Stratejileri bağlamında ortaya konulmuştur. Söz konusu programın amacı ülkelerin eğitim ve öğretim sistemlerinin iyileştirilmesini desteklemek olup, bu desteğin iyi uygulamaların değişimini ve ülkelerin birbirlerinden öğrenmelerini sağlayarak ve destekleyici AB araçları geliştirilerek Açık Koordinasyon Yöntemi yoluyla sağlanması olmuştur.

"Eğitim ve Öğretim 2010" çalışma programından elde edilen gelişmeler üzerine kurulan, güncellenmiş bir eğitim ve öğretimde Avrupa işbirliği stratejik çerçevesi olarak "Eğitim ve Öğretim 2020" ortaya konulmuştur.

2020'ye kadarki dönemde Avrupa işbirliğinin birinci hedefi (a) tüm vatandaşlarının kişisel, sosyal ve mesleki başarı ve memnuniyetlerini (b) demokratik değerleri, sosyal uyumu, aktif vatandaşlığı ve kültürlerarası diyalogu sağlamayı amaçlayan üye ülkelerin eğitim ve öğretim sistemlerinin daha da gelişmesine destek vermek olarak belirlenmiştir.

2020'ye kadar sürecek dönemde, eğitim ve öğretimde Avrupa işbirliği, eğitim ve öğretim sistemlerini bir bütün olarak hayatboyu öğrenim perspektifine oturtan stratejik bir çerçeve oluşturan "Eğitim ve Öğretim 2020" dört stratejik amaç ortaya koymuştur:

1. Hayatboyu öğrenmeyi ve hareketliliği gerçekleştirmek,
2. Eğitim ve öğretim sistemlerinin kalitesini ve etkinliğini artırmak,
3. Eşitliği, sosyal uyumu ve aktif vatandaşlığı teşvik etmek,
4. Eğitimin her seviyesinde girişimcilik dahil, yaratıcılık ve yenilikçiliğe (inovasyon) yönelik çabaları artırmak.

Bu amaçlar doğrultusunda, 2020 yılına kadar üye ülkelerin bu alanlarda işbirliğini geliştirmesi önerilmektedir.

Söz konusu stratejik amaçlara, 2010-2020 dönemi için bu amaçlara göre hazırlanmış göstergeler ve Avrupa temel ölçütleri eşlik etmelidir. Bunların, Avrupa

seviyesindeki gelişmelerin bütünsel olarak ölçülmesine ve hangi noktaya gelindiğinin görülmesine yardım etmesi beklenmektedir.

AB'ye üyelik bakımından "Eğitim ve Öğretim 2020" çalışmalarına katılım ve uygulamalarına uyum önem arz etmektedir. Her ne kadar eğitim, öğretim ve gençlik alanları genel olarak üye ülkelerin kendilerine bırakılmış olsa da ulusal politikaların uyumlaştırılması ve açık eşgüdüm yöntemi aracılığıyla paylaşılan hedeflere ulaşılması ortak amaçtır. "Eğitim Öğretim 2020" ile ortaya konulan hedefler Türkiye'nin de AB'ye uyum çerçevesinde hedefleri olmaktadır. Eğitim Öğretim 2010 Çalışma Programı Koordinasyon Grubunun ve bazı alt grupların çalışmalarına aktif olarak katılan Türkiye, Eğitim Öğretim 2020'nin de çalışmalarına katılmakta ve Avrupa temel ölçütlerini dikkate alan çalışmalarını sürdürmektedir.

1.2.2.2.2. Kültür Alanı

Kültür konusu uzun bir süre Avrupa bütünleşmesinin merkezinde olmamış, üye ülkeler arasındaki söz konusu kültürel işbirliği, ancak Maastricht Antlaşması'na 1992 yılında dahil edildiğinden beri AB'nin yetki alanına girmeye başlamıştır.

AB Kültür Politikası, yerindenlik ilkesi³ çerçevesinde idare edilmektedir. Üye ülkelerin tek başına yeterli ölçüde alamadıkları önlemler, Birlik düzeyinde yerine getirilmektedir. Bu sebepten ötürü, AB düzeyindeki kültürel politika, üye ülkeler arasındaki işbirliğinin teşvik edilmesi ve talep edildiği takdirde, eylemlerinin desteklenerek tamamlanması ile sınırlı tutulmaktadır. Aynı zamanda, diğer Birlik politikalarının uygulanması esnasında kültürel boyutların da dikkate alınması tavsiye edilmektedir.

Birlik tarafından kültürel alana ilişkin olarak alınan tedbirler çerçevesinde, önemli bütçelere sahip olan ve Avrupa'nın kültürel çeşitliliğini teşvik etmeye yönelik

³ Yurttaşın, hizmeti kendine en yakın birimler tarafından alması kuralıdır.

proje ve girişimlere destek veren, kurumlar ve kültürel işlemciler arasındaki sınır aşırı işbirliği yoluyla Avrupa kültürel mirasını güçlendiren Kültür Programı yer almaktadır.

Birlik, kültür ve ilgili alanlarda (kültürel miras, mimarlık, edebiyat vb.) kültürel projelere hibe ve ödül sağlamakta; bu alanda Avrupa düzeyinde üstün başarılı etkinliklere dikkat çekmeyi ve Avrupa'nın zengin kültürel mirasını ortaya çıkarmayı hedeflemektedir.

1.2.2.2.3. İlgili Fasal Kapsamında Yapılan Çalışmalar

Araştırmada, “Eğitim ve Kültür” faslında Türkiye'nin durumunu ortaya koymak için Türkiye'nin AB ile tam üyelik müzakere sürecinin başladığı 20 Ekim 2005 tarihinden 2011 yılına kadar Avrupa Komisyonu'nun sırasıyla 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010 ve 2011 yıllarına ait “Türkiye İlerleme Raporu” adlı resmi dosyalarının “Eğitim ve Kültür” bölümleri incelenmiştir.

1.2.2.2.3.1. Türkiye 2005 Yılı İlerleme Raporu

Avrupa Komisyonu'nun 9 Kasım 2005 tarihinde Brüksel'de yayınlamış olduğu 162 sayfalık “Türkiye 2005 Yılı İlerleme Raporu” içerisinde bulunan “Eğitim ve Kültür” bölümüne ilişkin değerlendirmeler şöyledir;

Eğitim, öğretim, gençlik ve kültür alanları genel olarak üye ülkelerin yetkisi dahilindedir. Ulusal politikaların uyumlaştırılması ve açık eşgüdüm yöntemi aracılığıyla paylaşılan hedeflere ulaşılmasını hedefleyen, Avrupa seviyesinde eğitim ve öğretim alanlarında bütün faaliyetleri bütünleştiren “Eğitim ve Öğretim 2010” programının kurulmasına da neden olan, eğitim ve öğretim politikaları konusunda işbirliği çerçevesi geliştirilmiştir. Kültürel çeşitlilik konusunda ise üye ülkelerin, AT Antlaşması'nın 151. maddesinde yerini bulan ilkelere uymaları ve uluslararası yükümlülüklerinin kültürel çeşitliliğin korunması ve ilerletilmesine imkan vermesini sağlamaları gerekmektedir.

Eğitim, öğretim ve gençlik alanlarındaki Topluluk programlarının (Leonardo da Vinci, Socrates, Youth) mali yönetiminin sağlıklı bir şekilde sağlanması için üye ülkelerin hukuki, idari, mali çerçevelere ve gerekli uygulama kapasitesine sahip olmaları gerekmektedir.

Eğitim ve öğretim alanında Türkiye, Nisan 2004 ayından bu yana Topluluğun Leonardo da Vinci, Socrates ve Youth programlarına son derece başarılı bir şekilde katılmaktadır. Türk Ulusal Ajansı⁴ tarafından yürütölen bilgilendirme kampanyalarının da desteğiyle, bu programlar öğrenciler ve genç profesyoneller arasında büyük ilgi görmüştür. 2004 yılında zaten önemli bir şekilde artış kaydeden başvuru sayısı 2005 yılında daha da yükselmiştir.

Türk Ulusal Ajansı, projelerle ilgili seçim, sözleşme, menfaat sahiplerine ödeme, proje denetleme ve Komisyon'a bilgi verme dahil, programların dağıtılmış faaliyetlerin yönetimine ilişkin görevlerini tatminkâr bir şekilde yerine getirmiştir. Türk Ulusal Ajansı, AB ortaklarıyla birlikte 9000'den fazla Türk katılımcının dahil olduğu projeler için bu faaliyetlere tahsis edilen fonların %90'ının ihalesini gerçekleştirebilmiştir. Türk Ulusal Ajansı'nın, başvuru sayılarındaki önemli artışla baş edebilmek için yönetim kapasitesini takviye etmeye yönelik çabalarını sürdürmesi gerekmektedir.

Devlet Planlama Teşkilatı, Milli Eğitim Bakanlığı, AB İşleri Genel Sekreterliği, Yükseköğretim Kurulu, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ve Türk İş Kurumu temsilcilerinden oluşan bir Yönetim ve İzleme Komitesi, Birlik programlarının uygulanmasına yönelik genel politikalar belirlemek ve Ulusal Ajans'ın çalışmasını izlemekte ve değerlendirmek için düzenli toplantılar yapmaktadır. Programların, bu alandaki ulusal politikalara da faydalı olmasını sağlamak için, sektörel bakanlıkların Yönetim ve İzleme Komitesi'ne etkin katılımları gereklidir. Bu bağlamda, ilgili bütün bakanlıklar arasında işbirliği ve eşgüdüm güçlendirilmelidir.

⁴ 2002 yılında Hayatboyu Öğrenme Programları'nın yürütölmesi için kurulmuş AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi (Türk Ulusal Ajansı – <http://www.ua.gov.tr>) adlı resmi devlet kurumudur.

Türkiye, AB Lizbon stratejisinin bir parçası olan “Eğitim ve Öğretim 2010” çalışma programına katılmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı, 2010 çalışma programının uygulanışı hakkındaki 2006 Ortak Raporu’na katkı olarak, Türkiye’nin eğitim ve öğretim sistemlerinin modernizasyonu hakkında bir ulusal rapor sunmuştur.

Eğitime erişimde gelişme olmuştur. Son dört yılda, okul öncesi eğitimdeki çocuk sayısındaki %68’lik bir artış halen düşüktür (bu yaş grubunun %16’sı). 2003 yılında başlatılan ve kız çocuklarının okula gönderilmelerini teşvik eden kampanya, 2005 yılında 20 şehirde daha uygulamaya sokulmuştur ve bu alandaki çabalar sürdürülmelidir. Özel öğretime tabi çocukların eğitimi için daha çok mali kaynak tahsis edilmiş olmakla birlikte, hala bu alanda yapılacak çok şey vardır.

2005-2006’da ulusal çapta uygulanması öngörülen, temel eğitimin ilk beş sınıfının yeni ders programının pilot uygulaması, 2004-2005’te 9 şehirde 120 ilköğretim okulunda başlamıştır. 6’dan 8’e kadar olan sınıfların ders programları kabul edilmiştir.

Mesleki ve teknik eğitimin güçlendirilmesine ilişkin, hem genel hem meslek liselerinin üç yıldan dörde çıkarılması uygulamasına başlanılmıştır. Bu reform, mesleki/teknik ve genel ortaokullar arasında yatay geçişi sağlamıştır. Bunun tersine, teknik lise mezunlarının üniversite giriş sınavındaki katsayısı düşürülmüştür.

Öncelik, işletmelerde ve meslek örgütlerinde beceri eğitiminin geliştirilmesine verilmelidir. Mesleki ve teknik eğitim (MTE) için öğretmen yetiştiren Mesleki ve Teknik Eğitim Fakülteleri, Avrupa Kredi Transfer Sisteminin uygulanabilmesi için yeniden yapılandırılmalıdır. Bu, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) ve Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği içerisinde ve hâlihazırda devam eden MTE Modernizasyon programından yararlanarak, tüm yükseköğretim sisteminin yeniden yapılandırılmasının bir parçası olarak ele alınmalıdır.

Yükseköğretim alanında, Bologna Süreci’nin Türkiye’de uygulanmasında kayda değer ilerlemeler sağlanmıştır. Akademik değerlendirme ve kalite kontrol alanındaki

mevzuat, Kalite Teminatı için Avrupa Ağı tarafından geliştirilen Avrupa standartları ve yönergeleri dikkate alınarak gözden geçirilmiştir. Ulusal bir diploma eki, Avrupa Komisyonu, Avrupa Konseyi ve UNESCO tarafından ortaklaşa olarak hazırlanan bir model temel alınarak hazırlanmış ve Türk üniversitelerine dağıtılmıştır; uygulanması Türkiye'deki tüm yüksek öğretim kurumlarında 2005 yılından itibaren zorunlu olacaktır.

Türkiye, Lizbon Stratejisi doğrultusunda, üniversitelerin bilgi temelli ekonomiye tam olarak katkı yapabilmelerini sağlamak için, çerçeve yönetmeliklerinin üniversitelerin özlü değişiklikler yapabilme ve stratejik önceliklerini takip edebilmesine imkân vermesini sağlamak zorundadır. Eğitim sisteminin yerel ihtiyaçlara cevap verebilmesini hedefleyen, âdemimerkeziyetçilik için daha çok çaba sarf edilmelidir. Bu, halen oldukça merkezi nitelik taşıyan sistem için önemli bir zorluk teşkil etmektedir.

Her ne kadar eğitim ve öğretimin değişik alanlarında ilerleme olduğuna dair kanıtlar olsa da, yaşam boyu öğrenime katılımın derecesi ve gelişimine ilişkin genel bir görüntü elde etmek zordur. Böyle bir katılımın temelleri, öğrenci merkezli bir yaklaşımla, esneklik ve uyum sağlama ilkelerini bütünleştiren tutarlı ve kapsamlı yaşam boyu öğrenme stratejisinin geliştirilmesi ve farklı ortamlarda öğrenmeye katılmaya devam etme arzusunu teşvik edilmesi suretiyle atılmalıdır.

Kültürle ilgili olarak, Türkiye Temmuz ayında Kültür 2000 programına katılma isteğini teyit etmiş ve 2006'daki katılımı için gerekli olan mali katkısını ödemeye hazır olduğunu beyan etmiştir. Türkiye, şimdi katılımını sağlayacak olan Mutabakat Zaptı'nın sonuçlandırılması için hazırlıklarını bitirmeli ve ona uygun mali ve idari tedbirleri almalıdır.

- Sonuç: Kültür ve eğitim alanında bazı ilerlemeler olmuştur. Türkiye Birlik'in belirli üç programına başarıyla katılmıştır. Eğitim ve öğrenim alanında sürdürülen reformlar, ortak Avrupa hedefleri ve öncelikleriyle genelde uyumdadır. Türk yetkililer artık uyumlu ve kapsamlı hayatboyu öğrenme

stratejisi ortaya koymalıdır. Bu nedenle, Türkiye'nin "Eğitim ve Öğretim 2010" çalışma programına etkin bir katılım sağlaması ve 2010 yılına kadar gerçekleştirilmek üzere gerçekçi ama zorlu hedefler seçmesi önem taşımaktadır. Genel olarak, yüksek öğretim daha çok ademimerkeziyetleştirilmelidir.

Kültür alanında AB müktesebatıyla tam uyumu sağlamak için, Türkiye'nin, BM çerçevesindekiler de dahil olmak üzere, AB'nin kültürel çeşitliliğin korunması politikalarını tamamen benimsemesi gerekecektir.

1.2.2.2.3.2. Türkiye 2006 Yılı İlerleme Raporu

Bu bölümde Avrupa Komisyonu'nun 8 Kasım 2006 tarihinde Brüksel'de yayınlamış olduğu 75 sayfalık "Türkiye 2006 Yılı İlerleme Raporu" içerisinde bulunan "Eğitim ve Kültür" bölümü şu şekilde özetlenmiştir;

Eğitim, öğretim ve gençlik konularında iyi gelişme kaydedilmiştir. Türkiye Topluluğun Leonarda da Vinci, Socrates ve Youth programlarına başarılı biçimde katılmaktadır ve programların ülke çapında duyurulmasına yönelik önlemler alınmıştır. Başvurulardaki kaydedeğer artış ve Türkiye'nin gelecekteki Lifelong Learning ve Youth in Action programlarına katılımını önemli ölçüde artırma niyeti dikkate alındığında, bu konulardan sorumlu olan Ulusal Ajans, daha fazla güçlendirilmesinden ve prosedürel gerekliliklerin azaltılmasından fayda sağlayacaktır. Türkiye, Eğitim ve Öğretim 2010 Çalışma Programı Eşgüdüm Grubu'na ve çeşitli kümelere aktif bir şekilde katılmaya başlamıştır. İstenilen ortalamanın altında kalmalarına rağmen, tüm eğitim seviyelerinde kayıt oranlarında artış görülmüştür. Kamuoyuna etkin bir biçimde duyurulmuş olan kız çocuklarının eğitime yönelik kampanya başarılı olmuştur. İlköğretim ve mesleki eğitimde gözden geçirilmiş müfredat uygulamaya konulmuş ya da pilot uygulamaya geçilmiştir. Türkiye Avrupa Nitelikler Çerçevesi'nin gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Ancak, ulusal nitelikler sistemi henüz tesis edilmemiştir. Yaşam boyu eğitime katılım oranları çok düşüktür, ancak, 2000 yılındaki %1,1 oranına kıyasla 2005'te %2'ye yükselmiştir. Avrupa Kredi Transfer Sistemi'nin Haziran'da Türkiye'de

zorunlu olması ile birlikte yüksek eğitimdeki Bologna Süreci'nin uygulaması yönündeki gelişme devam etmiştir.

Türkiye, Culture 2000 isimli Topluluk programında yer almaya başlamıştır. Türkiye, Çeşitlilik ve Kültürel Farklılığın Korunması ve Geliştirilmesi'ne ilişkin UNESCO Sözleşmesi'nin kabulünü desteklemiş ve onay için iç işlemleri başlatmıştır. İstanbul 2010'da Avrupa Kültür Başkenti olmak için başvuruda bulunmuştur.

- Sonuç: Daha iyi düzeyde gelişme kaydedilmiştir. Müktesebat uyumu neredeyse tamamlanmıştır ve Türkiye bu alanda katılım için hazırdır. Özellikle yaşam boyu eğitim konusunda Lizbon stratejisi ile ilgili çabalar devam etmelidir.

1.2.2.2.3.3. Türkiye 2007 Yılı İlerleme Raporu

Avrupa Komisyonu'nun 6 Kasım 2007 tarihinde Brüksel'de yayınlamış olduğu 78 sayfalık "Türkiye 2007 Yılı İlerleme Raporu" içerisinde bulunan "Eğitim ve Kültür" bölümü incelenmiştir.

Rapor döneminde, eğitim, öğretim ve gençlik alanlarında iyi bir ilerleme kaydedilmiştir. Türkiye, Topluluğun Leonardo da Vinci, Sokrates ve Gençlik Programları'na başarılı katılımını devam ettirmiş ve Mutabakat Zabıtları imzalanan takip eden programlar olan Hayatboyu Öğrenim ve Gençlik'e sorunsuz geçiş yapmıştır. 2006 yılında, Ulusal Ajans üç Topluluk Programı altındaki projelere tahsis edilen kaynakların %98'ini 18.000'den fazla Türk katılımcıyı içeren sözleşmelere dönüştürmüştür. Potansiyel yararlanıcıların sayısını arttırmak amacıyla Türkiye, Erasmus öğrencilerine ek kaynak sağlamış ve Hayatboyu Öğrenim ile Gençlik Programları'na mali katkısını artırmıştır. Programların uygulanmasını ve usule ait şartları kolaylaştırmak için bir yönetmelik kabul edilmiştir. Ancak, Ulusal Ajans'ın idari kapasitesi artan işyüküyle başa çıkabilmek amacıyla geliştirilmelidir.

Türkiye, Mesleki Eğitim ve Öğretim Kredi Transfer Sistemi (ECVET) için bir çalışma grubu kurmuş; Hayatboyu Öğrenim Programı açısından ise önemli bir gelişme sayılabilecek ulusal yeterlilikler sisteminin oluşturulmasını başlatmıştır. Bu yöndeki çabaların gelecek yıllarda yetişkinlerin hayatboyu öğrenime katılımlarını arttırması beklenmektedir.

Kültür alanında Türkiye, yeni Kültür Programı (2007-2013)'na katılmak üzere bir antlaşma imzalamıştır. Türkiye, Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Desteklenmesi'ne İlişkin UNESCO Sözleşmesi'ni imzalamış ancak henüz onaylamamıştır.

- Sonuç: Eğitim, öğretim, gençlik ve kültür alanlarında iyi ölçüde ilerleme kaydedilmiştir. Türkiye'nin Lizbon stratejilerine uyuma devam etmesi gerekmektedir.

1.2.2.2.3.4. Türkiye 2008 Yılı İlerleme Raporu

Avrupa Komisyonu'nun 5 Kasım 2008 tarihinde Brüksel'de yayınlamış olduğu 92 sayfalık "Türkiye 2008 Yılı İlerleme Raporu" içerisinde bulunan "Eğitim ve Kültür" bölümü incelenmiştir.

Eğitim, öğretim ve gençlik alanlarında, raporlama döneminde iyi ilerleme kaydedilmiştir. Hayatboyu Öğrenim ve Gençlik Programları'na artan oranda başvuru yapılmış ve anılan programlardan sorumlu Ulusal Ajans güçlü ve etkin bir yönetim sergilemiştir. Türk makamlarının ve Ulusal Ajans'ın Hayatboyu Öğrenim Programı'na ülke çapında katılım olmasını teşvik etmek için aldıkları tedbirleri müteakip, 2007 yılında 81 ilin 80'i anılan program kapsamında yer almıştır. Bununla birlikte, Türkiye'nin toplam katkı payını zamanında ödememesi, bahsekonu programların 2008 yılında uygulanmasını finansman eksikliği nedeniyle sekteye uğratmıştır.

Türkiye, yükseköğretimde Bologna Süreci reformlarının uygulanması konusunda ileri bir aşamada bulunmaktadır. Türkiye, önceden edinilmiş eğitimin daha fazla tanınmasını ve yükseköğretime erişimin yaygınlaştırılmasını öngören bir Ulusal Yeterlilikler Çerçevesi'nin uygulanmasına yönelik çalışmalarını sürdürmelidir.

Eğitim ve Öğretim 2010 Çalışma Programı kapsamında, Türkiye, okulu erken bırakanlar; orta öğrenimin tamamlanması ve matematik, bilim ve teknoloji mezunlarına ilişkin performansını arttırmıştır. Aynı performans, yetişkinlerin hayatboyu öğrenme programlarına katılımı için geçerli değildir. Mesleki Yeterlilikler Makamı kurulmuştur. Anılan makamın görevi, lisans verme, akreditasyon, değerlendirme ve sertifikasyon işlemlerini içeren bir ulusal yeterlilikler sistemi kurmak ve bu sistemi Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi ile ilişkilendirmektir.

Türkiye Kültür Programı'na (2007-2013) katılmaya devam etmiştir. İstanbul'un 2010 Avrupa Kültür Başkenti olmasına ilişkin yasa kabul edilmiştir. Türkiye, Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Desteklenmesi'ne İlişkin UNESCO Sözleşmesi'ni imzalamış, ancak henüz onaylamamıştır.

- Sonuç: Eğitim, öğretim, gençlik ve kültür alanlarında iyi ölçüde ilerleme kaydedilmiştir. Ancak, Topluluk programlarının sorunsuz olarak uygulanabilmesi için Türkiye'nin toplam mali katkısını zamanında yapması gerekmektedir.

1.2.2.2.3.5. Türkiye 2009 Yılı İlerleme Raporu

Bu bölümde Avrupa Komisyonu'nun 14 Ekim 2009 tarihinde Brüksel'de yayınlamış olduğu 94 sayfalık "Türkiye 2009 Yılı İlerleme Raporu" içerisinde bulunan "Eğitim ve Kültür" bölümü incelenmiştir.

Eğitim, mesleki eğitim ve gençlik konularında rapor döneminde iyi düzeyde ilerleme kaydedilmiştir.

Hayatboyu Öğrenme ve Gençlik Programlarına, mevcut bütçeyi büyük ölçüde aşacak şekilde hibe başvurusu yapılmaya devam edilmektedir. Sadece merkezi olmayan eylemler için son bütçe döneminde proje ve bireysel hareketlilik için Türk Ulusal Ajansı'na 7.000'den fazla başvuru yapılmış ve yararlanıcılarla 2.000'den fazla hibe antlaşması imzalanmıştır. Geniş bir coğrafi alanın kapsanması bir kez daha sağlanmıştır. Türkiye katkısının zamanında ödenmesi Programların sorunsuz başlamasını sağlamıştır. Ulusal Ajans'ın idari kapasitesini güçlendirmeyi amaçlayan Kanun TBMM'de kabul edilmiştir. Türkiye, Eğitim ve Mesleki Eğitim 2010 Çalışma Programı kapsamındaki AB'nin ortak kriterlerinin karşılanmasında ilerleme sağlamış olup, yetişkinlerin hayatboyu öğrenmeye katılımı dahil olmak üzere söz konusu kriterlerin tamamında performansını geliştirmiştir. Erken çocukluk eğitimine katılım artmaya devam etmiştir. Türkiye'nin AB ortalamasının üzerinde olan, matematik, fen ve teknoloji mezunları sayısı, 2000 yılından bu yana kümülatif büyüme bakımından AB kriterini şimdiden karşılamıştır. Diğer alanlarda Türkiye'nin performansı AB ortalamasının oldukça altında olmasına rağmen, 2000 yılından bu yana önemli ilerleme sağlanmıştır.

Hükümetin, kızların eğitimi konusunda ülke genelinde yürüttüğü kampanyalar, ilk ve ortaöğretimde öğrenci sayısı bakımından kız öğrenci aleyhine olan farkın kayda değer biçimde azalmasına katkı sağlamıştır. 2007 ve 2008 arasında ilköğretimde öğrenci sayısı bakımından kız öğrenci aleyhine olan fark yarı yarıya azalarak, %1'e, ortaöğretimde ise beşte bir azalarak %4'e inmiştir. Ancak, eğitime erişim açısından hem erkekler hem de daha ağırlıklı olarak kızlar açısından büyük bölgesel farklılıklar devam etmektedir.

Yükseköğretim alanında, 23 yeni üniversite kurulmuş olup, eğitim kadrosu ve fiziksel imkânlar açısından çeşitli ihtiyaçlar bulunmaktadır. Bologna Süreci'nin uygulanması açısından Türkiye ileri aşamadadır. Ancak, geçmiş öğrenimlerin tanınması konusunda ulusal veya kurumsal düzeyde/program düzeyinde bir usul bulunmamaktadır. Dış kalite güvence sisteminin geliştirilmesi ve yükseköğretime erişimin genişletilmesi konularında ileride sorunlarla karşılaşılması muhtemeldir.

Yükseköğretim Kurulu, üniversiteye giriş ve yerleştirme sınavında mesleki ve teknik lise mezunlarına 1998'den beri uygulanan katsayıyı kaldırmıştır. 2010 yılı itibarıyla uygulanacak yeni sistemin, üniversiteye girişte mesleki ve teknik lise mezunlarına eşit imkânlar sunması beklenmektedir. Bu durumun mesleki ve teknik liselere kayıtları artırması muhtemeldir. Ancak, son 10 yılda yapılan girişimlere rağmen bu liselerdeki eğitim kalitesinin artırılmasına hâlâ ihtiyaç duyulmaktadır.

Son 10 yılda yapılan girişimlere rağmen bu liselerdeki eğitim kalitesinin artırılması gerekmektedir. Mesleki Yeterlilik Kurumu koordinasyonunda “sektörel mesleki standartların geliştirilmesi, beceri ve bilgi test ve sertifikasyon” merkezleri kurulmuş olup, ilgili STK'lar ve özel sektör kuruluşlarıyla birlikte bu alanda altyapı geliştirilmeye başlanmıştır. Türkiye'nin, Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi'ne uygun biçimde ve her tür eğitim, mesleki eğitim ve yeterliliğe uygulanacak mesleki yeterlilik sistemi oluşturma yönündeki çabalarına devam etmesi gerekmektedir.

Kültür konusunda sınırlı ilerleme kaydedilmiştir. Türkiye'nin Topluluk'un Kültür Programına katılımı devam etmektedir. İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti hazırlıkları, yürütme komitesi kilit üyelerinin istifasına rağmen sürmektedir. 2010 yılı faaliyet takvimi nihai hale getirilmiştir.

Türkiye, Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Desteklenmesi'ne ilişkin UNESCO Sözleşmesi'ni imzalamış, ancak onaylamamıştır.

- Sonuç: Özellikle eğitim alanında, öğrenci sayısı bakımından kız öğrenci aleyhine olan fark daha fazla azalmış olup, bu alanda bir miktar ilerleme sağlanmış, AB'nin ortak kriterleri bakımından Türkiye performansını geliştirmeye devam etmiştir. Eğitim ve kültür alanında Türkiye'nin çabalarını sürdürmesi gerekmektedir.

1.2.2.2.3.6. Türkiye 2010 Yılı İlerleme Raporu

Avrupa Komisyonu'nun 9 Kasım 2010 tarihinde Brüksel'de yayınlamış olduğu 104 sayfalık "Türkiye 2010 Yılı İlerleme Raporu" içerisinde bulunan "Eğitim ve Kültür" bölümü incelenmiştir.

Eğitim, mesleki eğitim ve gençlik alanında bazı ilerlemeler kaydedilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye'nin reform gündeminin, Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi de dahil olmak üzere AB'nin kilit standartlarına uygun olarak uygulanması için hedefleri ve performans göstergelerini içeren 2010-2014 Stratejik Planını kabul etmiştir.

Başta mesleki eğitim ve staj alanındakiler olmak üzere, bakanlığın hizmetlerini yeniden yapılandırmayı amaçlayan Yeşil Kitap nihai hale getirilmiştir.

Türkiye, 2010 ve 2020 için AB düzeyinde kriterlerin belirlendiği bütün alanlarda performansını artırmıştır, ancak, özellikle okulu erken bırakanların oranı ve yetişkinlerin hayatboyu öğrenmeye katılımı bakımından AB ortalamasının oldukça altındadır. Tüm eğitim düzeylerinde okula kaydolma oranları artmaya devam etmiştir. Özellikle 32 pilot ilde zorunlu okul öncesi eğitimin getirilmesiyle, okul öncesi eğitimde kayıt oranı %39'a çıkmıştır. Aynı tedbir 2010-2011 eğitim yılında 57 ile genişletilmiş olup, 2012-2013 eğitim yılında tüm illeri kapsamı öngörülmektedir. Yükseköğretim alanında, 2009 ve 2010'da yedi yeni devlet üniversitesinin ve bir yeni özel üniversitenin kurulmasıyla Türkiye'deki toplam üniversite sayısı 154'e ulaşmıştır. 30-34 yaş aralığında yüksek eğitimi başarıyla tamamlayanların oranı 2009 yılında %14,7'ye yükselmiştir.

Türkiye, Bologna Süreci tavsiyelerini uygulama bakımından ileri bir aşamadadır. Ancak, önünde birtakım güçlükler bulunmaktadır. Bunlar, yeterliliklerin

tanınması, kalite garantisi ve Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi'ne (AYÇ) dayanan ulusal bir yeterlilikler çerçevesinin kurulmasıdır.

Hayatboyu Öğrenme ve Gençlik Eylem programları mevcut bütçeyi oldukça aşan hibe başvuruları almaya devam etmektedir. 2009 yılında 1200'den fazla proje başvurusu yapılmış ve 10.000'den fazla bireysel hareketlilik finanse edilmiştir. 2010 yılında, Türkiye'nin programlara mali katkısı yaklaşık 80 milyon avroya ulaşmış ve zamanında ödenmiştir.

Kültür alanında, Türk operatörler, lider başvuru sahibi olmasalar da, proje ortağı olarak Kültür Programı'na katılmaya devam etmişlerdir. Türkiye ayrıca, Avrupa Kültürel Miras Günleri'ne katılmıştır. Nisan 2010'da, Mardin Üniversitesi'nde sırasıyla Kürt dili ve kültürü, Arap dili ve kültürü ve Asur dili ve kültürü bölümleri kurulmuştur.

İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti faaliyetleri, organizasyondan sorumlu yapıdaki bazı kilit kişilerin istifalarına rağmen Ocak ayında başlatılmıştır. İstanbul 2010 etkinliklerinden sorumlu ajans yaklaşık 600 projeyi seçmiştir; bunların üçte ikisi şehir rehabilitasyonu/restorasyonu ile ilgiliyken geri kalanı sanatsal faaliyetleri içermektedir. Etkinlikler, geleneksel ve çağdaş sanatların bütün yönlerini kapsamaktadır. Gençler, çocuklar, sanatçılar ve halkın geneli hedeflenmiştir.

Türkiye, UNESCO Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Desteklenmesine İlişkin Sözleşme'yi henüz onaylamamıştır.

- Sonuç: Özellikle eğitim alanında olmak üzere, bu fasılda bazı ilerlemeler kaydedilmiştir. Okul kayıt oranı toplamda artmaya devam etmiş ve Türkiye ortak AB kriterleri bakımından performansını artırmayı sürdürmüştür. Kültür alanında bazı ilerlemeler kaydedilmiş, ancak mevzuat uyumu konusunda ilerleme sağlanmamıştır.

1.2.2.3.7. Türkiye 2011 Yılı İlerleme Raporu

Bu bölümde “Eğitim ve Kültür” konulu 26. Fasıl kapsamında yapılan çalışmaların sonuncusu olarak Avrupa Komisyonu’nun 12 Ekim 2011 tarihinde Brüksel’de yayınlamış olduğu 115 sayfalık “Türkiye 2011 Yılı İlerleme Raporu” içerisinde bulunan “Eğitim ve Kültür” bölümü incelenmiştir.

Türkiye, eğitim, mesleki eğitim ve gençlik konularında AB müktesebatı ve standartları ile uyum sağlamaya devam etmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Eylül 2011’de yeniden yapılandırılmıştır; diğer değişikliklerin yanı sıra, Hayatboyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ve AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü oluşturulmuştur.

Türkiye, AB düzeyinde kriterlerin belirlendiği tüm alanlardaki performansını artırmıştır, ancak, genel olarak, özellikle okulu erken bırakanların ve yetişkinlerin hayatboyu öğrenime katılım oranları bakımından hâlâ AB ortalamasının oldukça altındadır. Zorunlu okul öncesi eğitimin 2010-2011 öğretim yılında 57 ile genişletilmesinin ardından, okul öncesi eğitime kayıt oranı %39’dan %43’e çıkmıştır. Okul öncesi eğitim, 2012-2013 öğretim yılında tüm illerde zorunlu hale gelecektir.

İlkokullardaki cinsiyet eşitsizliği, bir önceki yıla kıyasla azalmaya devam etmiştir. Kız öğrencilerin ilkokula kayıt olma oranı %97,84’ten %98,22’ye çıkmıştır. Bu oran, erkek öğrenciler için %98,47’den %98,59’a çıkmıştır. Ortaöğretimde ise, erkek öğrencilerin kayıt olma oranı büyük bir artış göstererek %67,55’ten %72,35’e çıkmış, kız öğrencilerde ise bu oran %62,21’den %66,14’e çıkmıştır.

Yükseköğretim alanında, sekiz özel üniversitenin açılmasıyla, Türkiye’deki toplam üniversite sayısı artmaya devam etmiş ve toplamda 162’ye ulaşmıştır. Ancak, bu üniversiteler, öğretim kadrosunun sayısı ve altyapı bakımından önemli ölçüde farklılıklar göstermektedir. Türkiye, Bologna Süreci tavsiyelerini uygulama bakımından ileri aşamdadır.

AB çerçevesiyle bağlantılı öğrenme çıktılarına dayanan kapsamlı bir ulusal yeterlilikler çerçevesinin geliştirilmesine devam edilmiştir. Yeterliliklerin tanınmasını ve hareketliliği kolaylaştıracak, bağımsız ve tam olarak işler, Avrupa standartları ve kılavuzları ile uyumlu bir Kalite Güvencesi ve Akreditasyon Ajansı'nın kurulması gerekmektedir. İşlevsel bir ulusal yeterlilikler sisteminin hayata geçirilmesi için modüler mesleki eğitim ve öğretim müfredatı geliştirilmiş ve meslek okullarında uygulanmaya başlanmıştır. Modüllerin değerlendirilmesine yönelik tutarlı süreçler geliştirilmeli ve eğitimdeki ilerlemenin izlenmesi için bunların kullanılması sağlanmalıdır. Modüller, daha önceki ve uygun seviyedeki meslek okulundan ayrılış tasdiknamelerinin yerine ulusal düzeyde tanınan sertifikaların dayanağı olacaktır. Ayrıca modüller, önceki öğrenimlerin tanınmasını da kolaylaştıracaktır.

Ulusal Mesleki Yeterlilik Sistemi'nin oluşturulmasındaki ilerleme, mesleki standartlar, yeterlilikler ve değerlendirme koşullarının oluşturulması için yirmi altı merkezin kurulmasıyla devam etmiştir. Bununla birlikte, Avrupa'dakini temel alan bir ulusal yeterlilikler çerçevesi henüz oluşturulmamıştır.

Hayatboyu Öğrenme ve Gençlik Eylem Programları'na duyulan ilgi ve katılım büyük oranda artmaya devam etmiştir. 2010 yılında bireysel program yararlanıcılarının toplam sayısı 37.000'den fazla olmuş ve yararlanıcılarla 63,4 milyon avro tutarında 1428 hibe antlaşması imzalanmıştır. Bütçelendirilmiş mali katkının yanı sıra, daha fazla başvuruya destek verilmesi amacıyla, Türkiye AB tarafından sağlanan tahsisata, kendi bütçesinden 9,3 milyon avro ilave yapmıştır. TBMM, bu fonların yönetilmesinden sorumlu olan Türk Ulusal Ajansı'nın idari kapasitesini güçlendiren bir kanun kabul etmiştir.

Kültür alanında, Türk kültür operatörlerinin projelerde, lider başvuru sahibi ve koordinatör olarak değil, genellikle proje ortağı olarak yer almalarına rağmen Türkiye, AB'nin Kültür Programına katılmaya devam etmiştir. Türkiye'nin 2007 yılında Kültür Programı'na katılmasından bu yana, Türkiye'deki geniş kültürel sektörün varlığı göz önünde bulundurulduğunda, nispeten az sayıda fon başvurusu yapılmıştır. Bu

faaliyetlerin ülke çapında yaygınlaştırılması yönündeki çabaların sürdürülmesi gerekmektedir. İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı'na göre, İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti programı çerçevesinde, yaklaşık 10 milyon kişinin katıldığı, toplamda 10.000 civarında etkinlik gerçekleştirilmiştir. Ancak, ulusal fonların çoğu şehir restorasyonu ve kültürel miras için harcanmış olup, bu durum sivil toplum diyaloguna yeterince harcama yapılmadığını göstermektedir.

Türkiye, 9 Mayıs 2011 tarihindeki Avrupa Günü kutlama etkinliklerine de katılım sağlamıştır.

Türkiye, 2005 UNESCO Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Desteklenmesi'ne İlişkin Sözleşme'yi henüz onaylamamıştır.

- Sonuç: Eğitim ve mesleki eğitim alanında bazı ilerlemeler kaydedilmiştir. Türkiye, AB programlarına büyük oranda katılmış ve bu programlara duyulan ilgi artmaya devam etmiştir. Kültür alanında bazı ilerlemeler kaydedilmiş, ancak AB müktesebatına uyum konusunda ilerleme sağlanmamıştır.

Avrupa Birliği için yapılan bu çalışmaların yorumlanması için karşılaştırma yapılan ülke Polonya olarak seçilmiştir. Bunun sebebi Polonya'nın hem Avrupa Birliği'nin 5. genişleme süreci kapsamında 1 Mayıs 2004 tarihinde Avrupa Birliği'ne kabul edilen ülkelerden biri olması hem de Avrupa Birliği ülkelerinin içerisinde sosyo-ekonomik açıdan Türkiye'ye en yakın ülke olmasıdır. Araştırmaya dahil olmasının en önemli gerekçesi ise, uzun yıllar Doğu Bloğu ülkeleri içerisinde yer alması nedeniyle Rus eğitim yapısının belirgin özelliklerini taşımakla beraber özellikle 1999 yılındaki ve son yıllarda genel eğitim alanlarındaki yenilik hareketleriyle Avrupa Birliği'ne girerek yapmış olduğu büyük atılım ve ilerlemelerdir.

1.3.Problem Tümcəsi

Polonya ve Türkiye'deki sınıf öğretmeni yetiştirme programları benzerlik ve farklılık gösteriyor mu?

1.4.Alt Problemler

Bu problemle ilgili alt problemler aşağıda sıralanmıştır;

1. “Genel eğitim sistemlerine göre benzerlik ve farklılık gösteriyor mu?”
2. “Sınıf öğretmeni yetiştirme kurumları düzey ve eğitim modellerine göre benzerlik ve farklılık gösteriyor mu?”
3. “İçerik, kapsam ve öğretim açısından benzerlik ve farklılık gösteriyor mu?”
4. “Amaç olarak benzerlik ve farklılık gösteriyor mu?”
5. “Sınıf öğretmeni yetiştirme kurumlarına kabul şartlarına göre benzerlik ve farklılık gösteriyor mu?”

1.5.Sayıtlar

Bu araştırmada;

- Sınıf öğretmenlerinin niteliklerinin sınıf öğretmenliği öğretim programından etkilendiği,
- Eurydice⁵ verilerinin ve raporlarının gerçek durumu yansıttığı,
- Türkiye Cumhuriyeti Avrupa Birliği Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu'nun raporlarının gerçek durumu yansıttığı,
- Görüşüne başvuru alan bilirkişilerin, programları incelenen kurumların ve dokümanlarının gerçek bilgileri yansıttığı varsayılmıştır.

⁵ Information on Education Systems and Policies in Europe.

1.6.Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- Avrupa Birliği'ne üye ülkelerden Polonya'da Varşova Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde uygulanmakta olan sınıf öğretmeni yetiştirme programı ve Türkiye'de Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde sınıf öğretmeni yetiştirme programı ile,
- Polonya ve Türkiye'de ulaşılabilen kaynaklarla sınırlandırılmıştır.

1.7.Karşılaşılan Güçlükler

Araştırmanın bu bölümü Bailey'e göre (1982; akt.: Yıldırım ve Şimşek, 2008: 191-193) doküman analizinin zayıf yönleri olan; "Olası Yanlılık", "Seçilmişlik", "Eksiklik", "Ulaşılabilirlik", "Örnekleme Yanlılığı", "Sınırlı Sözel Olmayan Davranış", "Standart Bir Formatın Olmaması", "Kodlama Zorluğu" başlıklarıyla ele alınmıştır. Bu başlıklara ek olarak "Diğer Güçlükler" adlı başlık yazar tarafından eklenmiştir.

1.7.1. Olası Yanlılık

Hazırlanmış dokümanın yazılış amacı belirli ölçüde yanlılık taşıyabilir. Bundan dolayı araştırma için seçilmiş dokümanların yanlılık göstermemesine çalışılmıştır.

1.7.2. Seçilmişlik

İncelenen doküman sadece belirli bir grubun ya da kurumun özelliklerini yansıtabilir. Bu çalışmada sınıf öğretmeni yetiştirilmesinde uygulanan programlar Polonya ve Türkiye toplumunun hem belirli bir kesimi için uygulanan programlardan hem de aynı zamanda her iki devletin de genelinde uygulanan programlardan veriler alınarak hazırlanmıştır.

1.7.3. Eksiklik

Araştırmacı, başkalarının anlattığı dokümanlara güvenmek zorundadır. Ayrıca araştırmacı incelenen dokümandaki bilgilerle yetinmek zorundadır. Bu araştırmada incelenen dokümanlar Avrupa Birliği eğitim veri tabanından ve her iki ülkedeki resmi devlet kurumlarından elde edildiği için incelenen dokümanlardaki bilgilerin çeşitliliği araştırma için yeterlidir.

1.7.4. Ulaşılabilirlik

İncelenmek için seçilen bazı dokümanlar gizlilik kapsamında korunuyor olabilir ve bu durumda bu dokümanlara ulaşılması sıkıntı doğurabilir. Araştırmanın hazırlık aşamasında Varşova Üniversitesi Merkez Kütüphanesi'ne giriş konusunda bazı sorunlar olabileceği öngörölmüştür fakat Varşova Üniversitesi Merkez Kütüphanesi dışarıdan da üyelik kabul ettiğinden dolayı istenilen dokümanlara ulaşılmasında zorluk olmamıştır. Bu aşamadaki tek zorluk ulaşılan dokümanların dışarı çıkartılmasında izin verilmemiş ve bundan dolayı ulaşılan dokümanlar kütüphane içerisinde incelenmiştir.

1.7.5. Örneklem Yanlılığı

Hem dokümanı yazan veya yazarların hem de okuyucularının (gazeteler gibi) eğitim düzeyleri; düşük eğitim düzeyinde olan kişileri sistematik olarak dışlıyor olabilir. Bundan dolayı örnekleme homojenlik sağlanmayabilir. Araştırma sırasında bu konuda herhangi bir zorlukla karşılaşılmamıştır.

1.7.6. Sınırlı Sözel Olmayan Davranış

Film, video ve fotoğraflar hariç diğer dokümanlar sözel olmayan davranışları içermezler. Araştırmada gözlem kullanılmadığından dolayı bu konuda sorunla karşılaşılmamıştır.

1.7.7. Standart Bir Formatın Olmaması

Her doküman standart bir formatta yazılmamıştır çünkü dokümanların yazılış amaçlarında, içerik ve sunumlarında farklılıklar vardır. Bu durum araştırmada karşılaşılan en büyük güçlüklerin başında gelmektedir. Ulaşılan dokümanların analizi sırasında elde edilen verilerin araştırmanın hedefleri doğrultusunda incelenmesi bazen ana konunun genişlemesine sebep olmuştur. Konunun genişlemesi araştırmanın asıl amacını yansıtmadaki verimliliği azaltır, bundan dolayı verilere ulaşma sırasında araştırmanın alt problemleri göz önünde bulundurularak araştırma gerçekleştirilmeye çalışılmıştır.

1.7.8. Kodlama Zorluğu

İncelenen dokümanlarda araştırma doğrultusunda aranan bilgiler doğrudan bulunmayabilir ve bu durumda araştırmacı bu bilgileri okuyup düzenlemelidir. Bundan dolayı bu bilgilerin anlaşılması ve kodlanması kolay olmayabilir. Araştırmada alt problemler doğrultusunda bilgiler bulunmaya çalışılmıştır ve bundan dolayı kodlama işlemi araştırma öncesinde şekillendirildiğinden dolayı bu konuda zorluk yaşanmamıştır.

1.7.9. Diğer Güçlükler

Araştırmanın hazırlanmasında elde edilen verilerin güncel olması için büyük çaba gösterilmiştir. Doküman analizi yönteminde veri içerisine alınan bilgilerin geçerliliğini yitirmesi araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğini azaltır. Bu olası ihtimal ile araştırma sırasında karşılaşılmıştır.

Çalışma hazırlanırken Eurydice tarafından Polonya eğitim sistemi için 2011 yılının Haziran ayında “Eurydice Polonya Ulusal Eğitim Sistemi ve Devam Eden Reformlar 2011 Baskısı” ve çalışmanın tamamlandığı aşamada Türkiye eğitim sistemi için 2011 yılının Kasım ayında “Eurydice Türkiye Ulusal Eğitim Sistemi ve Devam Eden Reformlar 2011 Baskısı” çıkarılmıştır. Bu güncelleştirmelerin araştırmaya

yansıtılması için Eurydice’ın Polonya 2011 ve Türkiye 2011 baskısı içinde belirtilen güncel bilgiler bulgular ve yorum kısmına yansıtılmıştır, bu güncelleştirmelerden dolayı çalışmanın teslim süresi 2 ay ertelenmiştir.

1.8.Tanımlar

Eurydice: Ulusal eğitim sistemleri ve politikaları hakkındaki bilgilerin Avrupa Eğitim Bilgi Ağı aracılığıyla sağlanması ve transfer edilmesi.

ECTS: Avrupa içinde öğrenci hareketliliğini kolaylaştırmak ve öğrencilerin yurtdışında gördükleri eğitimlerinin kendi ülkelerinde tanınmasını garanti altına almak için Avrupa Birliği tarafından geliştirilmiş bir akreditasyon sistemi.

Matura Sınavı: Polonya’da ortaöğretim kurumlarından sonra yapılan olgunluk sınavı.

1.9.Kısaltmalar

AB: Avrupa Birliği

Akt.: Aktaran

AT: Amsterdam Antlaşması

Bkz.: Bakınız

BM: Birleşmiş Milletler

ECTS: European Credit Transfer System

Fasıl: Bölüm

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

STK: Sivil Toplum Kuruluşu

TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi

UNESCO: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

YÖK: Yükseköğretim Kurulu

II. BÖLÜM

2. ALANYAZIN TARAMASI

Bu bölümde karşılaştırmalı eğitim alanında yapılan araştırmalar incelenmiştir.

2.1.İlgili Araştırmalar

Karşılaştırmalı eğitim alanında yapılan araştırmalar yurtiçi ve yurtdışı olarak iki kategori altında incelenmiştir.

2.1.1. Yurtiçi

Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü (2006) tarafından hazırlanan “Ülkelerin Öğretmen Yetiştirme Sistemleri” adlı eserde Türkiye ile birlikte AB ülkelerinden Almanya, Avusturya, Belçika, Danimarka, Fransa, Hollanda, İngiltere, İsveç ve İsviçre’nin Öğretmen yetiştirme sistemleri incelenmiştir. Bu ülkelerin dışında Avustralya, Çin Halk Cumhuriyeti, Gürcistan, Hindistan, İsrail, Japonya, Kırgızistan, Rusya Federasyonu ve Suudi Arabistan’ın da öğretmen yetiştirme sistemleri incelenmiştir. Yapılan incelemelerde ülkelerin öğretmen yetiştirme politikalarının yanında ülkelerin genel eğitim sistemleri hakkında da bilgiler verilmiştir.

Türkoğlu (1998) tarafından hazırlanan “Karşılaştırmalı Eğitim: Dünya Ülkelerinden Örneklerle” adlı çalışmada Amerika Birleşik Devletleri, Avusturya, Finlandiya, Fransa, Hollanda, İngiltere, İskoçya, İspanya, İsveç, İtalya, İzlanda, Japonya, Kuzey İrlanda, Lüksemburg, Rusya, Uruguay, Vietnam ve Yunanistan’daki eğitim sistemleri incelenmiştir. Çalışmada karşılaştırmalı eğitim ile ilgili yöntem ve teknikler ile birlikte, karşılaştırmalı eğitim alanında çalışma yapan veya yapacak kişilere de yol göstermesi açısından akademik bilgiler yer almaktadır. Çalışmanın genelinde istatistiksel verilerin kullanıldığı görülsede betimleyici açıklamalar doküman analizi yoluyla elde edilmiştir.

Saracaloğlu (1992) tarafından hazırlanan “Türk ve Japon Öğretmen Yetiştirme Sistemlerinin Karşılaştırılması” adlı eserde de Türkiye ve Japonya’da uygulanan genel eğitim yapısı ile birlikte öğretmen yetiştirme konusundaki stratejileri incelenmiştir. Betimsel nitelikteki bu araştırmada “Tarama Modeli” kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, Türk ve Japon eğitim sisteminin genel yapısı ile hizmet öncesi öğretmen yetiştirme, öğrenci seçimi, eğitim programları, istihdam politikaları ve staj-uygulama boyutlarında benzerliklerin daha çok olduğu: bunun yanında, hizmet içi eğitim uygulamaları ile öğretmenlerin statüleri ve meslek kuruluşları boyutlarında ise farklılıkların olduğu ortaya çıkarılmıştır.

Türkoğlu (1983) tarafından hazırlanan “Fransa, İsveç ve Romanya Eğitim Sistemleri” adlı eserde de Fransız, İsveç ve Romen eğitim sistemlerinin evrimi, ülkelerin genel eğitim sistemleri ile birlikte öğretmen yetiştirme politikaları da karşılaştırmalı araştırma olarak ele alınmıştır. Eserde Fransa’da öğretmen yetiştirme konusunda kalite ölçütlerinin ne bina, ne laboratuvar ne de pahalı ders araçlarına değil öğretmen yetiştirme düzenine bağlı olduğu vurgulanmıştır. Ayrıca öğretmenlerden Sokrates ve Descartes ruhunu benimsemelerinin istendiği belirtilmiştir. Sokrates ile düşünüş, doğruyu arayıp buluş, Descartes ile ise zihnin matematik düşünceye alışması, fiziki varlıkla, zihin ve düşünüş arasında denklik kurulması amaçlanmıştır. İsveç’in öğretmen yetiştirme politikasında ise okul sisteminin özelliklerine uygun öğretmen yetiştirmenin ve sistemi sürekli yeniliklere göre geliştirmenin önemine yer verilmiştir. Romanya’nın öğretmen yetiştirme politikasının da öğretmen yetiştirme programlarının sürekli yenileştirilmesi ve geliştirilmesi ilkesine dayandırıldığına değinilmiştir.

Erginer (2007) tarafından hazırlanan “Avrupa Birliği Eğitim Sistemleri” adlı eserde Türkiye ile AB ülkelerinin eğitim sistemleri, eğitim sistemlerinin amaçları, yapıları, yönetim yapıları, okul sistemleri ve yönetim süreçleri karşılaştırılmıştır. Bu eserin genelinde Eurydice verilerinden yararlanılmıştır. Ayrıca AB ülkeleri içerisinde ele alınan ülkelerin içerisinde Polonya yazar tarafından ele alınmamıştır. Bundan dolayı

bu eserde hem Eurydice verilerinin nasıl kullanılacağı hem de Polonya eğitim sistemine araştırmanın alt problemleri doğrultusunda nasıl ele alınabileceği öğrenilmiştir.

Balcı (2007) tarafından hazırlanan “Karşılaştırmalı Eğitim Sistemleri” adlı çalışmada beş kıtadan 23 ülke sisteminin Türk eğitim sistemiyle karşılaştırılması yapılmıştır. Karşılaştırma yapılırken kullanılan başlıklardan bir tanesi de “öğretmen yetiştirme” başlığıdır ve bu alan araştırmamızla doğrudan ilişkilidir.

Kilimci (2006) tarafından hazırlanan “Almanya, Fransa, İngiltere ve Türkiye’de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarının Karşılaştırılması” adlı doktora çalışmasında da adı geçen ülkelerin genel eğitim sistemleri ile birlikte sınıf öğretmeni yetiştirme programları karşılaştırılmıştır.

2.1.2. Yurtdışı

Richardson ve Snyder (1953) tarafından hazırlanan çalışmada İngiltere, Galler, Fransa ve Amerika Birleşik Devletleri öğretmen eğitim sistemleri incelenmiştir. Bu çalışmada öğretmen yetiştiren kurumlar, programlar, sınavlar ve değerlendirme, finans, öğrencilerin seçimi ve uygulama alanındaki çalışmalar belirtilmiştir. Bu çalışmada karşılaştırma yapılmamıştır.

Hough (1984) tarafından yapılan araştırmada da: Avustralya, Fransa, Japonya, İsveç, İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri ile Batı Almanya’nın eğitim politikaları ele alınmıştır. Bu yedi ülkenin eğitim politikaları karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Öğretmen yetiştirme politikalarından da söz edilmiştir.

Lord Robbins (1969; akt.: Saracaloğlu, 1992: 16) tarafından yapılan “Çeşitli Ülkelerde Yüksek Öğretim” adlı çalışmada: Avustralya, Kanada, Fransa, Federal Almanya Cumhuriyeti, Hollanda, Yeni Zelanda, İsveç, İsviçre, Amerika Birleşik Devletleri ve Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği’nin eğitim sistemleri tanıtılmıştır.

Bu çalışmada ilköğretime yönelik öğretmen yetiştirme programları hakkında bilgiler verilmiş ancak karşılaştırma yapılmamıştır.

İlkokul öğretmenlerinin yetiştirilmesi üzerine yapılan çalışmalardan birisi de Mallet ve Morf (1954) tarafından gerçekleştirilmiştir. “Muhtelif Memleketlerde İlkokul Öğretmeni Yetiştirme” adlı eserde 50 ülkenin ilkokul öğretmenlerinin yetiştirilmesi incelenmiştir. Çalışmada ilkokul öğretmeni yetiştiren kurumlara kabul yaşı ve koşulları, öğrenim süreleri, öğretmen adaylarının hazırlık süreçleri, öğretim programları, sınavlar ve atama işlemleri konusunda bilgiler verilerek karşılaştırma yapılmıştır.

Nigel (1995) tarafından hazırlanan “Fransa, Almanya, İngiltere ve Galler’de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programları: Karşılaştırmalı Yöntem İle.” Adlı eserde sınıf öğretmeni yetiştirme programlarının amaçlarının yanında verimliliği de incelenmiştir. Araştırma sonuçlarında Fransa’nın öğretmenleri toplumun üst statü sahipleri olan bireyler olarak görmesinin yanında diploma çalışmalarıyla öğretmenleri sürekli geliştirmeye çalıştıkları ortaya çıkarılmıştır. Almanya’nın da öğretmenlerinden yüksek akademik başarı bekledikleri ve profesyonel olarak eğitim almalarına önem verdiklerine değinilmiştir. İngiltere ve Galler’in ise yetişen öğretmenlerin yaşadıkları bölgesel hayata uyum sağlamaları ve profesyonel eğitimler ile donatılmaları amaçlanmıştır.

Yapılan yurtiçi ve yurtdışı literatür taramasında; “karşılaştırmalı eğitim” ve “sınıf öğretmeni yetiştirme programlarının karşılaştırılması” alanında yurtdışında yapılan çalışmaların ülkemizden önce ele alınmaya başlandığı ve karşılaştırıldığı belirlenmiştir. Ayrıca geleceğin nesillerini yetiştirmekle yükümlü olan öğretmenlerin eğitimlerinde izlenen yolların bilinip geçmişte hazırlanan akademik altyapı ile irdelenmesi, gerek öğretim kalitesinin gerekse yetişen insan kalitesinin yükseltilmesi için önemlidir. Avrupa Birliği’ne birçok konuda uyum çabası içerisinde olan ülkemizin de, Avrupa Birliği ülkelerindeki öğretmen yetiştirme standartlarına ulaşması gerekmektedir.

2.2.Eurydice (Avrupa Eğitim Bilgi Ağı) ve Küreselleşme

Araştırmada Eurydice (Avrupa Eğitim Bilgi Ağı) verileri incelenip araştırmanın bulguları kısmında kullanılmıştır. Eurydice veri tabanında Polonya ve Türkiye eğitim sistemleri hakkındaki veriler alanyazın taraması çerçevesinde incelendiğinden Eurydice'in ne olduğunun açıklanması gerekli görülmüştür.

Eurydice, eğitim sistemleri ve politikaları üzerine tüm Avrupa'yı kapsayan güvenilir ve kolayca karşılaştırılabilir bilginin toplanması, izlenmesi, işlenmesi ve yayılmasını sağlayan kurumsal bir ağıdır. Çalışma sonuçları internet üzerinden ve diğer araçlarla yayımlanarak geniş bir alana yayılmıştır.

Brüksel'de Avrupa Komisyonu tarafından 1980 yılında, bir Avrupa birimi ve Sokrates'te yer alan tüm ülkelerin eğitim bakanlıklarında kurulan ulusal birimlerden oluşmak üzere Eurydice ağı kurulmuştur. 1995 yılından itibaren de Sokrates'in önemli bir parçası olarak faaliyetlerini yürütmektedir. Bu ağ (network) eğitim sistemlerine ilişkin politikalar ve üretilen çalışmalar hakkındaki bilgilerin değişimini geliştirerek eğitimde Avrupa işbirliğini artırmaya yardımcı olur. Avrupa birimi, network faaliyetlerini koordine etmek, Eurydice veri tabanını ve merkez internet sitesini tasarlamak ve yönetmek görevlerini yerine getirmektedir. Ulusal birimler ise veri sağlama işlemleri ve ülkelerindeki çalışma sonuçlarının hedef kitleye ulaştırılması ile sorumludur.

Eurydice ağı yüksek kalitede, verimli, iyi ve güvenilir çalışmaları amaçlayan sistemli ve yöntemli çalışmaları sonucu bir referans kaynağı olmuştur.

Öncelikle çalışma için bir konu belirlenir. Çalışma grubu olarak yapılan toplantıda Avrupa birimi ve ulusal birimler incelenecek faktörleri, veri toplama yöntemleri ile analiz çerçevesini belirlerler. Çalışma hipotezi, bu yolla belirlenir ve veri toplama anket ve yönergeleri Avrupa birimi tarafından oluşturularak çalışma grubu tarafından test edilir. Daha sonra ulusal birimler tarafından kaynaklarından veri toplanır.

Avrupa birimi karşılaştırmalı çalışmaların taslağını hazırlar ve resmi olarak ulusal birimlerin onayını alır.

Eğitim sistemlerinin birbirleri arasındaki farklı yanları ve ortak yanları olması sebebiyle, Eurydice bu sistemlerin şeffaf hale getirilmesini sağlar. Bu faaliyetler, doğrudan ya da dolaylı olarak ulusal düzeyde ve Avrupa düzeyinde eğitim politikalarının oluşmasına yardımcı olur. Bu ülkelerde günümüz ve gelecekteki eğitim sistem ve politikalarının oluşturulmasında Eurydice'in önemli yardım ve katkıları söz konusudur.

Eurydice karşılıklı bilgi alışverişini, eğitim sistem ve politikaların daha iyi bir şekilde oluşturup, geliştirip, gerçekleştirilmesini sağlamak için uzmanların bir araya gelmesini ve çeşitli alanlarda incelemeler yapmasını sağlar.

Eğitimle ilgili alanlarda; Eğitim sistemleri ve politikaları hakkında kolayca karşılaştırılabilir temel bilgileri hazırlama ve Avrupa Eğitim terimleri sözlüğü yanında Network'ün yürüttüğü çalışmalar şunlardır:

- Temel verilerin toplanması,
- Son eğilim ve gelişmeleri incelemek gerektiği zaman veri sağlanması,
- Eğitim sistem, eylem ve politikalarının karşılaştırılması,
- Uzun vadeli reformlar açısından temel konular veya reformlar üzerinde düşünülüp, tartışılması,
- Göstergelerin hazırlanması ve bunlar içindeki değişiklik ve gelişmelerin incelenmesi,
- Stratejik analizler yapılması,
- Araştırma sonuçlarının toplanması ve değerlendirilmesi,
- Mevcut bilgi kaynaklarının tanımlanması.

Bu temel konulara ilave olarak aşağıda belirtilen çalışmalar da yürütülmektedir;

- Bologna Süreci ile bağlantılı olarak, yükseköğretim yapısındaki değişiklikler,
- Okulların değerlendirilmesi,
- Öğretmenlik mesleği,
- Zorunlu eğitimde temel sorunlar,
- Eğitimde bilgi ve iletişim teknolojileri,
- Okullarda yabancı dil öğretimi,
- Eğitim sistemlerinin yaşam boyu öğrenime katkıları,
- Okulların finansmanı,
- Göçmen çocukların okul ölçümleri,
- Yükseköğretimdeki öğrencilere mali destek,
- Özel eğitim ve kamu otoritelerinin rolü,
- 1980'den bugüne kadar yükseköğretimde yapılan reformlar.

Avusturya, Belçika, Bulgaristan, Kıbrıs, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, Macaristan, İzlanda, İrlanda, İtalya, Letonya, Lihtenştayn, Litvanya, Lüksemburg, Malta, Hollanda, Norveç, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovakya, Slovenya, İspanya, İsveç, Türkiye ve Birleşik Krallık Eurydice ağına bağlı olan ülkelerdir.

Arnove (1999) küreselleşmeyi; “Uzak bölgelerde olan olayları birbirine bağlayan dünya çapındaki sosyal ilişkiler öyle kuvvetli bir hale gelir ki yerel olaylar çok uzaklarda olan olayların etkisiyle şekillenir.” diyerek tanımlamıştır. Küreselleşme bugün “hareket halindeki okul” olgusunu güçlendirmektedir. Karşılaştırmalı eğitim iletişimi, birbiriyle karışmayı ve karşılıklı çıkarların düzenlenmesini sağlamaktır (Türkoğlu, 1998: 15).

Ulusal eğitim sistemleri bilgi toplumuna geçiş, teknolojik gelişmeler, küreselleşen değer yargıları ve çok kültürlülük gibi olguların etkisi altındayken bir de uluslararası alanda eğitimin gerekliliklerini yerine getirebilecek anlayışı oluşturma çabası içerisindedir. Bu anlayışın oluşturulmasında en büyük görev sınıf öğretmenlerine

ve sınıf öğretmenlerini yetiştiren eğitim kurumlarına düşmektedir. Bütün bu gelişmeler var olan eğitim anlayışından farklı olarak diğer öğretmen yetiştirme anlayışlarına dikkat çekmiştir. Singh (1996: 225); “Herkesin küresel düşünmesi gerekir, eğitim sistemlerinin ve dolayısıyla öğretmen yetiştirme kurumlarının da düzenlemelerde küresel boyutları dikkate alınmalıdır. Böylece her toplumun kendilerine özgü yönleri ve özelliklerini kaybetmeden geleneklerin ötesine ulaşması sağlanmış olacaktır.” diyerek toplumdaki bireylerin artık çok yönlü oluşumlara hazır olması ve eğitim programlarının da buna göre yapılandırılması gerektiğini belirtmiştir.

III. BÖLÜM

3. YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın deseni, evren ve örnekleme, veri toplama araçları, süreci ve verilerin çözümlenmesi ile yorumlanması açıklanmıştır.

3.1. Araştırma Deseni

Karşılaştırmalı analiz yönteminin kullanıldığı bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden bütüncül çoklu durum çalışması deseni kullanılmıştır (Yin, 1984: 41). Bütüncül çoklu durum deseninde birden fazla kendi başına bütüncül olarak algılanabilecek durum söz konusudur. Her bir durum kendi içinde bütüncül olarak ele alınır ve daha sonra birbirleriyle karşılaştırılır (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 291).

Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseninin seçilmesinin sebeplerinden birisi de; ele alınan iki ülkenin (Polonya ve Türkiye) eğitim sistemlerinin, modellerinin ve sınıf öğretmeni yetiştirme programlarının karşılaştırılması, durum çalışmasının kuramsal temellerinden birisi olan “Program Değerlendirme” alanının içerisinde yer almasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 79).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmada kullanılan veri toplama yönteminden dolayı araştırmanın evren ve örnekleme yoktur.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi ve araştırmanın alt problemlerinin kullanıldığı standartlaştırılmış açık uçlu görüşme kullanılarak veriler toplanmıştır.

Doküman analizi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 187). Başka bir tanıma göre de; var olan kayıt ve belgeleri inceleyerek veri toplamaya doküman analizi (belgesel tarama) denir (Karasar, 2009: 183). Araştırmanın alt problemleri doğrultusunda dokümanlara ulaşılmıştır.

Yazının bulunması doküman analizinde önemli noktalardan birisidir. Yazı hem bilgilerin kayıt altına alınmasını sağlamış hem de bilgilerin aktarılmasını kolaylaştırmıştır.

[M.Ö. 3500'de] yazının bulunması insanlık tarihinin önemli bir dönüm noktasıdır. Kültürler, gelenekler, yaşantılar ve devlet politikaları yazılı araçlar yoluyla gelecek nesillere aktarılmış, bu kaynakları kullanan tarihçiler ve arkeologlar, geçmiş hakkında bugün bildiğimiz şeylerin pek çoğunu, bu yazılı kaynakların analizi yoluyla bize ulaştırmışlardır. Bu anlamda yazılı malzemeler ve resimler, geçmiş hakkında bize bilmediğimiz pek çok şeyi sunan çok değerli bilgi kaynaklarıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 187).

Eğitim ile ilgili olarak ders kitapları, program (müfredat) yönergeleri, okul içi ve dışı yazışmalar, öğrenci kayıtları, toplantı tutanakları, öğrenci rehberlik kayıt ve dosyaları, öğrenci ve öğretmen el kitapları, öğrenci ders ödevleri ve sınavları, ders ve ünite planları, öğretmen dosyaları, eğitimle ilgili resmi bilgiler vb. dokümanlar veri kaynağı olarak kullanılabilir (Bogdan ve Biklen, 1998: 133-134). Bir kurumun incelenmesi ile ilgili olarak da yıllık kurum raporları, halkla ilişkiler dokümanları, basın açıklamaları, muhasebe kayıtları, misyon tanımı, stratejik planlar, pazarlama strateji dokümanları, kurum içi ve dışı yazışmalar, resmi belgeler, kurum içi yazılı kural ve

yönergeler, insan kaynakları stratejileri, iş tanımları, bölümler arası yazışmalar vb. dokümanlar da veri kaynağı olarak kullanılabilir (Forster, 1995; akt.: Yıldırım ve Şimşek, 2008: 188).

Sadece kitaplar ya da resmi kaynaklı yazılar değil anılar, günlükler, özel mektuplar, itiraflar gibi kişisel belge ve dokümanların yanı sıra yazılı basın, periyodik yazılı kaynaklar, magazin, dergi ve kitaplar da doküman analizine konu olabilirler (Bailey, 1982; akt.: Yıldırım ve Şimşek, 2008: 188).

Bogdan ve Biklen'e (1998) göre doküman türleri 3'e ayrılmaktadır;

- Kişisel Dokümanlar
 - Özel günlükler, kişisel mektuplar, otobiyografilerdir.
- Resmi Dokümanlar
 - İç belgeler, dış iletişim belgeleri, öğrenci kayıtları ve kişisel dosyalardır.
- Popüler Kültür Dokümanları
 - Videolar, filmler, magazin, televizyon, romanlar ve reklâmlardır.

Bu araştırmada resmi dokümanlar kullanılmıştır.

Patton'a (1987: 112) göre standartlaştırılmış açık uçlu görüşme dikkatlice yazılmış ve belirli bir sıraya konmuş bir dizi sorudan oluşur ve her görüşme yapılan kişiye bu sorular aynı tarz ve sırada sorulur. Bu çerçevede Varşova Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlkokul Pedagojisi Araştırma Bölümü Başkanı ve Bölüm Erasmus öğrenci değişim hareketliliği koordinatörü Sayın dr hab. Małgorzata Żytko ile araştırmanın alt problemleri konusunda görüşmeler yapılmıştır.

3.4. Veri Toplama Süreci

Araştırmada veri toplama süreci doküman analizinin aşamaları olan 5 bölümden oluşmuştur (Forster, 1995; akt.: Yıldırım ve Şimşek, 2008: 191-193). Bunlar;

- Dokümanlara ulaşma,
- Orijinalliğin kontrol edilmesi,
- Dokümanları anlama,
- Veriyi analiz etme,
- Veriyi kullanmadır.

3.4.1. Dokümanlara Ulaşma

Öncelikle, “Bu araştırmada dokümanların kullanılmasına gerçekten ihtiyaç var mıdır?, eğer varsa, neden?, ne tür dokümanlara ihtiyaç vardır?, bu dokümanlar nereden elde edilebilir?, bu dokümanlara ulaşmak için öncelikle kim ya da kimlere ulaşmak gerekir, devreye sokulması gereken kişiler var mıdır? soruları yanıtlanmıştır.

Yukarıda belirtilen sorulara verilen yanıtlar doğrultusunda hangi dokümanlara ihtiyaç olduğu belirlenmiştir. Gerekli olan dokümanlar incelenmiş fakat bazı durumlarda elde edilen dokümanlar, araştırmada odağın kaybedilmesine neden olmuştur. Örneğin; Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programları araştırılırken Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programı ile birlikte Okul Öncesi Öğretmeni Yetiştirme Programları’na da ulaşılmıştır. Bu durumda araştırma odağının kaybedilmemesi için alt problemler doğrultusunda dokümanlara ulaşılmaya çalışılmıştır.

Dokümanlara ulaşmadaki bir diğer önemli nokta dokümanların nereden elde edilebileceğinin belirlenmesidir. Öğretmenler, okul yöneticileri, eğitim fakültesi öğretim elemanları, Milli Eğitim Bakanlığı personeli vb. kişiler araştırmacıya yardımcı olabilir. Dokümanlara ulaşmada kim veya kimlerin yardımcı olabileceği araştırılmalıdır. Bazı durumlarda gizlilik taşıyan dokümanlara ulaşmada ikinci veya üçüncü kişilerin devreye sokulması gerekebilir. Araştırmada kullanılan dokümanlara Varşova Üniversitesi Kütüphanesi, Eurydice Polonya Ofisi, Ege Üniversitesi Kütüphanesi, Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Varşova Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve internet aracılığıyla ulaşılmıştır.

3.4.2. Orijinalliğinin Kontrol Edilmesi

Ulaşılan dokümanlar araştırmacı tarafından hemen kullanılmamıştır. Kullanılmadan önce doküman araştırmacı tarafından orijinalliği kontrol edilmiştir. Bu kontrol edilme işlemi; dokümanlarda kapsanan veri, araştırmada konu edilen kişi, kuruluş veya gruplara ilişkin görünüyor mu?, Birincil (asıl) kaynaklardan mı, yoksa ikincil kaynaklardan mı elde edilmiştir?, elde edilen dokümanlar asıllarının aynı mıdır? ve ilgili kurum ya da kuruluşta yasal olarak görevli mi? gibi sorulara yanıt aranmıştır. Bu sorulara alınan yanıtlar doğrultusunda Varşova Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlkokul Pedagojisi Araştırma Bölümü Başkanı ve Bölüm Erasmus öğrenci değişim hareketliliği koordinatörü Sayın dr hab. Małgorzata Żytko'ya dokümanlarının kullanılmasında açıkça kendisinin referans verilip verilmeyeceği sorulmuştur ve sözlü onay alınmıştır.

3.4.3. Dokümanları Anlama

Doküman analizinin temelinde “okuma” bulunmaktadır. Fakat bu okumada; kolayca anlaşılabilir ya da ilk bakışta algılanan içeriğin yerine, gizli ve üstü örtülü içeriğin ortaya çıkarılmasına çalışılır. Bu anlamda içerik analizi “ikinci bir okuma”dır. Söz konusu okuma, okuyanı önyargılarında onaylayan, ilk duygularında rahatlatan, ideolojik, politik ve kültürel kanaatlerini pekiştiren bir okuma değil, ona gerçekten de yeni bir şeyler öğreten, onu yeni bir şeylerin önüne koyan bir okumadır (Bilgin, 2000: 1). Elde edilen dokümanlar “ikinci bir okuma” tekniğiyle okunmuştur.

Doküman analizinde iletileni doğru bir şekilde anlamak gerekmektedir. Doküman analizi bir tür iletişim psikanalizini ve iletileni algılama sanatını andırmaktadır (Bilgin, 2000: 1). Belgesel taramanın en önemli özelliği, araştırmacı ile belge arasında, yalnız ikisi arasında, bir iletişim sağlamanın zorunlu olmasıdır. Belgenin anlatmak istediği ile okuyucunun (araştırmacının) anladığı arasındaki sapma azaldığı oranda, iletişim başarılı olur (Karasar, 2009: 184). Bundan dolayı araştırmada elde edilen dokümanlar aktarıldığı şekliyle yorumlanmaya çalışılmıştır.

Dokümanlar elde edildikten sonra dokümanla başbaşa kalınmıştır. Bu sırada dokümanda anlatılmak istenen öznelikten sıyrılıp nesnel bir şekilde anlaşılmaya çalışılmıştır. Dokümanların anlaşılması sırasında değişik kültür, bakış açısı ve dünya görüşlerinin olduğu keşfedilmeye başlanmıştır.

3.4.4. Veriyi Analiz Etme

Veriyi analiz etme aşamasında “ulaşılacak dokümanlar tek veri setini mi oluşturacak?” yoksa “dokümanlar diğer nitel araştırma yöntemleriyle birlikte mi kullanılacak?” soruları sorulmuştur. Araştırmada doküman analizi yöntemi tek veri setini oluşturmasının yanında ulaşılan bilgilerin teyidi için nitel araştırma yöntemlerinden birisi olan görüşme yöntemi de kullanılmıştır.

Dokümanlar tek veri setini oluşturacaksa; analize konu olan veriden örneklem seçme, kategorilerin geliştirilmesi, analiz biriminin saptanması (sözcük, tema, karakter, cümle veya paragraf) ve sayısallaştırma (var veya yok, yüzde dağılımı, kapsanan alan) işlemleri uygulanabilir (Bailey, 1982; akt.: Yıldırım ve Şimşek, 2008: 197). Dokümanlar diğer nitel araştırma yöntemleriyle birlikte kullanılacaksa; destekleyici, yanlışlayıcı veya alternatif açıklamaların kullanılması yöntemleri kullanılabilir. Bu araştırmada analiz birimleri saptanmış ve kısmi sayısallaştırma yöntemine gidilmiştir. Ayrıca Varşova Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlkokul Pedagojisi Araştırma Bölümü Başkanı ve Bölüm Erasmus öğrenci değişim hareketliliği koordinatörü Sayın dr hab. Małgorzata Żytka ile yapılan görüşme ile destekleyici ve alternatif açıklayıcı bilgilere ulaşılmıştır.

Ulaşılan bilgilerin okuma işlemlerinin ardından veriler, araştırmanın alt problemlerine göre gruplandırılıp, betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir.

3.4.5. Veriyi Kullanma

Veriyi analiz etme aşamasından sonra veriyi kullanma aşamasına geçilmiştir. Araştırmada; Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Lisans Eğitimi Ders Programı ve İçerikleri, Varşova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Lisans Eğitimi Ders Programı incelenmiştir. Ayrıca Eurydice ve MEB aracılığıyla elde edilen Polonya ve Türkiye genel eğitim sistemlerini açıklayan ve araştırmanın sınıf öğretmeni yetiştirme ile ilgili olan alt problemlerinin açıklanmasına yönelik veriler de kullanılmıştır.

Araştırmada; Varşova Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlkokul Pedagojisi Araştırma Bölümü Başkanı ve Bölüm Erasmus öğrenci değişim hareketliliği koordinatörü Sayın dr hab. Małgorzata Żyto ve Varşova Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrenci işleri ve yurtdışı ilişkileri sorumlusu Dekan Yardımcısı Sayın dr Rafał Godoń ile standartlaştırılmış açık uçlu görüşme tekniği kullanılarak görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşmelerde ulaşılan dokümanların doğruluğunun teyidi, ulaşılabilecek başka kaynakların neler olabileceği, eğitim ve öğretim sürecinde ne tür uygulamaları kullandıkları konusunda bilgiler edinilmiş ve ilgili bölümlere eklenmiştir.

3.5. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Araştırmada; araştırmanın alt problemlerine cevap olacak nitelikteki dokümanlar incelenmiş ve öğretim üyeleri ile yapılan görüşmelerden elde edilen veriler ile birlikte Lehçe'den İngilizce'ye sonrasında Türkçe'ye çevrilerek yorumlanmıştır.

Verilerin yorumlanması aşamasında “Geçerlik” ve “Güvenirlilik” ölçütlerine de dikkat edilmiştir. Araştırmada hem “İç” ve “Dış” geçerlik hem de “İç” ve “Dış” güvenirlilik ölçütlerine uyularak “bilimsel titizlik” esas alınmıştır.

3.5.1. Geçerlik ve Güvenirlik

Bilimsel araştırmalarda kullanılan en önemli ölçütlerden birisi sonuçların inandırıcılığıdır. Nitel araştırmada araştırmacı da sürecin doğal bir parçası olduğundan dolayı araştırma sonuçlarının inandırıcılığı konusunda “geçerlik” ve “güvenirlik” önemle üzerinde durulması gereken hususlardır.

Genel anlamda “geçerlik” araştırma sonuçlarının doğruluğunu konu edinir. İç geçerlik, araştırma sonuçlarına ulaşırken izlenen sürecin çalışılan gerçekliği ortaya çıkarmadaki yeterliğine, dış geçerlik ise elde edilen sonuçların benzer gruplara ve ortamlara aktarılabilirliğine ilişkindir. “Güvenirlik” ise kısaca araştırma sonuçlarının tekrar edilebilirliği ile ilgilidir. İç güvenirlik, başka araştırmacıların aynı veriyi kullanarak aynı sonuçlara ulaşıp ulaşamayacağına, dış güvenirlik ise araştırma sonuçlarının benzer ortamlarda aynı şekilde elde edilip edilemeyeceğine ilişkindir (LeCompte ve Goetz, 1982; Akt: Yıldırım ve şimşek, 2008: 255).

Araştırmada iç ve dış geçerliği ile iç ve dış güvenirliği sağlamak için Lincoln ve Guba'nın (1985, akt.: Erlandson, Harris, Skipper ve Allen; akt.: Yıldırım ve şimşek, 2008: 264) önerdiği nitel araştırmanın niteliğini arttırabilecek bir takım stratejilere dikkat edilmiştir. Bu stratejiler ve araştırmada kullanılış şekilleri aşağıda aktarılmıştır.

3.5.1.1. Geçerlik

Araştırma sonuçlarının “doğruluğunu” ele alır. Geçerlik bölümü araştırmada “İç” ve “Dış” geçerlik olarak ele alınmıştır.

3.5.1.1.1. İç Geçerlik

İzlenen sürecin çalışılan gerçekliği ortaya çıkarmada yeterliliğidir. İç geçerliğin sağlanmasında şunlar önemlidir;

- Alanyazın desteği,

- İnanırcılık (Uzun süreli etkileşim, derinlik odaklı veri toplama, çeşitleme, uzman incelemesi, katılımcı teyidi yoluyla sağlanmalıdır.),
- Elde edilen bulguların ve sonuçların gerçeği yansıtıp yansıtmadığının sorgulanması,
- Tarihin ve olgunlaşmanın dikkate alınması,
- Gözlemci etkisinin kontrol altına alınması,
- Seçimin ve yordamanın (regresyonun) dikkatli seçilmesi,
- Denek kaybında yapılması gerekenlerin planlanması gerekir.

Araştırmada iç geçerliğin sağlanması için yapılanlar şunlardır;

- Araştırmada alanyazın desteği problem durumu ile birlikte sağlanmaya çalışılmıştır. Bunun için Avrupa Birliği'nin eğitim ve öğretimdeki amaçları resmi kaynaklardan elde edilen verilerle açıklanmış ve Türkiye'nin ilerlemesi de yine resmi kaynaklar olan ilerleme raporlarıyla ele alınmıştır. Bunun yanında alanyazın taramasında konu ile ilgili araştırmalar yurtiçi ve yurtdışı başlıkları altında belirtilmiştir.
- İnanırcılığın artırılması için elde edilen veriler "ikinci bir okuma" tekniğiyle okunmuş ve ardından uzman olarak Varşova Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlkokul Pedagojisi Araştırma Bölümü Başkanı ve Bölüm Erasmus öğrenci değişim hareketliliği koordinatörü Sayın dr hab. Małgorzata Żytko tarafından incelenmiştir.
- Araştırma sırasında incelenen dokümanların güncel olmasına dikkat edilmiştir. Çalışma hazırlanırken Eurydice tarafından Polonya eğitim sistemi için 2011 yılının Haziran ayında "Eurydice Polonya Ulusal Eğitim Sistemi ve Devam Eden Reformlar 2011 Baskısı" ve çalışmanın tamamlandığı aşamada Türkiye eğitim sistemi için 2011 yılının Kasım ayında "Eurydice Türkiye Ulusal Eğitim Sistemi ve Devam Eden Reformlar 2011 Baskısı" çıkarılmıştır. Bu güncelleştirmelerin araştırmaya yansıtılması için Eurydice'nin Polonya 2011 ve Türkiye 2011 baskısı içinde belirtilen güncel bilgiler bulgular ve yorum kısmına yansıtılmıştır.

3.5.1.1.2. Dış Geçerlik

Araştırma sonuçlarının benzer ortamlara ve durumlara genellemesidir. Dış geçerliğin sağlanmasında şunlar önemlidir;

- Genelleme doğrudan (ilkeler, kurallar) değil dolaylı yoldan (deneyimler ve örnekler) yapılır.
- Aktarılabirlik (Ayrıntılı betimleme, amaçlı örnekleme yoluyla) sağlanmalıdır.
- Örnekleme çeşitlenmesine,
- Araştırmanın benzer ortamlarda kolaylıkla test edilebilmesine,
- Örnekleme seçimi, çevre, tarih ve analitik yapı etkilerinin göz ardı edilmemesine dikkat edilmelidir.

Araştırmada dış geçerliğin sağlanması için şunlara dikkat edilmiştir;

- Araştırmada Varşova Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretim üyelerinin deneyimleri ve verdiği örnekler araştırma bulgularına aktarılmıştır.
- Araştırmada kullanılan dokümanlar hem Türkiye’de hem de Polonya’da yerinde ulaşıp incelenmiştir.

3.5.1.2. Güvenirlik

Araştırma sonuçlarının “tekrar edilebilirliğini” ele alır. Araştırmada güvenirlik bölümü “İç” ve “Dış” güvenirlik olarak ele alınmıştır.

3.5.1.2.1. İç Güvenirlik

Aynı zaman diliminde birden fazla araştırmacının bir olgu ya da olayı aynı biçimde ölçmesidir. İç güvenirliğin sağlanmasında şunlar önemlidir;

- Tutarlık (verilerin benzer süreçlerde toplanması, verilerin kodlanmasında kavramsallaştırma yaklaşımındaki tutarlılık, verilerin sonuçlarla ilişkilerin kurulması yoluyla) sağlanmasına,
- Toplanan verilerin betimsel bir yaklaşımla -yorum katılmadan- doğrudan sunulmasına,
- Aynı araştırmaya birden fazla araştırmacının dahil edilmesine,
- Gözlem yoluyla elde edilen bulguların, görüşmeler yoluyla teyit edilmesine,
- Verilerin analizinde başka bir araştırmacıyı kullanılmasına,
- Veri analizinin kavramsal çerçeveye bağlı olarak yapılmasına,
- Katılımcı araştırmacıların kullanılmasına,
- Mekanik verilerin kaydının kullanılmasına dikkat edilmelidir.

Araştırmada iç güvenilirliğin sağlanması için yapılanlar şunlardır;

- Bulgular bölümünde tutarlık elde edilen verilerin araştırmanın alt problemleri ile ilişkilendirilmesiyle sağlanmıştır.
- Elde edilen dokümanlar betimsel yaklaşımla incelenmiş ve doğrudan aktarılmıştır.
- Doküman analizi yoluyla elde edilen veriler Varşova Üniversitesi Eğitim Fakültesi akademisyenleri yoluyla teyit edilmeye çalışılmıştır.
- Elde edilen dokümanlardaki bilgiler araştırmanın alt problemleri ile sınırlandırılarak kavramsal çerçeve oluşturulmuştur.

3.5.1.2.2. Dış Güvenirlik

Ölçülen olgunun geçen zaman içinde aynı biçimde ölçülebilmesi anlamına gelir.

Dış güvenilirliğin sağlanmasında önemli noktalar şunlardır;

- Teyit edilebilirliğin (dışarıdan bir uzmanın ulaşılan yargıların, yorumların ve önerilerin ham verilere geri gidildiği zaman teyit edilip edilemediğine ilişkin değerlendirme yapar.) sağlanması,

- Araştırmacının, araştırma sürecinde kendi konumunu açık hale getirmesi,
- Veri kaynağı olan bireylerin açık biçimde tanımlanması,
- Sosyal ortam ve süreçlerin tanımlanması,
- Kavramsal çerçevenin ve varsayımların tanımlanması,
- Veri toplama ve analiz yöntemlerinin ayrıntılı açıklanması,
- Sosyal durumlar ve koşullar, analitik yapılar ve çevre, veri analizi ve veri analizi yöntemlerinin göz ardı edilmemesi gerekir.

Araştırmada dış güvenilirliği sağlanması için şunlara dikkat edilmiştir;

- Araştırmanın başında, Polonya'nın Varşova kentinde elde edilen veri kaynaklarının güvenilir kaynaklar olduğu Varşova Üniversitesi Eğitim Fakóltesi öğretim üyeleri tarafından sözlü bir şekilde teyit edilmiştir.
- Veri kaynağı olan kişiler (Varşova Üniversitesi Eğitim Fakóltesi öğretim üyeleri) araştırmanın giriş bölümünde belirtilmiştir.
- Araştırmanın Türkiye ve Polonya aşamalarındaki sosyal süreçler ve araştırma için yapılanlar "Veri Toplama Süreci" bölümünde açıklanmıştır.
- Araştırmada kullanılan veri toplama ve analiz yöntemleri araştırmanın "Yöntem" bölümünde ayrıntılı şekilde açıklanmıştır.

3.5.2. Araştırmacının Rolü

Araştırmacı; tezin belirlenmesi döneminden itibaren araştırmanın Polonya aşamasının gerçekteşmesi için Avrupa Gönüllülük Yılı çerçevesinde Polonya'nın başkenti Varşova'da gönüllülük çalışmasında bulunmak için şubat 2010 tarihinde resmi birimlere başvurularını gerçekteşirmiştir. Türkiye'de literatür taramasını gerçekteşirdikten sonra akademik kaynaklara ulaşmak ve araştırmayı araştırmaya konu olan Polonya'da gerçekteşirmek için Varşova'daki kaynaklara Varşova Üniversitesi Kütüphanesi'nde ve Eurydice Varşova kamu kuruluşunda ulaşmıştır. Bu açıdan araştırmacı yapılan araştırmayı uzun soluklu olarak içselleştirmiş ve yorumlarına

başvurulan akademisyenleri çalışma yerlerinde ziyaret ederek alınan verilerin geçerlik ve güvenilirliğini arttırmaya çalışmıştır.

Araştırmacı doküman analizi ve görüşme tekniğini yanlılık göstermeksizin uygulamaya özen göstermiştir. Araştırmacı kişisel bakış açılarını ve önyargılarını verilerden ayırarak objektif veri analizini benimsemeye çalışmıştır. Ayrıca elde edilen verilerde “ikinci bir okuma” tekniğini uygulayan araştırmacı, verilerin neler anlatmak istediğini ve elde edilen verilerle karşılaştırmaya nasıl gidilebileceğini öğretim üyeleriyle tartışarak geliştirmiştir.

IV. BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine ilişkin bulgular yer almaktadır. Araştırmanın amacı Polonya ve Türkiye’deki sınıf öğretmeni yetiştirme programlarının karşılaştırılmasıdır. Bu amaç doğrultusunda; Polonya ve Türkiye genel eğitim sistemleri, sınıf öğretmeni yetiştirme kurumları düzey ve eğitim modelleri, uygulanan programların içerik, kapsam ve öğretim süreçleri, programların amaçları ve sınıf öğretmeni yetiştirme kurumlarına kabul şartları incelenmiş, tanımlanmış ve karşılaştırılmıştır.

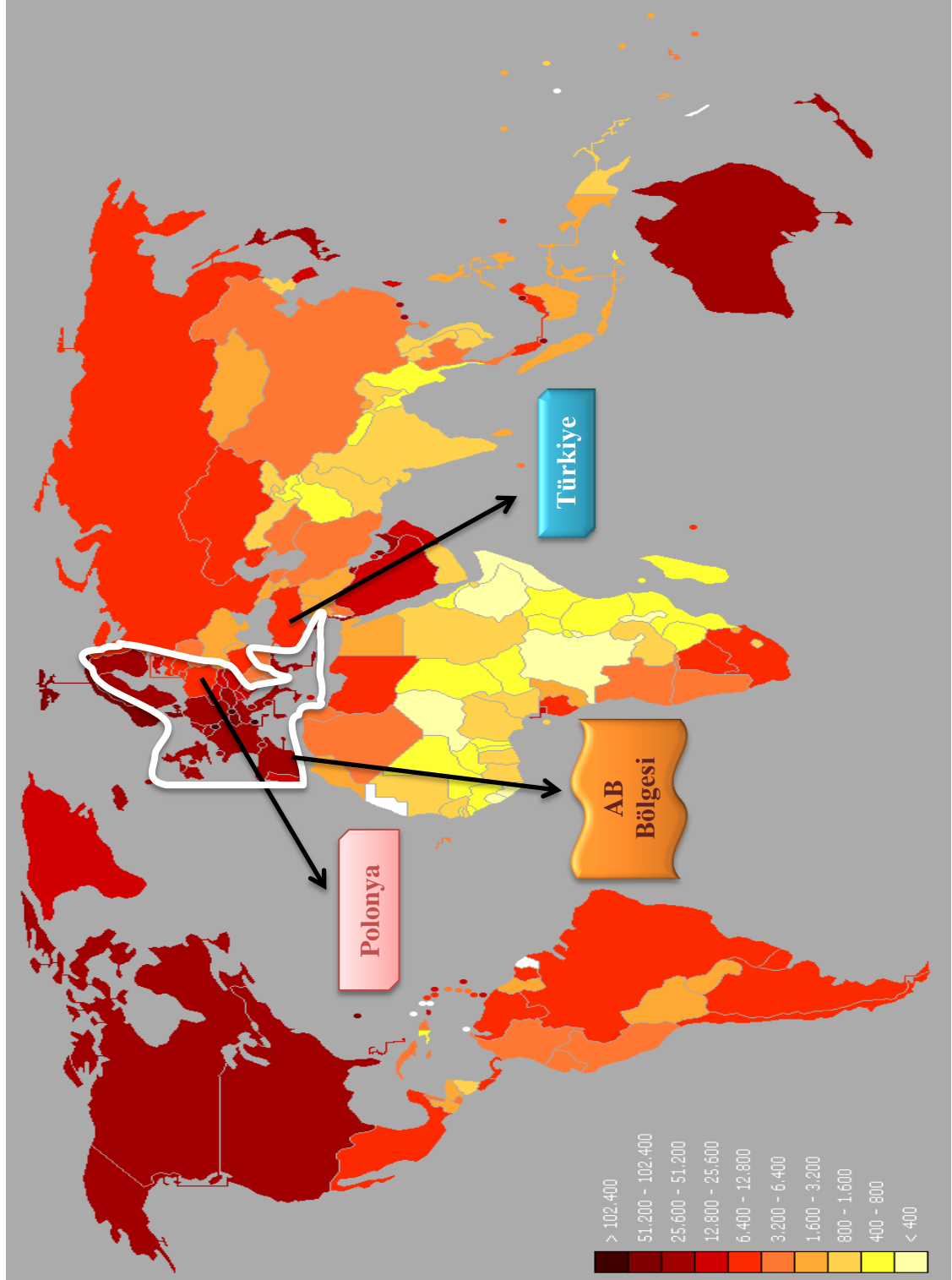
4.1. Polonya ve Türkiye Genel Eğitim Sistemleri

4.1.1. Polonya Genel Eğitim Sistemi

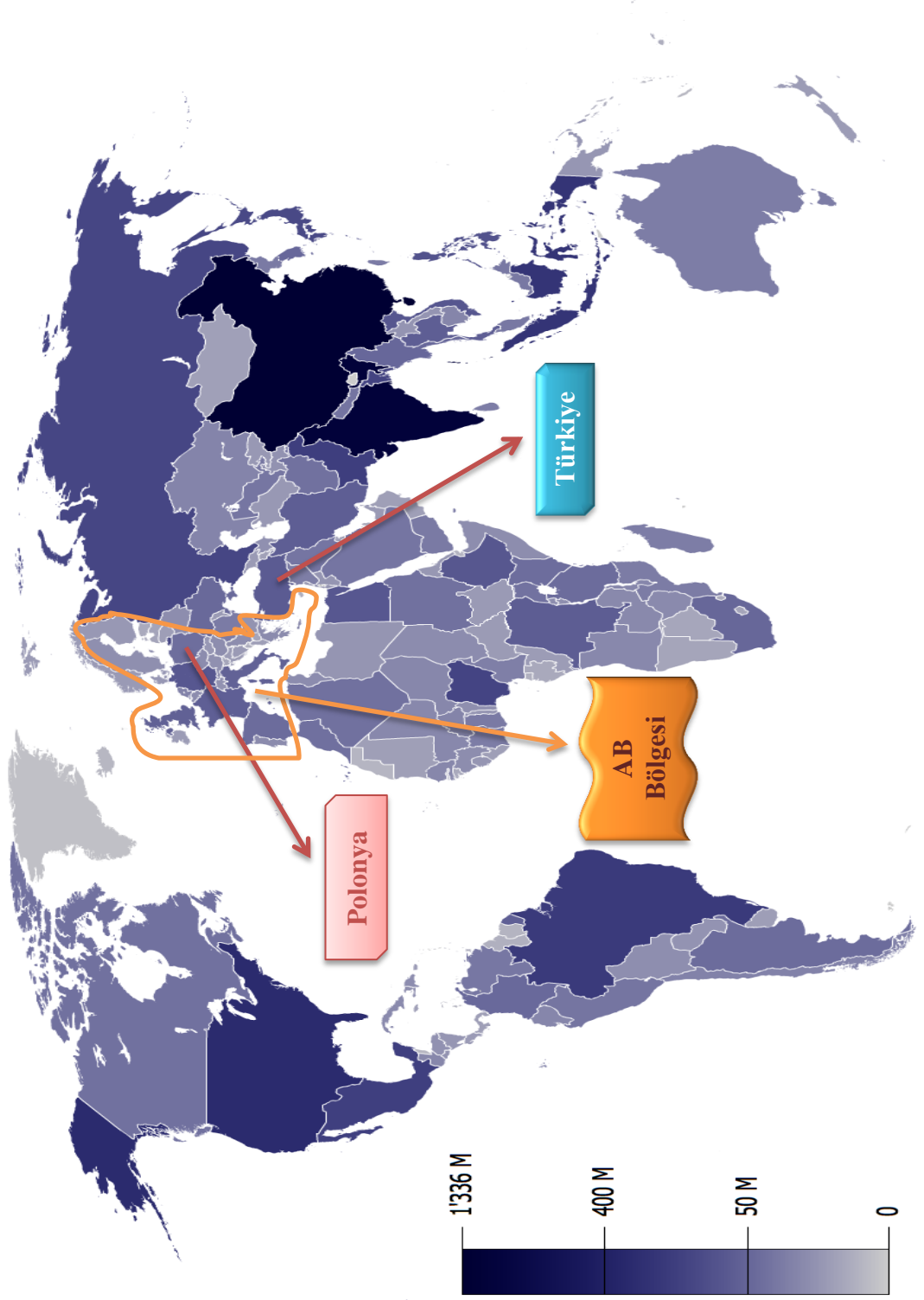
Avrupa Birliği’nin 1 Mayıs 2004’teki 5. genişlemesinde, Avrupa Birliği çatısı altına giren Polonya; Dünya Bankası’nın “Dünya Gelişim Göstergeleri” 12 Aralık 2011 verilerinde açıklanan 38.187.488 kişilik nüfusu ve Uluslararası Para Fonu’nun Eylül 2011 verilerine göre yaklaşık 13.967 Amerikan Doları olan kişi başına düşen gayri safi yurtiçi hasılası (GSYİH) ile Avrupa Birliği içerisinde Türkiye’ye sosyo-ekonomik bakımdan en yakın olan ülke konumundadır.⁶ Şekil 3 ve Şekil 4’te ülkelerin kişi başına düşen gayri safi yurtiçi hasılası ve dünya nüfusunun dağılımı aktarılmıştır.

⁶ AB ülkeleri içerisinde kişi başına düşen gayri safi yurtiçi hasılası (GSYİH) bakımından Türkiye’ye (10.576 Amerikan Doları) en yakın ülkeler sırasıyla; Letonya (12.226 Amerikan Doları), Litvanya (13.190 Amerikan Doları) ve Polonya (13.967 Amerikan Doları)’dır. Fakat sosyo-ekonomik düzeyde sosyolojik yorumlar yapılırken nüfus faktörü önemli bir etken olduğundan dolayı; Polonya (38.187.488 Kişi) Letonya (2.242.916 Kişi) ve Litvanya’ya (3.320.656 Kişi) oranla Türkiye’ye (72.752.325 Kişi) sosyo-ekonomik bakımdan en yakın AB ülkesidir.

Şekil 3: Uluslararası Para Fonu, “Ülkelerin Kişi Başına Düşen Gayri Safi Yurtiçi Hasılası” (GSYİH) Eylül 2011 Göstergeleri (Amerikan Doları Cinsinden)

Şekil 4: Dünya Bankası 12 Aralık 2011 Tarihli “Dünya Gelişim Göstergeleri/Nüfus” Verileri (Milyon Kişi Cinsinden)

2010 Aralık verilerine göre Polonya'da 29 yaş altı genç nüfus sayısı 14.317.080'dir ve bu sayı ülke nüfusunun %37,5'dir. Polonya'da öğretim dili Lehçe'dir.

Polonya'da ekonomik ve siyasi değişimin 1989'da başlaması ile birlikte değişimlerin gerçekleştirilmesi için yasalar hazırlanmış, hazırlanan bu yasalar da eğitimde reformların oluşması için temel oluşturmuştur. 7 Eylül 1991'de yapılan ve ülkenin diğer kurumlarını da kapsayan reformlar, 8 Ocak 1999'da eğitim alanında yapılan reformlarla devam etmiştir. 1999 yılında Polonya eğitim sisteminde önemli reformlar gerçekleştirmiştir. Reformdan önce Polonya'da ilköğretim 8 yıldan oluşmaktaydı (1999 yılına kadar Polonya'da geçerli olan eğitim sistemi şekil 5'te aktarılmıştır). İlköğretim sonrasında öğrenciler "ilköğretim eğitimi diploması" (świadcetwo ukonczenia szkoly podstawowej) elde etme hakkı elde ediyorlardı. İlköğretim eğitiminden sonra ortaöğretim 4 yıl süren genel liselerde (liceum ogólnokształcące) devam etmekteydi. Mesleki eğitim veren ortaöğretim okulları ise çeşitlilik gösteriyordu. Genel liseler (lyceum), meslek liseleri (liceum zawodowe), teknik liseler (liceum techniczne) ve 5 yıllık ortaöğretim teknik okulları (technikum) mesleki eğitim veren ortaokullara örneklerdir. Ortaöğretimden mezun olan her bir öğrenciye mezun olduğu ortaöğretim kurumuna göre "olgunluk diploması" (świadcetwo dojrzalosci) veya "ortaöğretim kurumu eğitim tamamlama diploması" (świadcetwo ukończenia) verilmekteydi. Ayrıca temel meslek okullarından (zasadnicza szkoła zawodowa) mezun olan öğrenciler de "temel meslek okulu eğitimi diploması" (świadcetwo ukończenia szkoly zasadniczej) almaktaydılar.⁷

1999 yılındaki reformlardan sonra Şekil 6'da gösterildiği gibi, 6 yıllık ilkokullar ve 3 yıllık Gymnasia (ortaöğretim birinci devre) bölümleri oluşturuldu. Sonrasında ortaöğretim, 3 yıl süren genel liseler (liceum ogólnokształcące) ile yine 3 yıl devam eden uzmanlık ortaöğretim kurumları (specialized lyceum) ve 4 yıl süren teknik ortaöğretim kurumları (technikum) gibi mesleki ortaöğretim kurumları oluşturuldu. Ayrıca 2-3 yıl süren temel mesleki okullar da (zasadnicza szkoła zawodowa) kuruldu. Bu

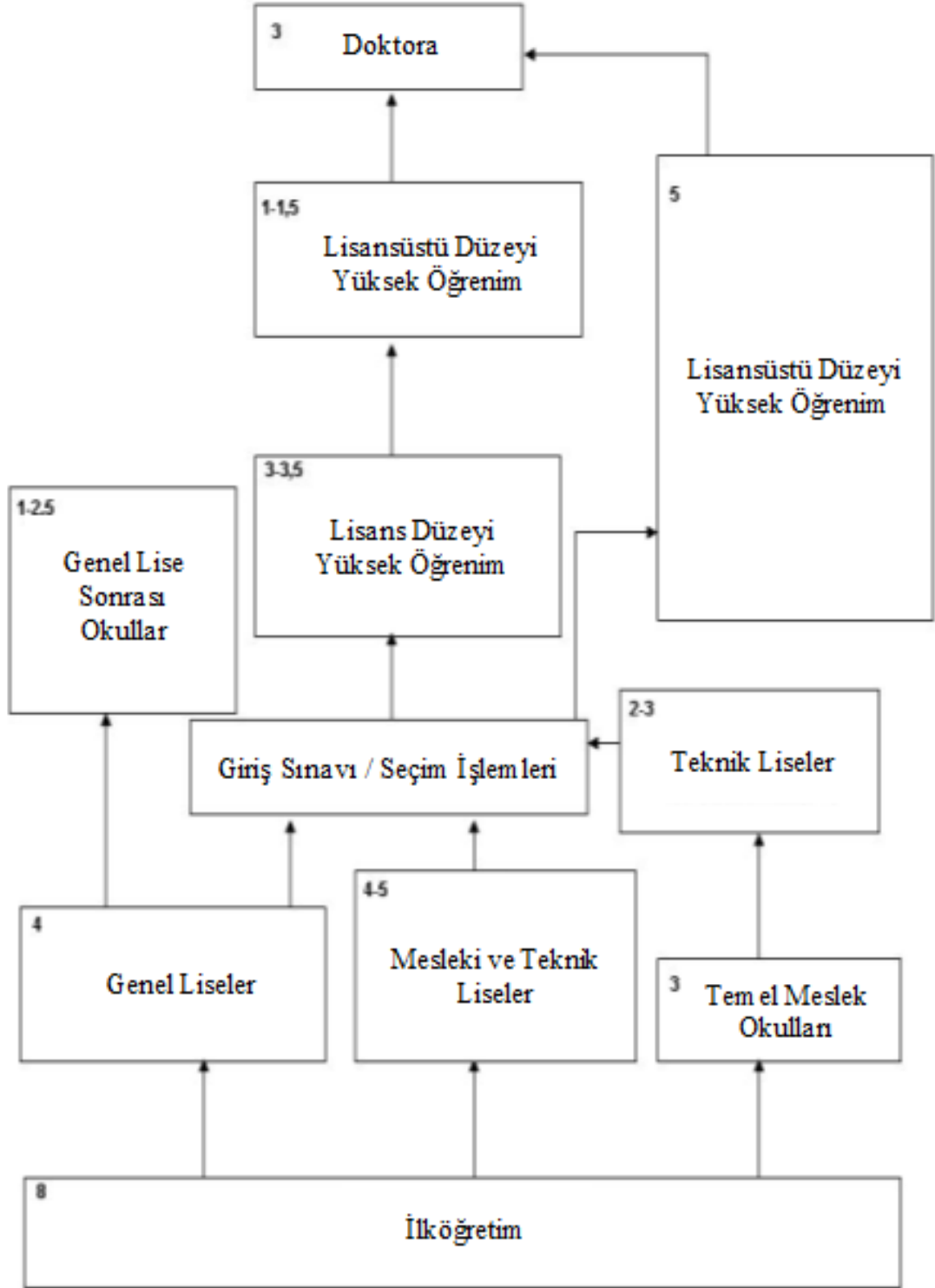
⁷ The European Education Directory, <http://www.euroeducation.net> (Erişim tarihi: 22.04.2011).

okullardan mezun olan öğrenciler okul türüne göre “temel mesleki okul diploması” almaya hak kazanmaya başladılar.

Yükseköğretim alanında ise 1990 yılına kadar sadece devlet üniversiteleri hizmet verirken⁸, 1990 sonrasında özel üniversiteler de hizmet vermeye başlamışlardır.

⁸ Lublin Katolik Üniversitesi dışında.

Şekil 5: Polonya Eğitim Sistemi (<1999)⁹

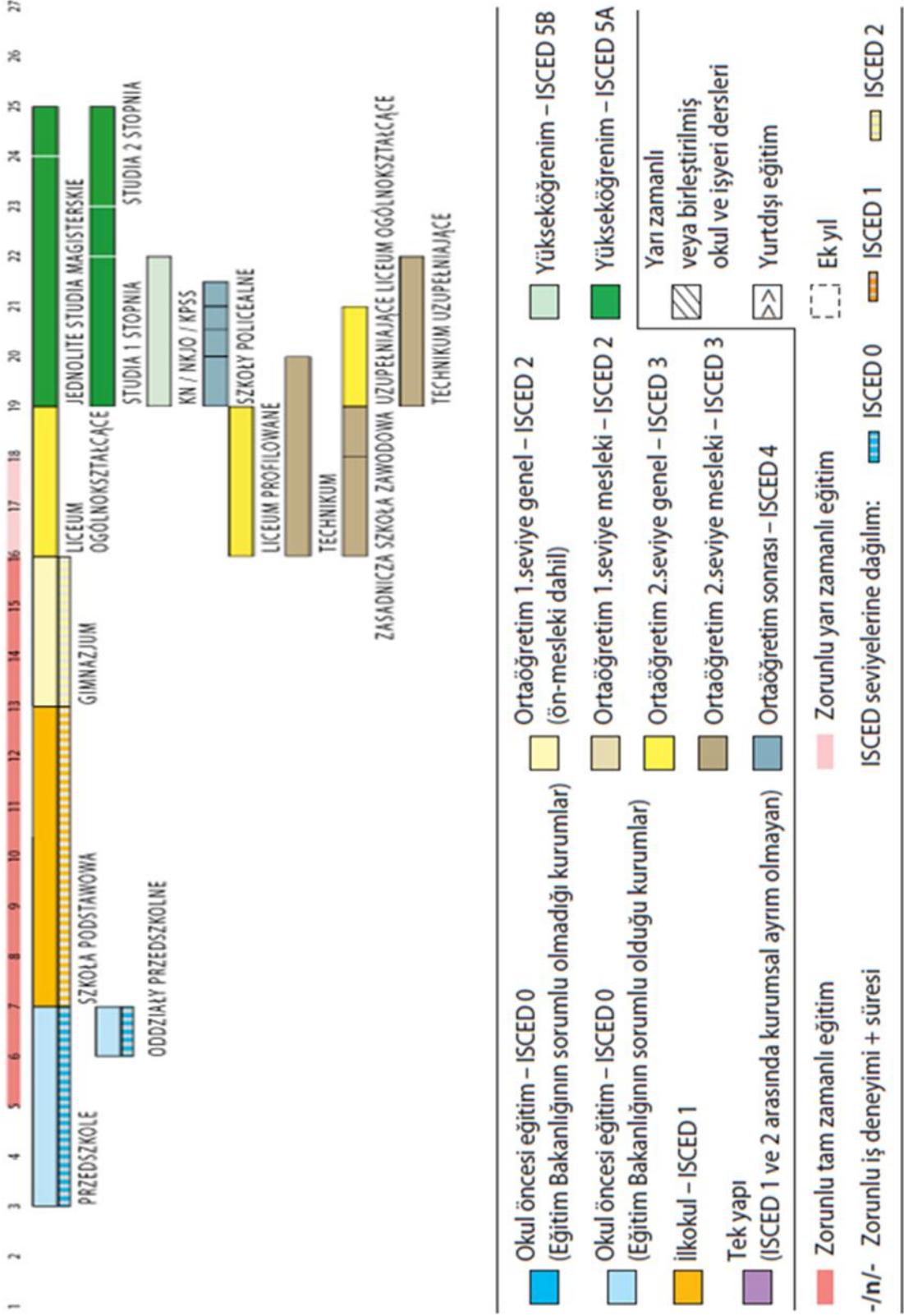
⁹ Country Module Poland (2010).

Polonya'nın 2011 yılında uygulanan eğitim sistemine baktığımızda 1999 yılında uygulamaya konulan köklü değişikliklerin sistemli bir şekilde iyileştirildiği ve eğitim kademelerinde çeşitliliğin ve geçişlerin sağlanmaya çalışıldığı görülmüştür. Polonya'da bulunan okul türleri ve yaş aralıkları tablo 1'de belirtilmiştir.

Tablo 1: Polonya'da Okul Türleri/Yaş Aralığı (Eurydice, 2011)

Okul öncesi eğitim kurumları (Oddział przedszkolny)	6 yaş (2011 yılından itibaren 5 yaş)
6 yıllık ilkokulları (Szkoła podstawowa)	7-13 yaş (2012 yılından itibaren 6 yaş) 1. Aşama – bütünleştirilmiş öğretim, 7-10 yaş 2. Aşama – farklı derslere dayalı öğretim, 10-13 yaş
3 yıllık ortaöğretim birinci devre okulları (Gimnazjum)	13-16 yaş 3. Aşama – farklı derslere dayalı öğretim
Genel ortaöğretim ikinci devre okulları (Liceum ogólnokształcące)	16-19 yaş
Uzmanlık ortaöğretim ikinci devre okulları (Liceum profilowane)	16-19 yaş
Teknik ortaöğretim okulları (Technikum)	16-20 yaş
Temel Mesleki Okullar (Zasadnicza szkoła zawodowa)	16-18/19 yaş
Ek genel ortaöğretim kurumları (Uzupełniające liceum ogólnokształcące)	18/19 - 20/21 yaş
Ek teknik ortaöğretim okulları (Technikum uzupełniające)	18/19 - 21/22 yaş
Ortaöğretim sonrası okullar (Szkoła policealna)	19-21 yaş (nadiren 20)

Şekil 6: Polonya Eğitim Sistemi (Eurydice, 2011)

Polonya’da çocuklar 6 yaşından itibaren 10 yıl süre ile tam zamanlı zorunlu eğitime katılmak zorundalardır. Okulda veya okul dışı ortamlarda gerçekleştirilen yarı zamanlı zorunlu eğitim ise 16 yaşından 18 yaşına kadar sürmektedir. 3-4 yaşındaki çocuklar ise ailelerinin kararları doğrultusunda gönüllü olarak okul öncesi eğitime başlayabilirler. 2011-2012 eğitim-öğretim yılından önce tüm 6 yaşındaki çocukların ilköğretim için 1 yıllık öğrenimlerini tamamlamaları zorunluydu, fakat 2011 yılının Eylül ayından itibaren bütün 5 yaşındaki çocukların ilköğretime hazırlanması için kreş veya okul öncesi kurumlarında eğitim görmeleri zorunlu hale getirilmiştir. 2009-2010 yılında toplam 17.444 okul öncesi eğitim kurumlarında (kreşler ve ilköğretim ile aynı yerde eğitim veren okul öncesi sınıfları toplam) yaklaşık 983.600 çocuk eğitim görmüştür. Okul öncesi eğitim alan 3-6 yaş arası çocuk oranı ise ülke genelinde %67,3’tür (Şehirlerde: %81,5 – Kırsal kesimde: %48,2).

Zorunlu eğitim kapsamında 1. Aşamada (ilkokul 1-2-3) bütünleştirilmiş öğretim olarak zorunlu eğitim etkinlikleri düzenlenir, ayrıca hafta 6 saatlik din kültürü veya ahlak bilgisi dersleri verilmektedir. Bu derslerin dışında okul yönetiminin seçimine bırakılmış 12 saatlik ders süresi de vardır. 2. Aşamada (ilkokul 4-5-6) Lehçe, tarih ve yurttaşlık bilgisi, yabancı dil, matematik, fen bilimleri, müzik/sanat, teknoloji, bilgisayar, beden eğitimi, rehberlik ve din kültürü ve ahlak bilgisi dersleri verilmektedir. 3. Aşamada (gimnazyum 1-2-3) ise Lehçe, tarih, yurttaşlık bilgisi, yabancı dil, matematik, fizik ve astronomi, kimya, biyoloji, coğrafya, müzik/sanat, teknoloji, bilgisayar, beden eğitimi, rehberlik, ve din kültürü ve ahlak bilgisi dersleri verilmektedir. Öğretmenler çalışma kitaplarını Milli Eğitim Bakanlığı’nın onayladığı kitap listesinden seçebilirler. Öğretmenler öğretim ve değerlendirme yöntemlerini seçmekte özgürdürler. Ayrıca öğretmenler inovatif ve yenilikçi öğretim yaklaşımlarını kullanarak kendi müfredatlarını oluşturabilirler ve bu yeni müfredatı okul yönetimlerine onaylatarak uygulamada kullanabilirler.

Polonya’da devlet okulları ücretsizdir. Tek kabul koşulu yaş sınırıdır (zorunlu eğitimin başladığı takvim yılında 6 yaşına ulaşmış olmak). Aileler çocuklarını evlerine

en yakın okula veya anaokuluna kayıt yaptırmak zorundadırlar. 2009-2010 yılı verilerine göre devlet okullarına katılım oranı %98'dir.

2009-2010 yılında Polonya'da 13.968 ilkokul ve 7.224 ortaöğretim birinci devre okulları (gimnazyum) bulunmaktadır. İlkokullarda toplam 2.234.900 öğrenci, gimnazyumda ise 1.322.100 öğrenci eğitim ve öğretim almıştır.

Eğitim-öğretim yılının 2 dönem halinde işlendiği Polonya'da, Eylül-Haziran ayları arasında minimum 178 gün (en fazla 38 hafta) eğitim-öğretim sürdürülmelidir. Zorunlu dersler haftanın 5 gününe yayılmıştır. 5 Mayıs 2006 tarihi itibarıyla Polonya'da eğitim alanında Milli Eğitim Bakanlığı ve Bilim ve Yüksek Öğrenim Bakanlığı olmak üzere iki farklı bakanlık çalışma yürütmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı yükseköğrenim dışındaki tüm eğitim alanında sorumluluk sahibi iken Bilim ve Yüksek Öğrenim Bakanlığı da yükseköğrenim alanında görev yapmaktadır. Genel düzeyde çalışmalarını sürdüren bu kurumlar ile birlikte bölgesel, okul bölgesi ve yerel düzeyde de idari yapılanmalar bulunmaktadır.

2009-2010 yılı verilerine göre öğrencilerin öğretmenlerine oranı ilkokulda 13:1 ve gimnazyumda 17:1dir. Ayrıca ilkokul sınıf ortamlarında öğrenci sayısı 26'yı aşmamalıdır.

Polonya eğitim sisteminde zorunlu eğitimin (İlkokul 1. ve 2. Aşaması ile gimnazyum) amaçları şöyledir;

- Öğrencilere, okuma yazma, matematik problemi çözme ve kendini ifade etme gibi sosyal yaşamın gerektirdiği temel becerileri kazandırmak,
- Öğrencilerin kendilerini tanıyarak, sosyal, kültürel ve doğal çevrenin farkına vararak gelişmelerini sağlamak,
- Öğrencilerin dünyayı doğru ve mantıklı şekilde tanımaları için bilişsel becerilerini geliştirmek,

- Çocuklara psikolojik, zihinsel ve ahlaki yönden sağlıklı gelişmeleri için gerekli temel becerileri kazandırmaktır.

Özel eğitim Polonya eğitim sisteminin ayrılmaz bir parçasıdır. Bu durum hem yaygın hem özel eğitimde ortak olan mevzuata da yansıtılmıştır. Özel eğitim ihtiyaçları olan pek çok çocuk ayrı okullarda veya yaygın eğitim okullarındaki özel sınıflarda eğitim görmektedirler. Polonya’da engellilere yönelik ilk eğitim kurumu 1817’de kurulmuştur. Önceleri sadece görme ve işitme engellilerin kabul edildiği engelliler okuluna zamanla zihinsel engelliler, fiziksel engelliler, kronik hastalar ve sosyal yönden uyumsuz olan öğrenciler de kabul edilmeye başlanmıştır. Engelliler 11 farklı kurumda eğitim almaktadır. Bunlar; Anaokulu, 6 yıllık ilkokul, 3 yıllık ortaokul, 2 ya da 3 yıllık meslek liseleri, liseler ve yatılı okullardır. Ayrıca psikolog, doktor ve öğretmenlerden oluşan bir komisyon öğrencinin gelişimini takip etmektedir. Öğretmenler engellilerle ilgili olarak üniversitede ayrı bir eğitime tabi tutulmaktadır. Okula gelemeyecek kadar bedensel engeli fazla olan öğrenciler evlerinde bire bir eğitim alırlar. Zihinsel engelliler hariç diğer bütün engelliler diğer eğitim kurumlarından mezun olanlarla aynı diplomayı almaktadır (Kılbaş, 2007).

4.1.2. Türkiye Genel Eğitim Sistemi

Türkiye’nin Dünya Bankası “Dünya Gelişim Göstergeleri” 12 Aralık 2011 verilerine göre nüfusu 72.752.325 ve Uluslararası Para Fonu’nun Eylül 2011 verilerine göre kişi başına düşen gayri safi yurtiçi hasılası (GSYİH) ise 10.576 Amerikan Doları’dır.

Türkiye’de 0-14 yaş aralığında bulunan kişiler toplam nüfusun %30’unu, 15-64 yaş aralığındaki kişiler toplam nüfusun %64’ünü ve 65 yaş ve üstü yaş aralığında bulunan kişiler de toplam nüfusun %6’sını oluşturmaktadır. Zorunlu eğitim kapsamında (6-14 yaş) ise 13.473.000 kişi bulunmaktadır. Türkiye’de eğitim dili Türkçe’dir. Bunun yanında İngilizce, Fransızca ve Almanca da yabancı dil eğitimi kapsamında ilköğretimin 4. sınıfından yükseköğrenimin sonuna kadar öğretilmektedir.

Türkiye’de eğitim politikalarının belirlenmesinde Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) sorumludur. Milli Eğitim Bakanlığı; müfredatın hazırlanması, eğitim kurumları arasında iletişimlerin sağlanması ve okul binalarının onarılması gibi konularda çalışmalarını yürütür. Yükseköğrenimin planlanması ve yürütülmesinde de bir başka devlet kurumu olan Yükseköğretim Kurulu (YÖK) görev yapar.

Türkiye’de zorunlu eğitim tek yapılı olarak ilköğretim okullarında 6-14 yaş aralığında ve toplam 8 yıl sürmektedir (Bkz. Şekil 7). 2011-2012 eğitim öğretim yılında ilköğretime devam %98,6’dır. Türkiye’de okul öncesi eğitim isteğe bağlıdır ve 36-72 ayları arasında bulunan çocukları kapsar. Zorunlu eğitim ücretsizdir. Bununla birlikte 2010 yılında başlanılan pilot proje uygulaması ile 5 yaşındaki çocukların okul öncesi eğitim almasına başlanılmıştır. Bütün okul öncesi eğitim kurumları (anaokulları, uygulamalı anasınıfları ve ana sınıfları) Milli Eğitim Bakanlığı’nın denetimi altındadır. 2010-2011 eğitim ve öğretim yılında 2-4 yaş arasındaki çocukların %35’i ve 4-5 yaş arasındaki çocukların ise %43’ü okul öncesi kurumlarına devam etmişlerdir. Türkiye’de okul öncesi eğitim ücretsizdir.

Tablo 2: Türkiye’de Okul Türleri/Yaş Aralığı (Eurydice, 2011)

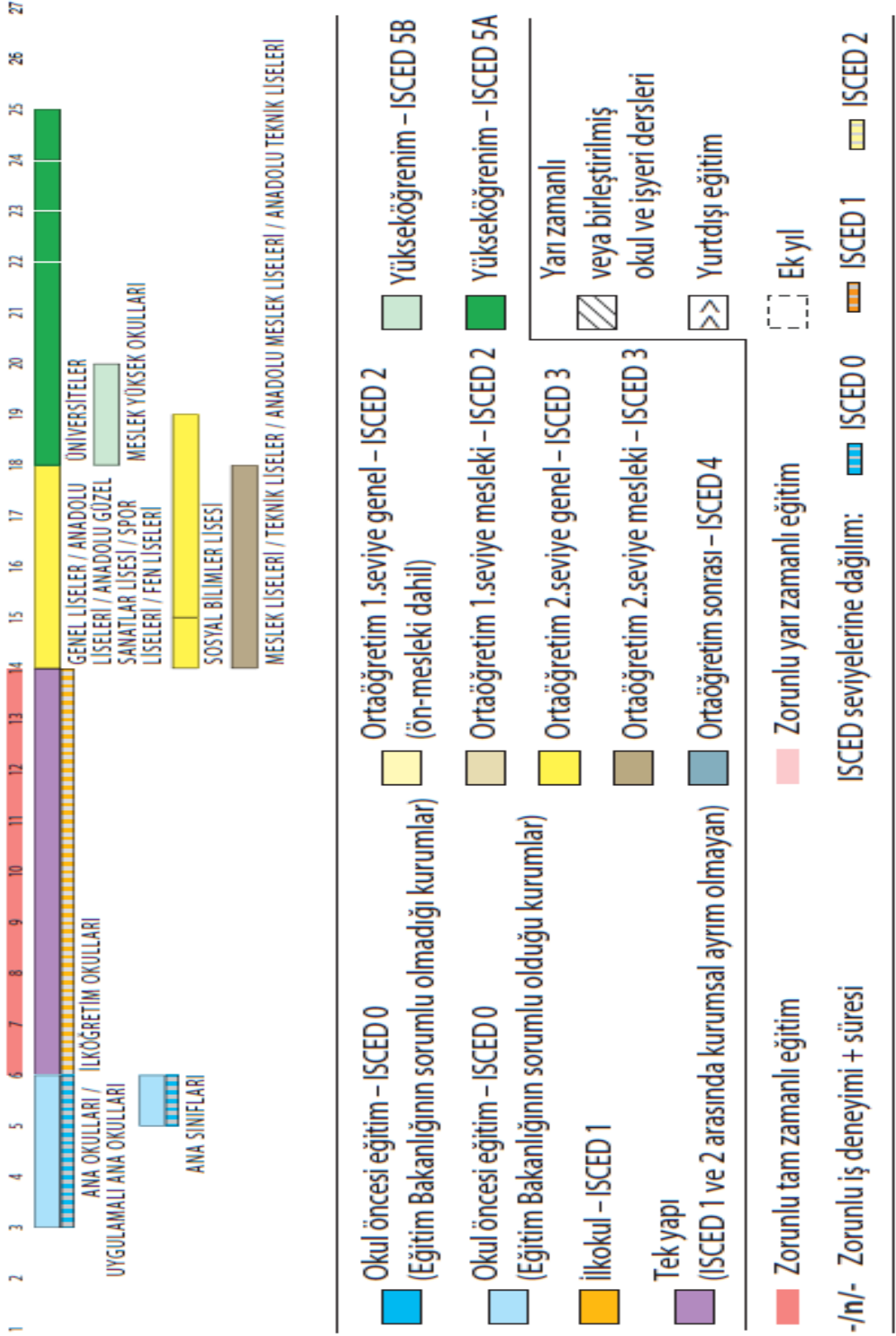
Okul öncesi eğitim kurumları	Anaokulları ve uygulamalı anaokulları 3-6 Yaş Anasınıfları 5-6 Yaş
8 yıllık ilköğretim okulları	6-14 Yaş
Genel liseler	14-18 Yaş
Anadolu liseleri	
Fen liseleri	
Sosyal bilimler liseleri	
Güzel sanatlar ve spor liseleri	
Anadolu öğretmen liseleri	
Çok programlı liseler	
Teknik lise ve endüstri meslek liseleri	
Kız teknik ve meslek liseleri	
Otelcilik ve turizm meslek liseleri	
Ticaret meslek liseleri	
Sağlık meslek liseleri	
Özel meslek liseleri	

Tablo 2’de aktarıldığı gibi Türkiye’de liseler; Genel liseler, Anadolu liseleri, fen liseleri, sosyal bilimler liseleri, güzel sanatlar ve spor liseleri, Anadolu öğretmen liseleri, çok programlı liseler , teknik lise ve endüstri meslek liseleri, kız teknik ve meslek liseleri, otelcilik ve turizm meslek liseleri, ticaret meslek liseleri, sağlık meslek liseleri ve özel meslek liseleridir.

Türkiye’de ilköğretim yıl içerisinde 180 günden az olmamak üzere, 2 dönem şeklinde yapılandırılmıştır. Okullar Pazartesi’den Cuma gününe kadar 5 gün süreyle açıktır. Her bir sınıfta yaklaşık 30 öğrenci bulunmaktadır. Ancak coğrafi bölgeye göre bu sayı 20 ile 40 arasında değişmektedir.

Türkiye’de ilköğretim eğitim programı Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı olan Talim ve Terbiye Kurulu tarafından düzenlenir. Öğretmenlere dağıtılan çalışma kitapları da yine aynı kurum tarafından öğretmenlere dağıtılır. Öğretmenlere seçmeleri için çalışma kitabı seçenekleri sunulmaz. Öğretmenler kendi öğretim yöntemlerini seçmede özgürdürler fakat çalışma kitapları içerisindeki öğretim yöntemleri öğretmenleri kitabın içerisindeki uygulamaları yaptırmaya zorlamaktadır. 2006 yılında meydana gelen değişiklik ile ilköğretim kurumlarında ölçme ve değerlendirme “sonuç odaklı” yerine “proje tabanlı” olarak değiştirilmiştir. Sınıf içi projeleri, sınav sonuçları, performans ödevleri, sınıf içi etkinliklere katılım ve davranışlar öğrenci değerlendirme notlarını oluşturmaktadır. İlköğretimden mezun olan öğrenciler “İlköğretim Diploması” almaya hak kazanırlar.

Şekil 7: Türkiye Eğitim Sistemi (Eurydice, 2011)

Tablo 3: Türkiye İlköğretim Okulları Haftalık Ders Çizelgesi¹⁰

DERSLER		SINIFLAR							
		1	2	3	4	5	6	7	8
ZORUNLU DERSLER	Türkçe	11	11	11	6	6	5	5	5
	Matematik	4	4	4	4	4	4	4	4
	Hayat Bilgisi	4	4	4					
	Fen ve Teknoloji				3	3	4	4	4
	Sosyal Bilgiler				3	3	3	3	
	T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük								2
	Yabancı Dil				3	3	4	4	4
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi				2	2	2	2	2
	Görsel Sanatlar	2	2	2	1	1	1	1	1
	Müzik	2	2	2	1	1	1	1	1
	Beden Eğitimi	2	2	2	2	2	2	2	2
	Teknoloji ve Tasarım						2	2	2
	Trafik Güvenliği				1*	1			
	Rehberlik/Sosyal Etkinlikler						1	1	1
ZORUNLU DERS SAATİ TOPLAMI		25	25	25	26	26	29	29	28
SEÇMELİ DERSLER	Yabancı Dil						1	1	1
	Sanat Etkinlikleri						1	1	1
	Spor Etkinlikleri						1	1	1
	Düşünme Eğitimi						1	1	1
	Halk Kültürü						1	1	1
	Medya Okuryazarlığı						1	1	1
	Bilişim Teknolojileri						1	1	1
	Satranç						1	1	1
	Vatandaşlık ve Demokrasi Eğitimi**								1
	Tarım						1	1	1
Seçilebilecek Ders Saati Sayısı							1	1	2***
SERBEST ETKİNLİKLER		5	5	5	4	4			
TOPLAM DERS SAATİ		30	30	30	30	30	30	30	30

(*) Trafik güvenliği dersi 4 ve 5. sınıf öğretim programları birleştirilerek 2012–2013 öğretim yılından itibaren sadece 5. sınıfta haftada 1 ders saatinde uygulanacaktır. 4. sınıfın trafik güvenliği ders saati serbest etkinlikler ders saatine eklenecektir. Trafik güvenliği dersi işlenirken ders içi faaliyet kapsamında, gerektiğinde tıp doktoru ve trafik polislerinden yararlanılabilecektir.

(**) Vatandaşlık ve demokrasi eğitimi dersi haftada 1 ders saati olmak üzere 2010–2011 öğretim yılında 8. sınıfta seçmeli, 2011–2012 öğretim yılından itibaren de aynı sınıfta zorunlu ders olarak okutulacaktır.

(***) 2011–2012 öğretim yılından itibaren 8. sınıfta seçilebilecek seçmeli ders saati sayısı 1 olacaktır.

¹⁰ Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi (Ağustos, 2010).

Türkiye’de ilköğretim okullarında Tablo 3’de de aktarıldığı gibi; Türkçe, matematik, hayat bilgisi, fen ve teknoloji, sosyal bilgiler, T.C. inkılap tarihi ve Atatürkçülük, yabancı dil, din kültürü ve ahlak bilgisi, görsel sanatlar, müzik, beden eğitimi, teknoloji ve tasarım, trafik güvenliği ve rehberlik dersleri ilköğretim okullarında zorunludur. Zorunlu derslerin yanında sanat etkinlikleri, spor etkinlikleri, düşünme eğitimi, halk kültürü, medya okuryazarlığı, bilişim teknolojileri, satranç, vatandaşlık ve demokrasi eğitimi ve tarım dersleri seçmeli dersler olarak okutulmaktadır.

Türkiye’deki ilköğretim kurumlarının amaçları şunlardır¹¹;

- Öğrencilerin ilgi, istek ve yeteneklerini geliştirerek hayata ve üst öğrenime hazırlamak,
- Öğrenciye, Atatürk ilkelerine ve inkılâplarına, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’na ve demokrasinin ilkelerine, insan hakları, çocuk hakları ile uluslararası sözleşmelere uygun olarak haklarını kullanma, görevlerini yapma ve sorumluluk yüklenebilme bilinci kazandırmak,
- Öğrencilerin, millî ve evrensel kültür değerlerini tanımalarını, benimsemelerini ve geliştirmelerini sağlamak,
- Öğrencileri toplum içindeki rollerini yapan, başkaları ile iyi ilişkiler kuran, işbirliği içinde çalışan, hoşgörü sahibi ve paylaşmayı bilen, çevresine uyum sağlayan, iyi ve mutlu bir vatandaş olarak yetiştirmek,
- Öğrencilerin, gerçekleştirecekleri sosyal, kültürel ve eğitsel etkinliklerle millî kültürün benimsenmesine ve yayılmasına yardımcı olmak,
- Öğrencilere, bireysel ve toplumsal sorunları tanıma ve bu sorunlara çözüm arama alışkanlığı kazandırmak,
- Öğrencilere, kendisi, ailesi ve toplumun sağlığı ile çevreyi koruma bilinci ve alışkanlıkları kazandırmak,

¹¹ http://iogm.meb.gov.tr/pages.php?page=gorevlerimiz&id=ilk_ogretim (Erişim Tarihi: 15.01.2011).

- Öğrencilerin becerilerini ve zihinsel çalışmalarını birleştirerek çok yönlü gelişmelerini sağlamak,
- Öğrencilerin araç-gereç kullanımlarını, sistemli düşünebilmelerini, özgüvenlerini geliştirmelerini, çalışma alışkanlığı kazanmalarını, estetik duygular ve yaratıcılık güçlerinin geliştirilmesini sağlamak,
- Öğrencinin ilgi alanlarını ve kişilik özelliklerinin ortaya çıkmasını sağlamak, meslekleri tanıtmak ve seçeceği mesleğe uygun okul ve kurumlara yönlendirmek,
- Öğrencileri ailesine ve topluma karşı sorumluluk duyan, üretken, verimli, ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkıda bulunan bireyler olarak yetiştirmek,
- Öğrencilerin zamanlarını faydalı etkinliklerde, kişisel ve toplumsal araç-gereçler ile kaynakları verimli kullanmalarını, okuma zevk ve alışkanlığı kazanmalarını sağlamaktır.

Türkiye’de özel eğitim, özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin, Türk Millî Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkeleri doğrultusunda, genel ve mesleki eğitim görme haklarından yararlanabilmelerini sağlamaya yönelik olarak Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı resmi ve özel okul-kurumlar tarafından yürütülmektedir. Özel eğitime ihtiyacı olan birey, çeşitli nedenlerle bireysel ve gelişim özellikleri ile eğitim yeterlilikleri açısından akranlarından beklenen düzeyden anlamlı farklılık gösteren bireyi ifade etmektedir. Bu kapsama hafif, orta, ağır ve çok ağır düzeyde zihinsel yetersizlik, dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu, dil ve konuşma güçlüğü, duygusal ve davranış bozukluğu, görme yetersizliği, işitme yetersizliği, ortopedik yetersizlik, özel öğrenme güçlüğü, süregen hastalık, birden fazla yetersizlik ve otizmi olan bireyler dahil edilmektedir.

4.1.3. Polonya ve Türkiye Karşılaştırılması

- Polonya’da okula başlama yaşı 6 ve asgari ayrılma yaşı ise 16’dır. Tam zamanlı zorunlu okul süresi ise 10 yıldır. Türkiye’de ise okula başlama yaşı 6 ve asgari

ayrılma yaşı ise 14'tür. Tam zamanlı eğitim süresi ise 8 yıldır. 2 ülke arasında eğitim süreleri karşılaştırıldığında eğitim süresi az olan ülke Türkiye'dir.

- Polonya'da genel düzeyde çalışmalarını sürdüren Milli Eğitim Bakanlığı ile birlikte bölgesel, okul bölgesi ve yerel düzeyde de idari yapılanmalar bulunmaktadır. Türkiye'de ise il milli eğitim müdürlüklerinin yetkisi olması ile birlikte Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olan merkeziyetçi bir sistem vardır.
- Polonya 1999 yılından itibaren eğitim alanında köklü değişimler gerçekleştirip Avrupa Birliği'nin eğitim ve kültür alanındaki beklentilerini karşılamayı hedeflerken, Türkiye bu hedef doğrultusunda 1997 yılında 8 yıllık kesintisiz ilköğretim kanunu çıkarmıştır.
- Okul öncesi eğitim alanında çalışmalarına hız veren Polonya zorunlu eğitim kapsamında gördüğü okul öncesi eğitimi 2011 yılından itibaren 6 yaşından 5 yaşına indirmeye başlamıştır. Türkiye'de ise okul öncesi eğitim 2010 yılı ile 6 yaşından itibaren zorunlu eğitim kapsamına alınması için pilot bölgeler uygulamasına başlamıştır.
- Polonya ilkokul ve ortaöğretim 1. kademe olmak üzere ilköğretim eğitimi yapılandırmışken, Türkiye tek yapı olarak ilköğretim eğitimi vermektedir.
- Polonya'da zorunlu eğitim sonrası eğitim yapılandırılması çeşitli eğitim seviyelerinde tür ve süre bakımından çeşitlilik gösterirken, Türkiye'de lise ve yükseköğrenim tür ve süre çeşitliliği Polonya'daki kadar sağlanamamıştır.
- Polonya'da eğitim programlarının değerlendirilmesinde Milli Eğitim Bakanlığı'nın yanı sıra bölgesel, okul bölgesi ve yerel düzeyde de değerlendirmeler yapılırken, Türkiye'de program değerlendirmeleri Milli Eğitim Bakanlığı, işleyiş ve denetiminden Milli Eğitim adına müfettişler sorumludur.
- Polonya'da eğitim programlarında kullanılan ders kitapları bakanlık onaylıdır ve öğretmen kullanacağı onaylı listelerden seçer. Eğer kendisi program oluşturmak istiyorsa bunu okul yönetimine sunar ve onay aldığı takdirde sınıfında kullanabilir. Kitaplar ücretsizdir, ayrıca kitap seçim konusunda bazen aile birlikleri ve öğrencilerin de görüşü alınır. Türkiye'de ise devlet kitaplarının içerik ve formatı bakanlık onaylı olmak zorundadır ve zorunlu eğitimde

öğrencilere devlet tarafından ücretsiz verilir. Kitap seçiminde devletin önermeleri rol oynar.

- Polonya’da öğretim yılı en az 178 gün (en fazla 38 hafta) olmak zorundadır. Türkiye’de ise öğrenim yılı en fazla 180 gün olmalıdır.
- Polonya’da sınıf ortamında bulunan öğrenci sayısı 26’yı aşmamalıdır. Bunun yanında Türkiye’de sınıf ortamında öğrenci sayısı bazı bölgelerde 40’a kadar ulaşmaktadır.

4.2.Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Kurumları Düzey ve Eğitim Modelleri

4.2.1. Polonya’da Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Kurumları Düzey ve Eğitim Modelleri

Polonya’da 1990’dan beri her düzeyde öğretmen eğitimi yükseköğretim kurumlarında verilmektedir. Öğretmenler yükseköğretim yeterliliklerine sahip olmalıdır. Ayrıca, pedagojik eğitimin tamamlanması eğitimin her düzeyinde gerekmektedir. Buna göre öğretmenlerin sahip olması gereken yeterlilikler aşağıda belirtilmiştir;

- İlkokul düzeyi: Öğretmenin üniversite türü yükseköğretimi (öğretmenlere lisans -licencjat- veya master -magister- unvanları verilen 3 veya 5 yıl süreli öğretim) veya üniversite dışı yükseköğretim türünü (öğretmenlerin diploma aldığı 3 yıl süreli öğretim) tamamlamış olması gerekmektedir. Ayrıca lisans eğitimi verilen eğitim fakültelerinde doktora -doktor- ve doktora sonrası -doktor habilitowany- eğitimleri de verilmektedir.
- Ortaöğretim birinci devre düzeyi: licencjat veya magister derecesi
- Ortaöğretim ikinci devre seviyesi: magister derecesi alması gerekir.

Polonya’da 18 Şubat 2000 tarihinde kabul edilen, değişikliğe uğramış “Öğretmenler Tüzüğü” öğretmenlik mesleğine 4 kategori getirmektedir;

- Stajyer öğretmen
- Sözleşmeli öğretmen
- Atanmış öğretmen
- Kiralanmış öğretmen

Stajyer ve sözleşmeli öğretmenler sözleşmeli çalışan, atanmış ve kiralanmış öğretmenler de devlet memuru statüsünde çalışan kişilerdir. Göze çarpan ve başarılı bir sicili olan kiralanmış öğretmenlere ayrıca fahri eğitim profesörü unvanı verilir.

2009-2010 eğitim-öğretim yılında yaklaşık 494.900 tam zamanlı öğretmen çalışmaktadır. Bu öğretmenlerin 22.600’ü (%4,6) stajyer öğretmen, 95.800’ü (%19,3) sözleşmeli öğretmen, 153.000’i (%30,9) atanmış öğretmen ve 214.900’ü (%43,4) kiralanmış öğretmendir.

4.2.2. Türkiye’de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Kurumları Düzey ve Eğitim Modelleri

Türkiye Cumhuriyeti eğitim tarihinde öğretmen yetiştirme politikaları sık sık değişmiştir. Türkiye eğitim tarihinde öğretmen olabilmek için sadece okuma yazma bilme şartının arandığı dönemler olmuştur. 1950’lerde ortaokul mezunları, 1960’da lise mezunları, 1975’den sonra ilköğretmen okulları mezunları öğretmen olarak atanmışlardı. Dahası mektupla, YAY-KUR yoluyla, 3 yılı 1 haftaya sığdıran hızlandırılmış eğitim programlarıyla çeşitli alanlarda on binlerce öğretmen yetiştirilmiştir. (Kaya, 1993: 114, akt.: Balcı, 2007: 20). Sonunda 6 Kasım 1981’de 2547 sayılı Yükseköğretim kanunu ile öğretmen yetiştiren kurumlar üniversiteye devredilmiştir.

Türkiye’de 2011 yılında öğretmen atanması için bitirilmesi gereken eğitim düzeylerini aşağıdaki gibi sıralayabiliriz;

- Eğitim fakültesi mezunları (4 yıl lisans, 2 yıl yüksek lisans, 4 yıl doktora),
- Öğretmen yetiştiren yükseköğretim programı dışında olmakla birlikte Talim ve Terbiye Kurulu Kararında yer verilen ve ortaöğretim alan öğretmenliği, tezsiz yüksek lisans programını bitirenler,
- Eğitim fakültelerinin; matematik, fen, fizik, kimya, biyoloji, coğrafya, tarih, sosyal bilgiler, Almanca, Fransızca, beden eğitimi öğretmenliği programı ile Eğitim Bilimleri Fakültesi’nin ve eğitim fakültelerinin eğitim bilimleri bölümlerinin eğitim programları, eğitim-öğretim yöneticiliği ve deneticiliği, eğitim yönetimi ve planlaması, eğitimde ölçme ve değerlendirme,
- Diğer yükseköğretim programlarından mezun olmakla birlikte atanacağı alana ait derslerden yeteri kadar kredi aldığını belgelendiren ortaöğretim alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans programını bitirenler öğretmen olabilirler.

Türkiye’de eğitim fakültesinden mezun olan sınıf öğretmenleri devletin yapmış olduğu Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) sonucuna göre devlet okullarında kadrolu, sözleşmeli, ücretli veya vekil öğretmen olarak öğretmenlik yapabilirler.

2010-2011 yılı örgün eğitim Milli Eğitim İstatistiklerine göre Türkiye’de toplam 32.797 ilköğretim okulu (12.080 okul şehirde ve 20.717 okul köyde olmak üzere) bulunmaktadır. Bu ilköğretim okullarında; toplam 5.623.476 erkek (4.399.187 erkek öğrenci şehirde ve 1.224.289 erkek öğrenci köyde olmak üzere) ve 5.357.624 kız öğrenci (4.166.921 kız öğrenci şehirde ve 1.190.703 kız öğrenci köyde olmak üzere) eğitim görmektedir. İlköğretim okullarında toplam 237.254 erkek öğretmen (171.141 erkek öğretmen şehirde ve 66.113 erkek öğretmen köyde olmak üzere) ve 266.074 kadın öğretmen (204.482 kadın öğretmen şehirde ve 61.592 kadın öğretmen köyde olmak üzere) görev yapmaktadır (Milli Eğitim Bakanlığı İstatistikleri 2010-2011).

4.2.3. Polonya ve Türkiye Karşılaştırılması

- Polonya ve Türkiye’de sınıf öğretmenliği programı yükseköğretim kurumlarında lisans düzeyinde verilir. Lisans seviyesi Polonya’da 3 sene sürerken, Türkiye’de 4 yıl sürmektedir.
- Polonya ve Türkiye’de sınıf öğretmenliği alanında yüksek lisans seviyesinde mezun olmak isteyen öğrenciler 2 yıl süren yüksek lisans programına katılmaları gerekmektedir.
- Polonya’da eğitim fakültesi öğrencilerinin mezun olabilmeleri için diploma sınavına girmeleri ve mezuniyet tezi yazıp savunmaları gerekir. Türkiye’de ise diploma sınavı ya da tez uygulaması lisans düzeyinde yapılmamaktadır.
- Polonya ve Türkiye’de sınıf öğretmeni yetiştirme programlarında eş zamanlı eğitim modelleri kullanılmaktadır. Yani öğretmen adayları genel kültür, alan bilgisi ve meslek derslerini eğitimleri sürecinde bir arada almaktadır.
- Polonya’da sınıf öğretmeni yetiştirme programlarının yönetilmesinde Bilim ve Yükseköğretim Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı birlikte çalışırlar. Bu iki kuruluşa ek olarak okulların bulunduğu bölgeler ve aileler de programların düzenlenmesinde rol oynayabilirler. Türkiye’de ise merkezi yönetim sistemi hâkimdir. Öğretmen yetiştirme Yükseköğretim Kurulu’na bağlıdır. Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu işbirliği içindedir.

4.3.Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarında İçerik, Kapsam ve Öğretim

4.3.1. Polonya’da Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarında İçerik, Kapsam ve Öğretim

Araştırmanın bu bölümünde Polonya’nın Varşova şehrinde bulunan Varşova Üniversitesi’nin Eğitim Fakültesi’ndeki 2010-2011 eğitim öğretim yılı Sınıf Öğretmenliği lisans programı incelenmiştir. Ayrıca Varşova Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlkokul Pedagojisi Araştırma Bölümü Başkanı ve Bölüm Erasmus öğrenci

değişim hareketliliği koordinatörü Sayın dr hab. Małgorzata Żytka ile yapılan standartlaştırılmış açık uçlu görüşmeler doğrultusunda hazırlanmıştır.

Varşova Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde eğitim almak isteyen her öğrenci 124 ECTS kredilik ve toplam 930 saat olan zorunlu derslerin tamamını başarıyla tamamlaması gerekmektedir. Tamamlaması gereken zorunlu dersler tablo 4'de verilmiştir. Sınıf öğretmenliği lisans programından mezun olunması için ise toplam 182 kredilik dersin tamamlanması gerekmektedir. Derslerin notları 1-6 arasında verilir. 1 başarısız, 2-5 arası başarılı ve 6 ise üstün başarılı olarak nitelendirilir.

Tablo 4: Varşova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Zorunlu Dersler

Ders Adı	Ders Türü	Saat	ECTS
Gelişim ve Öğrenmenin Biyomedikal Yönleri	Zorunlu	60	8
Pedagojik Metinleri Okuma	Zorunlu	60	8
Eğitim Tarihi	Zorunlu	60	8
Felsefe Tarihi	Zorunlu	60	8
Eğitime Giriş	Zorunlu	60	8
Psikolojiye Giriş	Zorunlu	60	8
Mantık	Zorunlu	30	4
Yüksek Lisans Seminer	Zorunlu	120	16
Metodolojiye Giriş (Araştırma Planları)	Zorunlu	30	4
Sosyal Bilimler Metodolojisi	Zorunlu	30	4
Pedagoji	Zorunlu	60	8
Eğitimin Felsefi Temelleri	Zorunlu	60	8
Seminer Sunuş Teknikleri	Zorunlu	60	8
Sosyoloji	Zorunlu	60	8
Eğitim Kuramları	Zorunlu	60	8
Okullarda Kullanılan Öğretim Teorileri	Zorunlu	60	8
Toplam		930	124

Gelişim ve Öğrenmenin Biyomedikal Yönleri:

Bu ders; öğretmenlerin öğretim esnasında öğrencilerin gelişim özelliklerini fark etmelerini amaçlar ve öğrencilerdeki sağlık sorunlarının önceden teşhisi için temel tıp bilgisi öğelerini içerir.

Pedagojik Metinleri Okuma:

Eğitim ğretim yılı içerisinde işlenecek ders kitaplarında anlatılanların akademik anlamda yorumlanmasını amaçlar.

Eğitim Tarihi:

Eğitimin dünyada zaman içinde izlediği yolun öğrencilere aktarılması amaçlar. Özellikle Rusya ve Avrupa Birliği lkelerindeki sistemler ele alınır.

Felsefe Tarihi:

Almanya felsefe tarihinin doğuşuna ve gelişimine odaklanır.

Eğitime Giriş:

Öğretmen, ğretme ve eğitim arasındaki ilişkinin açıklanması amaçlar.

Psikolojiye Giriş:

Bu dersin amacı öğrencilerin, psikoloji bilimindeki temel kavramları, ilkeleri ve kuramları tanımasını sağlamaktır.

Mantık:

Bu ders mantığın doğası ve temel ilkelerinin kavranmasını amaçlar.

Yüksek Lisans Seminer:

Öğrencilerin eğitim ve öğretimleri boyunca yeni fikir üretme yeteneklerini geliştirmek için seçtikleri bir konu üzerinde bilimsel araştırma kuralları çerçevesinde seminer vermesi beklenir. Lisans döneminden mezun olabilmeleri için de tez yazması gereken öğrenciler tez yazım sürecini bu derste incelerler.

Metodolojiye Giriş (Araştırma Planları):

Bilimsel araştırmada kullanılan planların hazırlanışı, uygulanışı ve raporlaştırılması konusunda temel bilgiler öğretilir.

Sosyal Bilimler Metodolojisi:

Sosyal bilim metodolojisinin temel prensiplerini özlü ve eleştirel bir biçimde anlamayı ve doğru olarak uygulamayı öğretmeyi amaçlar.

Pedagoji:

Eğitim pedagojisi alanında kullanılan stratejilerin öğretilmesi amaçlanmıştır.

Eğitimin Felsefi Temelleri:

Bu dersin amacı, batı felsefesi akımlarının eğitim ile ilişkilerini tanımak, eğitim akımlarını tanımak ve eğitime yön veren amaçları saptamaktır.

Seminer Sunuş Teknikleri:

Etkili seminer sunuş yöntemlerini, bilgisayar kullanımı, beden dili, literatür kullanımı ve diksiyon alt başlıklarında öğrenmek.

Sosyoloji:

Temel sosyolojik kavramları batı felsefesi yönüyle irdelemek ve öğrencilerin sosyolojik bakış açısı kazanmalarını sağlamak.

Eğitim Kuramları:

Bu derste eğitim kuramlarının gelişimi, çağdaş eğitim kuramları ve bu kuramların özellikle uygulanış aşamasındaki düzenlemeleri öğretilmektedir.

Okullarda Kullanılan Öğretim Teorileri:

Dersin amacı; öğretmenlerin mezun olduklarında sınıf ortamlarında kullanabilecekleri öğretim tekniklerini sınıf içerisinde ve uygulama okullarında aktif bir şekilde kullanabilmelerini sağlamaktır.

Yukarıda belirtilen dersler eğitim fakültesindeki bütün birimler için zorunlu olan derslerdir. Sınıf öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin bu dersler dışında başarılı olması gereken zorunlu dersler ise tablo 5’de belirtilmiştir.

Sınıf öğretmenliği bölümü zorunlu derslerinin amaçları şöyledir;

Çocuklarda Dil Eğitimi:

Dersin amacı; Başta Lehçe ve ülkedeki azınlık dilleri olmak üzere İngilizce ve diğer Latin dillerinin öğretilmesinde uygulanan tekniklerin kavratılmasıdır.

Matematik Eğitimi:

Matematiksel problemlerin çözüm yollarını ve öğretimde kullanılan yöntemlerini öğrenmek.

Workshop Eğitimleri:

Aktif öğrenme stratejilerini kullanmayı ve bireysel yeteneklerin ortaya çıkarılmasını sağlamak.

Müzik Eğitimi:

Sanat ve sanatçının önemini ve Frédéric Chopin'in Polonya için önemini kavratmak.

Ekoloji Eğitimi:

Öğretmenlerde çevre bilincini ve non-formal öğretim stratejileri ile birlikte nasıl kullanılabileceğini kavratmak.

Pedagoglar İçin Hukuk:

Demokrasi ve kültür alanı oluşumlarında öğretmenlerin sahip olduğu hakların neler olduğunun kavratılması amaçlanmıştır.

Tablo 5: Varşova Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü Zorunlu Dersler

Ders Adı	Ders Türü	Saat	1. Yıl	2. Yıl	3. Yıl	ECTS
Çocuklarda Dil Eğitimi	Zorunlu	60	-	4	-	4
Matematik Eğitimi	Zorunlu	60	-	4	-	4
Workshop Eğitimleri*	Zorunlu	30	-	-	2	2
Müzik Eğitimi	Zorunlu	30	-	-	2	2
Ekoloji Eğitimi	Zorunlu	30	-	-	2	2
Pedagoglar İçin Hukuk	Zorunlu	30	-	-	2	2
Diksiyon	Zorunlu	30	2	-	-	2
Çocuk Edebiyatı	Zorunlu	30	-	2	-	2
Resim Dersi İle Öğrencilerin Kaynaştırılması	Zorunlu	30	-	-	2	2
Pedagojik Teşhis ve Tedavi Esasları	Zorunlu	30	-	-	2	2
Okul Öncesi Pedagojisi Esasları*****	Zorunlu	30/15	2/1	-	-	2/1
Psikopedagoji**	Zorunlu	30	2	-	-	2
İlkokul Pedagojisi	Zorunlu	60	6	-	-	6
Beden ve Sağlık Eğitimi	Zorunlu	30	-	-	2	2
Okulda Yönetim Planlamaları I***	Zorunlu	15	-	1	-	1
Okulda Yönetim Planlamaları II****	Zorunlu	15	-	-	1	1
Okulda Öğretmen Davranışları*****	Zorunlu	30	-	-	2	2
Toplam		510	10/9	10	15	35/34

Tablo 5'in açıklamaları şu şekildedir;

(*) Workshop eğitimleri dersi sadece 2009-2010 akademik yılında verilmiştir.

(**) Psikopedagoji dersi en son 2009-2010 akademik yılında verilmiştir.

(***) Okulda Yönetim Planlamaları I dersi uygulama için 2010-2011 akademik yılında hazırlanmaya başlanmıştır.

(****) Okulda Yönetim Planlamaları II dersi uygulamalarının sonuçları 2010-2011 akademik yılı ile çıkarılmaya başlanmıştır.

(*****) Okulda Öğretmen Davranışları mezuniyet stajı ile 2010-2011 akademik yılında uygulamaya konmuştur.

(*****) Okul Öncesi Pedagojisi Esasları dersi 2010-2011 akademik yılında 15 saate / 1 ECTS kredisine düşürülmüştür.

Diksiyon:

Ses ve sunum becerilerinin geliştirilmesini sağlamak.

Çocuk Edebiyatı:

Özellikle Rusya ve batı edebiyatı eserlerinin kavratılmasında kullanılan yöntemlerin öğrenilmesi.

Resim Dersi İle Öğrencilerin Kaynaştırılması:

Yaratıcılık ve sanatsal yaratıcılık süreçlerinin resim sanatı ile bütünleştirilip öğretilmesini kavratmak.

Pedagojik Teşhis ve Tedavi Esasları:

Bu dersin amacı; sınıf öğretmenlerine sınıflarındaki öğrencilerin gelişimlerine engel olabilecek hastalıkların erken teşhisi için temel eğitimlerin verilmesini kapsar.

Okul Öncesi Pedagojisi Esasları:

Okul öncesi döneminin gelişim özelliklerinin öğrenilmesini amaçlar.

Psikopedagoji:

Bu dersin amacı; kişinin kendi kendisinin farkında olarak kendisini iyi etme potansiyelinin olduğunu fark ettirmeye çalışmaktır. Montessori'nin "İnsanın kendi kendisini iyileştirme potansiyeli" anlayışı kavratılır.

İlkokul Pedagojisi:

İlkokul dönemi öğrencilerin gelişim dönemleri incelenir ve kuramsal anlamda öğretim yöntemleri ile ilişkilendirilir.

Beden ve Sağlık Eğitimi:

Vücut ve ruh sağlığının bir bütün olduğunu ve koruma yöntemlerinin neler olduğunu kavratmaya çalışılır.

Okulda Yönetim Planlamaları I:

Öğretmen olarak görev yapılan okulda okulun iç yönetim süreçlerinin öğretilmesi amaçlanmıştır.

Okulda Yönetim Planlamaları II:

Öğretmenlik mezuniyet stajı süresince staj okulundaki okulun dış birimlerle olan ilişkilerinin yönetilmesinin öğretilmesi amaçlanmıştır.

Okulda Öğretmen Davranışları:

Öğretmen ve okul arasındaki ilişkiyi kavratılmayı ve davranış yoluyla öğretmenin çevreye örnek olmasının nasıl sağlanabileceği aktarılmaktadır.

Sınıf öğretmenliği bölümünün okulda staj uygulamalarının yapılandırılması ise tablo 6 'da belirtilmiştir.

Tablo 6: Varşova Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü Öğretmenlik Uygulaması Türleri

Uygulama İçeriği	Ders Türü	Saat	ECTS
Okulda Öğretmen Pratiği	Zorunlu	45	3
Okulda Mezuniyet Stajı	Zorunlu	45	3
Öğretim Uygulaması – Uzmanlık Yeteneği	Zorunlu	En az 90 saat	6
Toplam		180	12

Öğrenciler toplam 180 saat olacak şekilde uygulama okullarında 3 tür staj yaparlar.

Okulda Öğretmen Pratiği:

Okul ortamlarının gözlemi ve izlenmesi temel hedeflerdir. Sınıflarda stajyer öğrenci olarak sınıf aktivitelerinde öğretmene yardım edilir.

Okulda Mezuniyet Stajı:

Öğrenciler, uygulama süresince günde 3 saat ders anlatmak zorundadırlar. Uygulama sırasında sınıf öğretmeni öğrencinin mezuniyet dosyasına gözlemlerini işlemektedir.

Öğretim Uygulaması – Uzmanlık Yeteneği:

Sınıf kontrolü tamamen öğrencidedir ve öğretmen uygulamalarda tamamen pasif konumdadır.

Sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerinin seçmeli olarak alabileceği dersler ise tablo 7’de belirtilmiştir. Öğrenciler toplamda en az 12 kredilik dersi başarıyla tamamlamak zorundadır.

Tablo 7: Varşova Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü Seçmeli Dersler

Uygulama İçeriği	Ders Türü	Saat	ECTS
Bilim ve Teknolojide Çocuk	Seçmeli	30	2
Medya Okuryazarlığı	Seçmeli	30	2
Ses Eğitimi	Seçmeli	30	2
Okulda Problem Çözme Teknikleri	Seçmeli	30	3
Müzik ve Resim Dünyasında Çocuk	Seçmeli	30	2
Yabancı Dil	Seçmeli	240	8
Varşova Üniversitesi'nin Diğer Fakültelerinde Seminer	Seçmeli	15/60	1/4
Çeviri Dersi	Seçmeli	30	4

Bilim ve Teknolojide Çocuk:

Bu dersin amacı; gelişen bilim ve teknoloji alanlarının çocukların eğitimleri üzerindeki etkilerini fark ettirmektir.

Medya Okuryazarlığı:

Medya kavramının ve etkilerinin kavratılması hedeflenmiştir.

Ses Eğitimi:

Konuşma engeli olan öğrencilerin daha etkili bir şekilde öğrenmeleri için kullanılan stratejilerin öğretilmesi.

Okulda Problem Çözme Teknikleri:

Öğretmenlerin sınıf içerisinde ve okul ortamında karşılaştıkları problemlere çözüm odaklı düşüncelerinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Müzik ve Resim Dünyasında Çocuk:

Sanat alanında çocuğun önemini ve aynı zamanda müzik ve resim çalışmalarının aktif kullanım yöntemleri aktarılmaktadır.

Yabancı Dil:

İngilizce veya Latin dillerinden birisinin öğretilmesi amaçlanmaktadır.

Varşova Üniversitesi'nin Diğer Fakültelerinde Seminer:

Disiplinlerarası öğrenmenin ve sunum yeteneklerinin geliştirilmesinin amaçlandığı bu derste öğrenciler, Varşova Üniversitesi'nin diğer fakültelerinin birisinde kendi alanındaki bir konuya hazırlanıp sunarak, sunum yapma becerilerini geliştirirler.

Çeviri Dersi:

Bu ders, yabancı dillerin öğrenilmesinin önemini kavramayı ve kolay anlama tekniklerinin anlaşılmasını amaçlar.

Öğrenciler dönemlerinde başarılı olmaları için yılda en az 60 krediyi başarıyla tamamlamalıdır. 3 yıllık lisans eğitimlerini tamamlamak için ise; alanlarında kendi belirledikleri bir konuda tez çalışması hazırlarlar ve sınıfta sunum yaparlar, ayrıca uygulamalı ve yazılı olarak yapılan diploma sınavına girerler.

Sınıf öğretmenliği programlarında, öğretim süreci öğrenci ve uygulama tabanlı yapılandırılmıştır. Zorunlu alan derslerinden birisi olan ilkökul pedagojisi dersinin dışındaki tüm derslerde uygulama tabanlı öğrenme vardır. İlkökul pedagojisi dersinde ise yazılı sınav yoklaması yapılmaktadır.

Derslerdeki uygulamaların türleri derslere göre değişmekle birlikte genellikle gösterip yaptırma ve buluş yöntemiyle ders işleme yöntemi gerçekleştirilmektedir.

4.3.2. Türkiye’de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarında İçerik, Kapsam ve Öğretim

Araştırmanın bu bölümünde Türkiye’nin İzmir şehrinde bulunan Ege Üniversitesi’nin Eğitim Fakültesi’ndeki 2010-2011 eğitim öğretim yılı Sınıf Öğretmenliği lisans programı incelenmiştir.

Sınıf öğretmenliği lisans programı öğrencileri toplam 240 ECTS kredisi olan derslerin tamamını başarıyla tamamlamak zorundadır. Bunun yanında 4.00 üzerinden en az 2.00 ağırlıklı not ortalamasına sahip olmak mezuniyet için gerekli yeterlilik koşuludur.

Sınıf öğretmenliği okuyan öğrencilerin başarıyla tamamlaması gereken 1. dönem dersler ve amaçları tablo 8’de belirtilmiştir.

Tablo 8: Ege Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü 1. Dönem Dersleri

Ders Adı	Ders Türü	Ders	Uygulama	ECTS
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	Zorunlu	2	0	2
Bilgisayar I	Zorunlu	2	2	4
Eğitim Bilimine Giriş	Zorunlu	3	0	4
Genel Biyoloji	Zorunlu	2	0	3
Temel Matematik I	Zorunlu	2	0	4
Türkçe I: Yazılı Anlatım	Zorunlu	2	0	3
Uygarlık Tarihi	Zorunlu	2	0	4
Üniversite Yaşamına Geçiş	Zorunlu	2	0	2
Yabancı Dil I	Zorunlu	4	0	4
Toplam		21	2	30

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I:

Bu dersin genel amacı; Öğrencilerini Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlaki, manevi ve kültürel değerlerini benimsemiş, evrensel ve çağdaş gelişmelere açık nesiller yetiştirmektedir.

Bilgisayar I:

Bu dersin amacı; öğrencilerin bilgisayar sistem ve çevre birimleri ile işletim sistemlerinin genel özelliklerini tanımalarını; Windows işletim sisteminde program ekleyip kaldırabilmelerini, masaüstü öğeleri, görüntü ve sistem ayarlarını değiştirebilmelerini ve kelime işlemci programını kullanabilmelerini sağlamaktır.

Eğitim Bilimine Giriş:

Bu ders kapsamında öğrencilerin eğitimin önemini kavraması, eğitim uygulamalarına yön veren toplumsal dinamikler hakkında bilgi edinmesi, geleneksel ve modern eğitim uygulamaları arasındaki farkı kavraması, toplumsal bir sistem olarak okul kurumunu tanınması, öğretmenliğin önemini anlaması ve öğretmenlik mesleğinin tipik özellikleri hakkında bilgi edinmesi amaçlanmaktadır.

Genel Biyoloji:

Bu dersin konusu canlıları incelemektir. Öğrenciler bu derste, canlı ve cansız arasındaki farklılıkları, canlıların çeşitliliğini, hayvanları, bitkileri, mikroorganizmaları, mantarları, canlıların yapısını, hücreleri, dokuları, organları, sistemleri, insan vücudu ve sistemleri konularını öğrenirler. Bu ders öğrencilere kendilerini, çevrelerini, doğal kaynakların daha iyi kullanımını, hastalıklara engel olmayı, çevrenin korunması ve çevre kirliliğine engel olmayı öğretir.

Temel Matematik I:

Matematiksel düşünce kavramını kazandırmak, matematik alanında karşılaştığı problemleri analiz edebilmek ve problem çözme yeteneğini geliştirmek, kavramları keşfettirmek, matematik örüntülerini ifade etmelerini sağlamak, matematiksel ispat yöntemlerini kullanırmak.

Türkçe I (Yazılı Anlatım):

Sınıf öğretmeni adaylarının, bütün bilişsel etkinliklerin temelini oluşturan anadil becerisini geliştirmelerini ve bunu yazılı olarak kullanmalarını sağlamaktır.

Uygarlık Tarihi:

Bu dersin amacı uygarlıkla ilgili tanımları inceleme, ilkçağ uygarlıklarının tarih, devlet yönetimi, dil ve edebiyat, bilim ve sanat faaliyetlerini öğrenmek, keşifler, Rönesans, reform ve Sanayi Devrimi'nin nedenleri ve sonuçlarını incelemek, geçmişten günümüze uygarlığın temel taşlarının (ateş, tekerlek, yazı, takvim, barut, pusula, matbaa, otomobil ve iletişim araçları) önemini kavratmaktır.

Üniversite Yaşamına Geçiş:

Bu dersin amacı öğrencilerin; yeni gelen öğrencilerin üniversite yaşamına uyum sağlamalarını, üniversitenin olanaklarından tam olarak yararlanabilmelerini, üniversite öğrencisi olmanın gereklerinden olan bilim, sanat ve kültürle ilgili üniversitenin ve şehrin olanaklarından yararlanır hale gelmelerini sağlamaktır.

Yabancı Dil I:

Bu dersin amacı öğrencileri; İngilizce CEF (Common European Frame) doğrultusunda A2 seviyesine getirmektir.

Sınıf öğretmenliği 2. dönem dersleri ve amaçları tablo 9'da belirtilmiştir.

Tablo 9: Ege Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü 2. Dönem Dersleri

Ders Adı	Ders Türü	Ders	Uygulama	ECTS
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	Zorunlu	2	0	2
Bilgisayar II	Zorunlu	2	2	4
Eğitim Psikolojisi	Zorunlu	3	0	4
Genel Coğrafya	Zorunlu	2	0	3
Genel Kimya	Zorunlu	2	0	3
Temel Matematik II	Zorunlu	2	0	4
Türk Tarihi ve Kültürü	Zorunlu	2	0	3
Türkçe II: Sözlü Anlatım	Zorunlu	2	0	3
Yabancı Dil II	Zorunlu	4	0	4
Toplam		21	2	30

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II:

Bu dersin genel amacı; öğrencilerin Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlaki, manevi ve kültürel değerlerini benimsemiş, evrensel ve çağdaş gelişmelere açık olmalarını sağlamaktır.

Bilgisayar II:

Bu dersin amacı; öğrencilerin elektronik tablolar ve sunum programını etkili olarak kullanabilmelerini sağlamaktır.

Eğitim Psikolojisi:

Bu dersin amacı öğrencilerin öğrenme ve gelişim kuram ve modelleri hakkında bilgilenmesini sağlamaktır.

Genel Coğrafya:

Bu dersin amacı öğrencilere coğrafya ile ilgili temel kavramları kavratmak, coğrafyanın bir bilim dalı olarak diğer bilim dallarıyla ilişkisi hakkında bilgi vermek ve coğrafya öğretimine yönelik temel bilgi ve beceriler kazandırmaktır.

Genel Kimya:

Bu dersin amacı İlköğretim Fen ve Teknoloji programında ‘Maddeyi Tanıyalım’ ve ‘Maddenin Değişimi ve Tanınması’ gibi kimya ile ilgili olan ünitelerde öğretmen adaylarına, ilköğretim öğrencilerine yardımcı olabilmeleri için gerekli temel kimya bilgilerini vermek, yaşam ile kimya bilimi arasındaki ilişkiyi vurgulayarak bilimsel düşünme becerisi kazandırmaktır.

Temel Matematik II:

Matematiksel düşünce kavramını geliştirmek ve sistematik düşünmeyi oluşturmak, öğrencilerin derste kavramlar arasındaki analizleri birlikte tartışarak yapmalarını sağlamaktır.

Türk Tarihi ve Kültürü:

Bu dersin amacı başlangıçtan Türkiye Cumhuriyeti’ne kadar Türk Devletleri’ni ve bunların Medeniyet ve Teşkilatlarını incelemektir. Türk Devletleri’nin kültürel gelişim ve değişimlerinin sebeplerini ve Dünya kültürleri içindeki yeri ve önemini kavratmaktır.

Türkçe II (Sözlü Anlatım):

Öğretmen adaylarının Türkçe’yi sözlü dil olarak doğru ve etkili bir şekilde kullanabilmelerini sağlamak.

Yabancı Dil II:

İngilizce CEF (Common European Frame) doğrultusunda öğrencileri A2 seviyesine getirmek.

Tablo 10: Ege Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü 3. Dönem Dersleri

Ders Adı	Ders Türü	Ders	Uygulama	ECTS
Beden Eğitimi ve Spor Kültürü	Zorunlu	1	2	3
Çocuk Psikolojisi	Zorunlu	2	0	3
Fen ve Teknoloji Lab. Uygulamaları I	Zorunlu	0	2	3
Genel Fizik	Zorunlu	2	0	3
Müzik	Zorunlu	1	2	3
Öğretim İlke ve Yöntemleri	Zorunlu	3	0	5
Öğretmenlik Davranışı – Beden Dili ve Diksiyon	Zorunlu	2	0	3
Sosyoloji	Zorunlu	2	0	3
Türk Dili I: Ses ve Yapı Bilgisi	Zorunlu	2	0	4
Toplam		15	6	30

Sınıf öğretmenliği okuyan öğrencilerin başarıyla tamamlaması gereken 3. dönem dersleri ve amaçları tablo 10’da belirtilmiştir.

Beden Eğitim ve Spor Kültürü:

Öğretmen adaylarına oyunun tanımı ve çocuklar için önemini kavratmak. Futbol, voleybol ve basketbol oyun kurallarını bilgisi kazandırmak. Temel jimnastik duruşlarını yapabilme becerisi geliştirmek. Sağlık yaşam için gerekli unsurların neler olduğunu tanıtmak Sağlık ile Beden eğitimi ve spor arasındaki ilişkiyi kavratmak. Halk oyunları ve halk danslarının eğitimdeki rolünü kavratmak.

Çocuk Psikolojisi:

Çocuk psikolojisinin konusunu, tarihçesini, kullanılan yöntemleri, yeni yaklaşımları, sosyal, duygusal, ruhsal gelişim alanlarının yanı sıra cinsel kimlik

gelişimini içeren temel konuları inceleyerek öğrencilerde çocuk psikolojisine ilişkin farkındalık yaratmak.

Fen ve Teknoloji Lab. Uygulamaları I:

Bu dersin ana amacı ilköğretim fen eğitiminde deneysel çalışmaları tasarlayabilmek, yürütebilmek ve öğrencilere gerekli becerilerin nasıl kazandırılacağı ile ilgili gerekli bilgi ve becerileri öğretmen adaylarına kazandırmaktır. Bu ders sayesinde öğretmen adayları problem çözebilen ve bilime karşı olumlu tutum kazanmış bireyler olurlar.

Genel Fizik:

Bu dersin amacı öğrencilerin temel fizik konularına ilişkin kavramları ve ilkeleri anlamalarına yardımcı olmaktır. Ayrıca bu derste öğrencilerin fizikle ilgili kavram ve ilkelerin günlük hayattaki uygulanmasına dair bir anlayış oluşturmalarına yardımcı olmak amaçlanmaktadır.

Müzik:

Öğretmen adaylarına, Milli Eğitim Bakanlığı müzik dersi programı doğrultusunda, müziğin çocuğun gelişimindeki yeri ve önemini kavratmak, bu konuda müzikle ilgili genel bilgilerini kazandırmak, basit bir çalgı aleti çalma ve nota okuma becerisi kazandırmak, ilköğretim düzeyinde öğretebileceği şarkı dağarcığı geliştirmek, müzik dersi branş öğretmenlerinin 1. 2. ve 3. sınıflarda müzik derslerine girmediği de dikkate alınarak; temel müzik bilgilerini kazandırmak; özellikle de ritim ve içduyuş eğitimi ile ilgili çalışmalar yapmak.

Öğretim İlke ve Yöntemleri:

Bu dersin amacı, öğretimle ilgili temel kavram ve ilkeleri açıklamak, öğretimde plan yapmak, öğretimde etkili strateji, yöntem ve teknikleri tanıtmaktır.

Öğretmenlik Davranışı – Beden Dili ve Diksiyon:

Bu dersin amacı öğrencilerin; Beden dili ve diksiyonun öğretmenlik mesleğindeki önemini fark eder. Mesleki becerilerine sözel ve bedensel iletişim konularında katkıda bulunur. Sınıf içi iletişimin önemini fark eder hale gelmelerini sağlamaktır.

Sosyoloji:

Dersin amacı; öğrencilerin sosyoloji ile ilgili temel kavramları öğrenmelerini; toplumsal değişim ve gelişimleri nedenleri ile kavrayabilmelerini ve toplum-eğitim ilişkisini irdeleyerek analizler yapabilmelerini sağlamaktır.

Türk Dili I (Ses ve Yapı Bilgisi):

Öğretmen adaylarına, Türkçe'nin kendine özgü ses bilgisi ve ses bilim özellikleri, ses kuralları ve Türkçe kelimelerin nasıl oluştuğu konusunda genel ve temel bilgileri kazandırmak; Türkçe'nin ulusal varlığımızın temeli olduğu konusunda farkındalık sağlamak.

Sınıf öğretmenliği okuyan öğrencilerin 4. dönemde tamamlaması dersler ve amaçları tablo 11'de aktarılıp açıklanmıştır.

Tablo 11: Ege Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü 4. Dönem Dersleri

Ders Adı	Ders Türü	Ders	Uygulama	ECTS
Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi	Zorunlu	1	2	3
Bilimsel Araştırma Yöntemleri	Zorunlu	2	0	3
Çocuk Edebiyatı	Zorunlu	2	0	3
Fen ve Teknoloji Lab. Uygulamaları II	Zorunlu	0	2	3
Güzel Yazı Teknikleri	Zorunlu	1	2	3
Müzik Öğretimi	Zorunlu	1	2	3
Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarı	Zorunlu	2	2	3
Sanat Eğitimi	Zorunlu	1	2	3
Türk Dili II: Cümle ve Metin Bilgisi	Zorunlu	2	0	3
Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği	Zorunlu	3	0	3
Toplam		15	12	30

Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi:

Bu derste öğrenciler, beden eğitimi ve oyun öğretimine yönelik olumlu tutum geliştirir. Hareket eğitimi ve hareket yoluyla eğitim, beden eğitimi, oyun ve oyun öğretimiyle ilgili temel kavramları kavrar. Beden eğitiminde öğretmenin sahip olması gereken yeterlilikler ve sorumlulukları kavrar. İlköğretim düzeyinde beden eğitimi ve oyun öğretimi dersinin amaçlarını kavrar ve öğretim programını tanır. İlköğretim düzeyindeki çocukların (7-12 yaş) gelişim özellikleri ve bu özelliklere göre beden eğitimi ve oyun öğretiminin nasıl olması gerektiği konusunda anlayış kazanır. Oyun oluşturma, oyun dağarcığını geliştirme ve bir oyunu amaçlarına uygun sınıf içi ya da dışı ortamlarda oynatabilir. Oyun tasarımı ile ilgili örnek etkinlikler, ders planı hazırlama ve uygulama becerisi kazanır.

Bilimsel Araştırma Yöntemleri:

Bu dersin sonunda öğrenciler; bilimsel bir araştırmanın mantığını kavrayıp, eğitim alanına uygun bir problem belirleyip basit düzeyde bir araştırma yapma ve bunu raporlaştırma becerisi kazanırlar.

Çocuk Edebiyatı:

Bu dersin amacı öğrencilerin; çocuk edebiyatının Türk ve Dünya edebiyatındaki gelişimi hakkında bilgi sahibi olması, iyi bir çocuk kitabında bulunması gereken tasarım, içerik ve temel eğitim ilkelerini öğrenmesi ve ilköğretimin ilk kademesindeki öğrencilerin (12-15 yaş) gelişimine uygun çocuk kitabını seçme kabiliyetini kazanmasını sağlamaktır.

Fen ve Teknoloji Lab. Uygulamaları II:

Bu dersin amacı, sınıf öğretmeni adaylarının ilköğretim öğrencileri ile birlikte Fen ve Teknoloji deneylerini yürütmelerini sağlamaktır.

Güzel Yazı Teknikleri:

Bu dersin genel amacı, sınıf öğretmenliği mesleğinin gerekliliklerinden biri olan doğru ve güzel yazı becerisini uygulamak ve bu becerinin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerine kazandırılması için gerekenleri planlamaktır.

Müzik Öğretimi:

Öğretmen adaylarına, Milli Eğitim Bakanlığı müzik dersi programı doğrultusunda, müziğin çocuğun gelişimindeki yeri ve önemini kavratmak, bu konuda müzikle ilgili genel bilgilerini kazandırmak, basit bir çalgı aleti çalma ve nota okuma becerisi kazandırmak, ilköğretim düzeyinde öğretebileceği şarkı dağarcığı geliştirmek, müzik dersi branş öğretmenlerinin 1. 2. ve 3. sınıflarda müzik derslerine girmediği de dikkate alınarak; temel müzik bilgilerini kazandırmak; özellikle de ritim ve içduyuş eğitimi ile ilgili çalışmalar yapmak.

Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarı:

Çeşitli öğretim teknolojilerinin özellikleri, öğretim sürecindeki yeri ve kullanımı. Öğretim teknolojileri yoluyla öğretim materyallerinin geliştirilmesi ve çeşitli nitelikteki materyallerin değerlendirilmesi.

Sanat Eğitimi:

Sanat ve sanat eğitimine yönelik olarak olumlu tutum geliştirmek. Sanat, Sanat Eğitimi, Sanat Kuramı, Sanat Akımı, Yaratıcılık, Sanatsal Yaratma vb. temel kavramları kavratma. İlköğretim öğretmeninde sanat bilinci ve kültürünü yönelik sınıfta uygularken sahip olması gereken yeterlikler ve sorumlulukları kavratmak. İlköğretim düzeyinde Sanat Eğitimi Kuramı Yöntemleri dersinin amaçlarını kavrama ve sanat eğitimi programlarını tanıtmak. İlköğretim düzeyindeki çocukların (7-12 yaş) tüm gelişim özellikleri ve bu özelliklere göre sanat eğitiminden, kuramlarından ve yöntemlerinden nasıl yararlanması gerektiği konusunda anlayış kazandırmak. Eski Yunan döneminden 20. yy. sanat dönemleri ve akımlarına yönelik gelişimi kavratmak. Sanat ve sanat eğitimine yönelik yayınları tanıtmak.

Türk Dili II (Cümle ve Metin Bilgisi):

Öğrencilere Türkçe'nin temel sözdizimi yapısını kavratmak, önerme-cümle-sözce ilişkileri konusunda bilgi ve fikir sahibi olmalarını sağlamak; metin kavramı ve metin türleri hakkında temel bilgilere sahip olup yaş seviyesine ve amaca göre metin seçimi yapabilmelerini sağlamak.

Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği:

Türkiye'nin coğrafi konumu ve fiziki özellikleri detaylarıyla açıklanarak, Türkiye'nin sosyoekonomik özellikleri ve jeopolitik özellikleri önemle vurgulanacak, öğrencilerin de derse aktif şekilde katılımlarıyla konuların daha iyi anlaşılması sağlanacaktır.

Tablo 12: Ege Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü 5. Dönem Dersleri

Ders Adı	Ders Türü	Ders	Uygulama	ECTS
Drama	Zorunlu	2	2	5
Fen ve Teknoloji Öğretimi I	Zorunlu	3	0	4
Hayat Bilgisi Öğretimi	Zorunlu	3	0	4
İlk Okuma ve Yazma Öğretimi	Zorunlu	3	0	4
Matematik Öğretimi I	Zorunlu	3	0	4
Ölçme ve Değerlendirme	Zorunlu	3	0	5
Sınıf Yönetimi	Zorunlu	2	0	4
Toplam		19	2	30

Tablo 12’de sınıf öğretmenliği programının 5. döneminde okutulan dersler verilmiştir. Derslerin açıklamaları şöyledir;

Drama:

Yaratıcı drama alanının öğretimine yönelik olarak olumlu tutum geliştirme, yaratıcılık, drama, yaratıcı drama, oyun ve tiyatro pedagojisi, iletişim-etkileşim, rol oynama, doğaçlama vb. temel kavramları kavrama, ilköğretim öğretmeninde dramayı sınıfta uygularken sahip olması gereken yeterlikler ve sorumlulukları kavrama, ilköğretim düzeyinde drama dersinin amaçlarını kavrama ve öğretim programını tanıma, ilköğretim düzeyindeki çocukların (7-12 yaş) tüm gelişim özellikleri ve bu özelliklere göre drama öğretiminin nasıl olması gerektiği konusunda anlayış kazandırma, yaratıcı dramanın eğitimde kullanımına yönelik gelişimine ve Türkiye’deki uygulamalara yönelik bilgileri kavrama, ilköğretimde bir yöntem olarak dramanın kullanılması için gerekli becerileri kavrama, bir drama dersini tasarlama ve uygulama becerisi kazanması amaçlanmaktadır.

Fen ve Teknoloji Öğretimi I:

Bu dersin amacı öğrenciyi fen okuryazarı yapmak, zihin ve el becerilerini geliştirmek, fen eğitimindeki güncel eğilimler ve uygulamalardan haberdar etmek, ilköğretim fen programının özelliklerini kavratmak, fen-teknoloji-toplum-çevre ilişkisini anlamalarını sağlamak ve teknoloji okur-yazarı yapmaktır.

Hayat Bilgisi Öğretimi:

Hayat Bilgisi dersinin etkili yurttaş yetiştirmedeki önemini kavratmak. Dersin öğretim programını kazanım, beceri, kavram özellikleri yönünden tanıtmak. Dersin öğretimi ile ilgili temel öğretim becerilerini ve öğretim stratejilerini tanıtmak. Öğretim yöntem ve tekniklerinin Hayat Bilgisi dersi öğretiminde kullanımını öğretmek, uygulamalar yaptırmak. Demokrasi eğitiminin önemini sezdirmek ve demokratik yaşayışı davranış haline getirmek.

İlk Okuma ve Yazma Öğretimi:

Türkçe'yi doğru ve etkili kullanmamızı sağlayan dinleme, konuşma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu gibi temel becerileri kazandırmak. Akıcı ve anlamlı bir okuma alışkanlığı kazandırmak. Akıcı bir yazı yazma alışkanlığı kazandırmak. Okuma ve yazmanın ömür boyu yapılması gerekli bir iş olduğunu kavratmak.

Matematik Öğretimi I:

Öğrencilerin müfredatta yer alan matematiksel kavramlara somut adımlarla, ezberlemeden, uygun teknoloji ve materyalleri kullanarak neden, nasıl gibi sorulara cevap vererek anlamlı bir şekilde ulaşmasını sağlamak bu dersin temel amacıdır.

Ölçme ve Değerlendirme:

Eğitimde ve psikolojide kullanılan ölçme araçlarının özelliklerini bilme, bu araçları geliştirme-uyarlama, uygulama ve sonuçlarını yorumlayabilme.

Sınıf Yönetimi:

Öğretmen adaylarına sınıf yönetiminin etkili öğrenme ortamının hazırlanmasındaki etkisi ve katkısını kavratmak, etkili sınıf yönetimi için gerekli temel bilgi ve becerileri kazandırmak.

Sınıf öğretmenliği okuyan öğrencilerin başarıyla tamamlaması gereken 6. dönem dersler tablo 13’de belirtilip, açıklanmıştır.

Tablo 13: Ege Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü 6. Dönem Dersleri

Ders Adı	Ders Türü	Ders	Uygulama	ECTS
Erken Çocukluk Eğitimi	Zorunlu	2	0	4
Fen ve Teknoloji Öğretimi II	Zorunlu	3	0	4
Matematik Öğretimi II	Zorunlu	3	0	4
Okul Deneyimi	Zorunlu	1	4	6
Sosyal Bilgiler Öğretimi	Zorunlu	3	0	4
Topluma Hizmet Uygulamaları	Zorunlu	1	2	4
Türkçe Öğretimi	Zorunlu	3	0	4
Toplam		16	6	30

Erken Çocukluk Eğitimi:

Türkiye’de ve dünyada erken çocukluk ve okul öncesi eğitime ilişkin kavramları, okul öncesi eğitime temel olan görüşleri tanıtmak, dünyada ve Türkiye’de okul öncesi eğitimde kullanılan temel programlar, kurumların özellikleri ve gereksinimler açısından farkındalık yaratmak, okul öncesi eğitimde ilköğretim birinci kademeye temel oluşturan unsurları incelemek.

Fen ve Teknoloji Öğretimi II:

Bu ders, sınıf öğretmeni adaylarına fen ve teknoloji öğretimi dersinde kullanılabilecek çağdaş öğretim yöntemlerini teorik ve uygulamalı olarak öğretmeyi,

ilköğretim birinci kademe müfredatında yer alan ünite ve konuların içeriğine bağlı olarak, sınıf ortamında kullanabilecekleri deney ve etkinlikleri geliştirebilme becerisi kazandırmayı amaçlamaktadır.

Matematik Öğretimi II:

Öğrencilerin müfredatta yer alan matematiksel kavramlara somut adımlarla, ezberlemeden, uygun öğrenme yöntemini, teknoloji ve materyalleri kullanarak neden, nasıl gibi sorulara cevap vererek anlamlı bir şekilde ulaşmasını sağlamak bu dersin temel amacıdır.

Okul Deneyimi:

Bu dersin amacı sınıf öğretmeni adaylarını okul ve sınıf ortamıyla tanıştırmak, okulun yapısı, eğitim öğretim durumları, okulu meydana getiren unsurları birinci elden gözleme fırsatı vererek öğretmenlik uygulamalarına hazırlık yapmaktır. Bu derste ayrıca sınıf öğretmeni adaylarından okul ve sınıf atmosferini gözlemleri istenerek, gözlemlerini raporlaştırma becerisi kazandırmak amaçlanmaktadır.

Sosyal Bilgiler Öğretimi:

Bu dersin amacı sınıf öğretmeni adaylarına ilköğretim sosyal bilgiler dersinin amaçlarını ve önemini kavratmak, sosyal bilgiler öğretiminde kullanabilecekleri öğretim yöntem ve teknikleri ile ölçme değerlendirme süreçleri hakkında teorik ve pratik etkinliklerle kazandırmaktır.

Topluma Hizmet Uygulamaları:

Bu dersin amacı, üniversite öğrencilerinin bilgi, birikim ve yaratıcılıklarını kullanacakları toplumsal hizmet projeleri tasarlayıp, uygulayarak, sosyal sorumluluk konusundaki duruşlarının güçlenmesinin sağlanmasıdır.

Türkçe Öğretimi:

İlköğretim birinci kademe Türkçe'nin eğitim ve öğretimine ilişkin temel bilgi, beceri, yöntem ve teknikleri öğretmek.

Tablo 14: Ege Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü 7. Dönem Dersleri

Ders Adı	Ders Türü	Ders	Uygulama	ECTS
Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı	Zorunlu	2	0	3
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretimi	Zorunlu	2	0	2
Etkili İletişim	Zorunlu	3	0	4
Görsel Sanatlar Öğretimi	Zorunlu	1	2	4
Öğretmenlik Uygulaması I	Zorunlu	2	6	7
Özel Eğitim	Zorunlu	2	0	3
Rehberlik	Zorunlu	3	0	4
Trafik ve İlk Yardım	Zorunlu	2	0	3
Toplam		17	8	30

Sınıf öğretmenliği 7. dönem dersleri de Tablo 14’de gösterilmiştir. Derslerin amaçları şöyledir;

Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı:

Bu dersin amacı; Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatını ana hatlarıyla tanıtmak, bu dönemde eser vermiş başlıca edebiyatçıları ve eserlerini incelemektir.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretimi:

Dinin evrenselliği, dinlerin tanıtılması ve ilköğretim 4. ve 5. sınıf düzeyinde bu dersi verebilecek bilgi birikimine sahip öğretmen adaylarını yetiştirmek.

Etkili İletişim:

Bu dersin amacı öğrencilerin; İletişim ve etkileşimle ilgili temel kavramları bilmesini, iletişim engellerini bilmesini, bir iletişim süreci olarak öğrenme-öğretme sürecinin önemini bilmesini, iletişim türlerini, sözlü ve sözsüz iletişimi bilmesini,

empati becerisini geliştirmesini, doğru iletişim yollarını kullanır hale gelmesini sağlamaktır.

Görsel Sanatlar Öğretimi:

Bu dersin amacı; öğrencilerin ilköğretim dönemindeki çocuğa rehber olacağı düşünölen aday öğretmenin estetik beğeni düzeyinin yükseltilebilmesini, çocuğun yaratıcılığını geliştirecek yöntem ve teknik bilgiler edinmesini, ilköğretim dönemi çocuğunun bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor becerilerini gözlemlene ve geliştirme becerisini kazanabilmelerini sağlamaktır.

Öğretmenlik Uygulaması I:

Bu dersin amacı sınıf öğretmeni adaylarını öğretmenlik uygulamasına hazırlamak amacıyla uygulama okullarında çeşitli etkinliklere katarak, onlarda ders planı yapma, öğretim etkinlikleri tasarlama ve uygulama, okulda gün boyunca yapılan eğitim-öğretim faaliyetlerini gözlemlene ve raporlaştırma becerileri geliştirmektir.

Özel Eğitim:

Bu dersin amacı sınıf öğretmeni adaylarına özel eğitimle ilgili temel kavramları kavratmak, özel eğitime muhtaç çocukların özellikleri hakkında bilgi verip bu öğrencilere yönelik eğitim öğretim faaliyetleri düzenleme ve uygulama becerileri kazandırmaktır.

Rehberlik:

Bu dersin amacı öğretmen adaylarının psikolojik danışma ve rehberlik alanına ve okullarda sunulan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerindeki rolleri ve sorumluluklarına ilişkin bir anlayışa sahip olmalarınıdır.

Trafik ve İlk Yardım:

Sınıf öğretmeni adaylarına sağlık, trafik ve ilkyardımla ilgili temel kavramların yanı sıra sağlığı geliştiren okul kavramını anlatmayı ve bu doğrultuda uygulamalar yapmayı amaçlamaktadır.

Sınıf öğretmenliği programının 8. döneminde öğrenciler seçmeli ders seçmelidirler. Öğrencilerin almaları gereken zorunlu dersler ile alan eğitimi ve meslek bilgisi seçmeli dersleri de tablo 15, 16 ve 17’de aktarılmıştır.

Tablo 15: Ege Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü 8. Dönem Dersleri

Ders Adı	Ders Türü	Ders	Uygulama	ECTS
Alan Eğitimi Seçmeli	Seçmeli	-	-	4
Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim	Zorunlu	2	0	4
Eğitim Felsefesi	Zorunlu	2	0	3
İlköğretimde Kaynaştırma	Zorunlu	2	0	4
Öğretmenlik Uygulaması II	Zorunlu	2	6	7
Meslek Bilgisi Seçmeli	Seçmeli	-	-	4
Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	Zorunlu	2	0	4
Toplam		14	6	30

Tablo 16: Ege Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü Alan Eğitimi Seçmeli Dersleri

Ders Adı	Ders Türü	Ders	Uygulama	ECTS
Çevre Eğitimi	Seçmeli	2	0	4
Çocuklukta Uyum Sorunları	Seçmeli	2	0	4
Anne Baba Eğitimi	Seçmeli	2	0	4
Müze Eğitimi	Seçmeli	2	0	4

Tablo 17: Ege Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü Meslek Bilgisi Seçmeli Dersleri

Ders Adı	Ders Türü	Ders	Uygulama	ECTS
Cinsel Sağlık Bilgileri Eğitimi	Seçmeli	2	0	4
Analitik Okuma	Seçmeli	2	0	4
Bilgisayar Destekli Eğitim	Seçmeli	2	0	4
İlköğretimde Yabancı Dil Eğitimi	Seçmeli	2	0	4

Zorunlu ve seçmeli derslerin açıklamaları şöyledir;

Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim:

Birleştirilmiş sınıflarda Milli Eğitim Bakanlığı'nın mevcut programlarının nasıl uygulanacağını öğrenmek. Birleştirilmiş sınıflarla ilgili ilke, kavram, olgular v. b. öğrenmek. Birleştirilmiş sınıflarda karşılaşılan sorunlarla başa çıkmayı öğrenmek. Birleştirilmiş sınıfların nasıl oluşturulacağını bilmek. Birleştirilmiş sınıflarla ilgili yöntem ve teknikleri öğrenmek. Birleştirilmiş sınıflarla ilgili planlamayı öğrenmek. Birleştirilmiş sınıflarda ana derslerle ifade ve beceri derslerinin hazırlık ve uygulamasını öğrenmek. Birleştirilmiş sınıflarda öğrencilerin ana derslerle, ifade ve beceri derslerindeki kazanımlarını değerlendirmesini öğrenmek.

Eğitim Felsefesi:

Felsefe ile ilgili temel kavramları öğretmek, felsefe ve bilim arasındaki ilişkiyi açıklamak, felsefenin temel alanlarını tanıtmak, felsefenin ilgilendiği temel konuları açıklamak, eğitim felsefesi teorilerini açıklamak.

İlköğretimde Kaynaştırma:

Kaynaştırma eğitiminin temel ilkelerinin, kaynaştırmaya ihtiyaç duyan çocukların tanısının, bu çocukların özellikleri ve kaynaştırma öğrencilerinin normal

sınıflara uyum sağlamaları için programlarının içeriği ve işlevleri hakkında öğretmen adaylarının yeterliklerinin geliştirilmesidir.

Öğretmenlik Uygulaması II:

Bu dersin amacı sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik ile ilgili kazanmış oldukları bilgi ve becerileri uygulama okullarında bizzat eğitim öğretim faaliyetlerine katılarak deneyim elde etmelerini sağlamak, böylece öğretmenlik bilgi ve becerilerini geliştirmektir

Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi:

Yönetim ile ilgili teorik ve uygulamalı bilgiler vermek, eğitim ve okul yöneticisinin yapmak zorunda olduğu işlerle ve bu işlerin yapılışı ile ilgili ilke, kavram ve teknikleri kavratmak. Türk eğitim sistemini tanıtmak, sistemin sorunlarını tartışmak ve çözüm önerileri getirmek. İlköğretim kurumlarının örgüt ve işleyişleri hakkında bilgi vermek. İlköğretim kurumları ile ilgili sorunları tartışmak, ilköğretim kurumlarının amacını gerçekleştirebilmesi için yöneticilere düşen görevler hakkında bilgi vermek.

Sınıf öğretmenliği alan eğitimi seçmeli derslerinin de amaçları şöyledir;

Çevre Eğitimi:

Öğrencilerde çevre bilincinin geliştirilmesi, çevreye duyarlı, kalıcı ve olumlu davranış değişikliklerinin kazandırılması, sorunların çözümünde aktif katılım ve görev alma yetisinin kazandırılması.

Çocuklukta Uyum Sorunları:

Ruh sağlığı kavramını, okulda ruh sağlığının önemini, normal ve normal olmayan davranışların tanımını, çocukluk çağında görülen ruhsal bozukluklarını, uyum sorunlarını ve nedenlerini inceleyerek öğrencilerde çocuk ruh sağlığına ilişkin farkındalık yaratmak.

Anne Baba Eğitimi:

Bu dersin amacı, ailenin taşıdığı önem ve fonksiyonlar ile aile yapısı ve aile içi etkileşimin tartışılmasıdır.

Müze Eğitimi:

Bu derste öğrenciler; Müze eğitiminin anlamını ve gereklerini, ilköğretim düzeyinde müze gezilerinde kullanılan aktif yöntemleri ve eğitim ve öğretim ortamı olarak müzelerin nasıl kullanılabileceğini öğrenir.

Sınıf öğretmenliği meslek bilgisi seçmeli derslerinin de amaçları şöyledir;

Cinsel Sağlık Bilgileri Eğitimi:

Bedensel, duygusal ve toplumsal açıdan sağlığın korunması ve geliştirilmesi için gerekli olan cinsellik bilgileri, yanlış bilgiler ve inanışlar, önlemler, farklı cinsel davranışlar, tutum ve değer oluşturma, karar verme ve güvenli cinsel davranışların tanımlanması amaçlanmaktadır.

Analitik Okuma:

Okumanın, anlamı yeniden inşa etmek olduğu gerçeğinden hareketle farklı metin türlerinin yöntemli bir şekilde okunabilmesini sağlamak, nitelikli okuma kültürü kazandırmak.

Bilgisayar Destekli Eğitim:

Bu dersin amacı öğretmen adaylarına bilgisayar destekli öğretim uygulamaları ile ilgili öğrenci merkezli yöntem ve teknikleri kazandırmak, İnternetin eğitim amaçlı kullanımına yönelik teorik bilgi ve pratik beceriler kazandırmaktır.

İlköğretimde Yabancı Dil Eğitimi:

Dersin amacı, ilköğretimde İngilizce öğretme metod ve yöntemlerini sınıf öğretmeni adaylarına tanıtmak, öğrenmelerini ve uygulayabilmelerini sağlamaktır.

Öğrenciler 240 krediyi tamamladıklarında mezun olma hakkını elde ederler. Mezun olmaları için bundan başka ek bir uygulama bulunmamaktadır.

Öğretim süreci dersin içeriğine göre değişmekle birlikte anlatım yöntemi kullanılan en yaygın yöntemdir. Öğrencilerden konu ile ilgili sunum hazırlamaları ve sınıf önünde sunmaları istenmektedir. Tartışma yöntemi de başlıca kullanılan yöntemlerden birisidir.

4.3.3. Polonya ve Türkiye Karşılaştırılması

- Polonya ve Türkiye’de sınıf öğretmenliği programında yılda en az 60 saatlik kredinin tamamlanması gerekir.
- Polonya’da sınıf öğretmenliği programından mezuniyet için 182 kredilik derslerin tamamlanması, tez hazırlanıp, sunulması ve diploma sınavında başarılı olunması gerekmektedir. Türkiye’de ise 240 kredilik derslerin başarıyla tamamlanması yeterlidir.
- Polonya’da öğrenci başarısının değerlendirilmesinde uygulama ve öğrencinin uygulayabilmesi temel ilke olarak edinilmişken, Türkiye’de öğrencinin uygulamadan çok teorik tabanlı öğrenmesi amaçlanmaktadır.
- Polonya’da tıp, mantık ve hukuk gibi çeşitli disiplinlerden de eğitimler sınıf öğretmenliği programının içerisinde yer alırken, Türkiye’de ise sadece “iletişim” ve “cinsel sağlık bilgileri eğitimi” (seçmeli) olarak yer almaktadır.
- Polonya sınıf öğretmeni yetiştirme sisteminde öğretmenin bilimsel anlamda gelişimi lisans düzeyinden itibaren çeşitli anlamlarda güdülenmektedir. Bunun için “pedagojik metinleri okuma”, “metodolojiye giriş (araştırma planları)” ve “yüksek lisans seminer” dersleri lisans düzeyinde verilmektedir. Türkiye’de de bu amacın sağlanması için “eğitim bilimine giriş”, “bilimsel araştırma yöntemleri” ve “ölçme ve değerlendirme” dersleri verilmektedir.

- Sınıf öğretmenliği yetiştirme programında yer alan yabancı dil eğitiminde Polonya hem İngilizcenin hem de Latin dillerinin öğretilmesini hedeflemişken, Türkiye’de ise sadece İngilizcenin öğretilmesi amaçlanmıştır.
- Türkiye’de üniversiteye yeni başlayan öğrencilerin üniversite ortamına alışmaları için “üniversite yaşamına geçiş” dersi programda yer alırken, Polonya’da bu amaca hizmet edecek bir ders bulunmamaktadır.
- Polonya’da “ekoloji eğitimi” dersi zorunlu olarak okutulurken çevre bilinci aşılmanaya çalışılmışken, Türkiye’de ise “çevre eğitimi” dersi seçmeli olarak öğrencilere sunulmaktadır.
- Polonya’da “okulda öğretmen davranışları” dersi ile sınıf öğretmenlerinin okul ortamdaki davranışları ders düzeyinde ele alınırken, Türkiye’de de “öğretmenlik davranışı, beden dili ve diksiyon” dersi verilmektedir. Bununla birlikte öğretmen davranışları “okul deneyimi”, “öğretmenlik uygulaması I” ve “öğretmenlik uygulaması II” derslerinde alt başlık olarak ele alınmaktadır.
- Polonya’da “psikopedagoji” dersi ile okul öncesi eğitimin parçası olan Montessori anlayışı sınıf öğretmenlerine verilmeye çalışılırken, Türkiye’de sınıf öğretmenlerine okul öncesi alanında kullanılan yöntemlerin aktarılması için “erken çocukluk eğitimi” dersi verilmektedir.
- Polonya’da “okulda yönetim planlamaları I” ve “okulda yönetim planlamaları II” dersleri ile okul içi yönetiminin iç ve dış işleri öğrencilere aktarılmaya çalışılırken, Türkiye’de okuldaki yönetim süreçleri “Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi” adlı ders ve uygulama derslerinde alt başlık olarak ele alınmaktadır.
- Polonya’da uygulama tabanlı öğretim gösterip yapma ve buluş yöntemiyle ele alınırken, Türkiye’de anlatım ve tartışma tabanlı öğretim gerçekleştirilmektedir.
- Polonya’da Polonya’nın ülke tarihinin ele alındığı herhangi bir ders sınıf öğretmenliği programında yer almazken, Türkiye’de “Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I” ve “Atatürk İlkeleri ve İnkılap II” dersleri ile Türkiye’nin ülke tarihi ele alınmaktadır.
- Polonya’da “Varşova Üniversitesi’nin diğer fakültelerinde seminer” dersi ile sınıf öğretmenliği programı öğrencilerinin üniversite ortamdaki diğer

birimlerle de etkileşim halinde olması sağlanmaya çalışılmıştır. Türkiye’de böyle bir uygulama mevcut değildir.

- Öğretmenlik uygulaması Polonya’da “okulda öğretmen pratiği”, “okulda mezuniyet stajı” ve “öğretim uygulaması – uzmanlık yeteneği” dersleri ile uygulanmaktadır. Türkiye’de ise “okul deneyimi”, “öğretmenlik uygulaması I” ve “öğretmenlik uygulaması II” olarak uygulanmaktadır.

4.4.Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarının Amaçları

4.4.1. Polonya’da Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarının Amaçları

Çalışmanın bu bölümü Varşova Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlkokul Pedagojisi Araştırma Bölümü Başkanı ve Bölüm Erasmus öğrenci değişim hareketliliği koordinatörü Sayın dr hab. Małgorzata Żytka ile yapılan görüşmeler doğrultusunda hazırlanmıştır.

Polonya’da sınıf öğretmeni yetiştirme programlarının amaçları şöyle sıralanabilir;

- Bireysel ve toplumsal alanda mükemmellik arayışı içerisinde olabilme,
- Alanında sürekli bireysel gelişime açık olma ve öğretmenlerin toplumsal alandaki yerinin önemini unutmama,
- Toplumsal değer ve etik kurallara saygılı olabilme,
- Toplumsal gelişmeleri destekleme,
- Kişisel niteliklerin farkında olma,
- Eğitimde eşit imkan ve fırsatları savunma,
- İş yaşamına hazır olma,
- Bilimsel ve teknolojik beceriler kazanabilme,
- Gelecek eğitimi alanında çalışmalarını gözetme,
- Bilgi, beceri ve anlayışa saygı gösterme,

- Vatandaşlık ve demokrasi ilkelerinin farkında olma,
- Kültüre önem verme ve öğrencilerinde farkındalık yaratabilme,
- Çevre bilincine sahip olma,
- Yaşam boyu eğitim ile sürekli iyileştirmeyi ilke edinme,
- Eğitim ve öğretimde ebeveyn katılımını gözetleme ve sınıf içerisinde aktif rol almalarını desteklemektir.

4.4.2. Türkiye’de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarının Amaçları

Çalışmanın bu bölümünde, Ege Üniversitesi sınıf öğretmenliği lisans programının çıktıları belirtilmiştir;

- Mesleki yaşamı boyunca tüm eğitim uygulamalarında, Türk milli eğitiminin amaç ve ilkelerini temel alabilme,
- Sınıf öğretmenliği alanındaki gelişmeleri takip edebilme,
- Kazandığı bilgi ve becerileri gerçek hayatta karşılaştığı durumlara uygulayabilme ve yaşam boyu öğrenme davranışını kazanabilme,
- Anadilini doğru, güzel ve etkili kullanma becerisine sahip olabilme,
- Sınıf öğretmenliği alanındaki gelişmeleri takip edebilecek düzeyde yabancı dil bilgisine sahip olabilme,
- Mesleki etik bilincine sahip olabilme,
- Günümüzdeki teknolojik gelişmeleri takip etmede ve kendini bu alanda geliştirmede gerekli bilgi ve iletişim teknolojileri bilgi ve becerilerine sahip olabilme,
- İlköğretim öğrencilerinin gelişim düzeylerini göz önünde bulundurarak uygun eğitim materyalleri hazırlayabilme,
- Öğrencilerin bireysel, sosyal, kültürel farklılıklarını, özel ilgi ve gereksinimlerini dikkate alarak çağdaş öğretim yöntem, teknik, strateji ve yaklaşımları kullanabilme,

- Öğrenme ve öğretme süreçlerini zenginleştirmek için programın önerdiği uygun eğitimsel araç ve gereçleri etkin bir biçimde kullanma becerisine sahip olabilme,
- Eğitsel faaliyetlerinin tümünde eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme ve problem çözme becerilerine sahip olabilme ve bunları kullanabilme,
- Farklı ölçme ve değerlendirme yöntem ve tekniklerini kullanabilme,
- İçinde yaşadığı toplumun temel değerlerini ve kültürünü anlayabilme, bunlara uyum sağlayabilme ve kendisini olumlu yönde değiştirebilme becerisi kazanabilme,
- Sınıf öğretmenliği programında yer alan derslere ilişkin konu alan bilgisine sahip olabilme,
- Bilimsel yöntem ve teknikleri bir süreç olarak uygulayabilme,
- Felsefeyi, eğitimin felsefi temellerini, çağdaş eğitim teorilerini, bilgi, bilim, değerler felsefesini anlayabilmedir.

4.4.3. Polonya ve Türkiye Karşılaştırılması

Polonya ve Türkiye’de sınıf öğretmeni yetiştirme programlarının amaçları karşılaştırıldığında iki ülke arasında benzerliklerin fazla olduğu görülmektedir. Özellikle her iki ülkede öğretmenlerin hem bireysel hem de toplumsal alanda gelişimine önem verilmektedir. Ayrıca öğretmenlerin öğrencilerine eşit eğitim imkanı sağlaması ve bireylerin bilgi, beceri ve anlayışlarını nasıl geliştirebileceklerini öğrenmeleri amaçlanmıştır. Bunun yanında Türkiye’de sınıf öğretmenlerine alanlarında yükselme imkanlarının sağlanması ve öğretmenlerin de bu konu hakkında güdülenmesi için yapılan çalışmalar Polonya’daki gibi çeşitli değildir. Ayrıca Türkiye’de kültür alanının oluşturulmasında öğretmenlerin öneminin öğretmenlere aktarılması amaçlanmamaktadır, Polonya’da ise gerek genel yönetim gerekse yerel yönetimlerin çalışmalarıyla kültür alanı konusunda farkındalık sağlanmıştır.

4.5.Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Kurumlarına Kabul Şartları

4.5.1. Polonya’da Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Kurumlarına Kabul Şartları

Polonya’da, ortaöğretim sürecinin sonunda bütün okullar olgunluk sınavı (matura) düzenlemektedirler. Öğrencilerin yükseköğretime kabul edilmelerine hak kazandıran matura sınavı; Bölgesel Sınav Komisyonları tarafından hazırlanıp değerlendirilen yazılı ve alanlarında uzman okul öğretmenleri tarafından hazırlanıp değerlendirilen sözlü sınav olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Matura sınavına katılım zorunlu değildir fakat yükseköğrenime giriş için gereklidir.

Matura sınavının yazılı bölümündeki zorunlu konular şunlardır;

- Lehçe dilinin kullanımı,
- Yabancı dilin kullanımı,
- Biyoloji, kimya, fizik, astronomi, coğrafya, tarih, müzik tarihi, sanat tarihi, matematik, toplum bilgisi, dans bilgisi, felsefe, Latin dilleri ve antikçağ kültürü konularından birisinin cevaplanması,
- Azınlık dili (Azınlıkların bulunduğu bölgelerden mezun olan öğrenciler için).

Matura sınavının sözlü bölümünde ise zorunlu konular şunlardır;

- Lehçe dilinin veya azınlık dilinin kullanımı,
- Modern yabancı dil.

Bunların yanında öğrenci aşağıdaki konulardan bir tanesini gönüllü olarak seçip sözlü sınava girebilir;

- Modern yabancı dil,
- Azınlık dili.

Ayrıca öğrencinin bir ile üç konu arasında olmak koşuluyla gönüllü olarak seçebileceği yazılı sınav konuları ise şunlardır;

- Biyoloji,
- Kimya,
- Fizik,
- Astronomi,
- Coğrafya,
- Tarih,
- Müzik tarihi,
- Sanat tarihi,
- Bilgisayar bilimi,
- Matematik,
- Yunan ve antikçağ kültürü,
- Modern yabancı dil,
- Etnik grupların dili,
- Toplum bilgisi,
- Dans bilgisi,
- Felsefe.

Matura sınavında puan değerlendirmesi 0% ve 100% aralığında olmak üzere yüzdeler olarak değerlendirilir. Değerlendirme işlemi bölgesel sınav komisyonları tarafından yapılır. Öğrencinin Matura sınavını geçebilmesi için zorunlu yazılı ve sözel bölümlerin her birinden en az 30% almak zorundadır. Sınav sonrasında öğrenciler şekil 8’de gösterilen “Matura Sınavı Sonuç Belgesi” almaya hak kazanır.

Polonya’da sınıf öğretmenliği programına kabul koşullarından en önemlisi Matura sınavından alınan puanlardır. Bunun yanında eğitim fakülteleri öğretmenlik eğitimi almak isteyen öğrencileri kendi birimlerinde sözlü sınav yapmaktadırlar. Bu

sözlü sınavda öğrencilerin seçildiği takdirde uygulamada sağlayacağı başarı öngörülme çalışılır.

Şekil 8: Matura Sınavı Sonuç Belgesi¹²

RZECZPOSPOLITA POLSKA
ŚWIADECTWO DOJRZAŁOŚCI

Tomasz Michał [redacted]

5 czerwca 1989 r. [redacted] 890605 [redacted]
data urodzenia *miejsce urodzenia* *numer PESEL*

zdał egzamin maturalny i uzyskał

w części ustnej egzaminu: **w części pisemnej egzaminu:**

z przedmiotów obowiązkowych

język polski	- 65 % pkt	język polski	<i>poziom podstawowy</i> - 60 % pkt
język angielski	- 100 % pkt	język angielski	<i>poziom rozszerzony</i> - 79 % pkt
<i>poziom rozszerzony</i>		matematyka	<i>poziom rozszerzony</i> - 80 % pkt

Jaworzno, 30 czerwca 2008 r.

DYREKTOR
OKRĘGOWEJ KOMISJI EGZAMINACYJNEJ
Roman Dziedzic
Roman Dziedzic

Nr M/ [redacted] /08

Świadectwo jest dokumentem uprawniającym do ubiegania się o przyjęcie na studia w szkołach wyższych.
OKE-II/404/2

¹² http://en.wikipedia.org/wiki/http://en.wikipedia.org/wiki/File:Swiadectwo_maturalne.png (Erişim Tarihi: 07.04.2011).

4.5.2. Türkiye’de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Kurumlarına Kabul Şartları

Türkiye’de öğrencilerin kayıt kabul, sınav ve değerlendirme işlemleri Yüksek Öğrenim Kanununa ve bu kanuna dayalı olarak çıkarılan Yükseköğretim Kurulu kararlarına ve yönetmeliklerine göre yapılmaktadır.

Ortaöğretimden yükseköğretime geçişte iki aşamalı bir sınav sistemi uygulanmaktadır. Sınavlar Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından gerçekleştirilmektedir. Sınav sisteminin birinci aşaması “Yükseköğretime Geçiş Sınavı” (YGS) olarak adlandırılan ortak ve tek bir sınavdır. “Yükseköğretime Geçiş Sınavı”, ortaöğretime başarı ile tamamlayan ve yükseköğrenim görmek isteyen kişilerin tabii tutulacağı, yükseköğretime geçiş için yeterliliği ölçen bir sınavdır. YGS’de en az bir puan türünde 140 ve üzeri puanı olmayan adayların; YGS puanları ile bir yükseköğretim programını tercih etme (Sınavsız Geçiş hakkı olanlar hariç) ve ikinci aşamadaki Lisans Yerleştirme Sınavlarına (LYS) girme hakları bulunmamaktadır. YGS’de 140.000-179.999 arası puan alan adaylar, sadece meslek yüksekokulu ön lisans programları ile açıköğretim programlarını tercih hakkı kazanır. YGS puanlarından en az biri 180 ve daha fazla olan adaylar, ikinci aşama sınavlarına (LYS) girme hakkı kazanır. YGS’de 180 ve üzeri puan alan adaylar, hem meslek yüksekokulu ön lisans programları ile açıköğretim programlarını, hem de YGS puanı ile öğrenci alan lisans programlarını tercih hakkı kazanır. Sınav sisteminin ikinci aşaması “Lisansa Yerleştirme Sınavları” (LYS) olarak adlandırılmaktadır. Bu sınavlar, adayların ders düzeyindeki bilgi ve yeteneklerini ölçen ve açık öğretim dışındaki örgün lisans programlarına yerleştirmede esas alınacak başarı puanını belirleyen sınavlardır. LYS’de uygulanan her test ayrı ayrı değerlendirmeye alınır ve her test için bir standart puan hesaplanır. Bu standart puanlar ve ağırlıklar kullanılarak adayların Ağırlıklı LYS puanları (ALYS) hesaplanır. ALYS puanlarından her biri kendi içinde en küçüğü 100 en büyüğü 500 olan puanlara dönüştürülerek LYS puanları oluşturur. LYS’de 180 ve üzeri puan alanlar, LYS puan türleri ile öğrenci alan lisans programlarını tercih edebilir. TM-

2 (Türkçe-Matematik 2) puan türünden tercih edilebilen Sınıf Öğretmenliği bölümünde, Ege Üniversitesi taban puanı 439.464 ve tavan puanı ise 474.000'dir.¹³

4.5.3. Polonya ve Türkiye Karşılaştırılması

Polonya'da bireylerin sınıf öğretmenliği eğitim alabilmesi için ortaöğretim 2. seviyesinin sonunda gireceği olgunluk sınavında hem yazılı hem de sözel alanda başarı sağlaması gerekmektedir. Ayrıca eğitim fakülteleri öğrenci seçimlerini mülakat ile gerçekleştirmektedir. Türkiye'de ise sadece yazılı tabanlı olan yükseköğrenime geçiş sınavı sonucuna göre seçim yapılmaktadır.

¹³ <http://www.butunsinavlar.com/tab-an-puanlari-sinif-ogretmenligi-puanlari.asp> (Erişim Tarihi: 11.01.2012).

V. BÖLÜM

5. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

5.1.Sonuçlar

Bu çalışmada Polonya ve Türkiye’de uygulanan sınıf öğretmeni yetiştirme programları incelenmiştir. Bunun yanı sıra Avrupa Birliği adaylık sürecinde bulunan Türkiye’nin de tam üyelik koşulları içinde tamamlaması gereken koşullardan biri olan “Eğitim ve Kültür” faslı da ilerleme raporlarıyla ele alınmıştır. Çalışmanın asıl amacı olan sınıf öğretmeni yetiştirme programlarının karşılaştırmalı olarak incelenmesi sonucunda birçok benzerlik ve farklılıklar ortaya koyulmuştur. Bulgular ışığında aşağıdaki sonuçlar çıkartılabilir;

- Türkiye Avrupa Birliği tam üyelik çalışmalarında “Eğitim ve Kültür” başlığı altında toplanan gereksinimleri hızlı bir şekilde tamamlamaktadır. Hayatboyu öğrenme programlarındaki aktif katılım ve projelerdeki üretkenlik gelişme göstermekle beraber hala üzerinde çalışılması gereken konular arasındadır. Ayrıca kültür alanı oluşumunda çalışmalar hızlandırılmalıdır.
- Okula başlama yaşı hem Polonya ve hem de Türkiye’de 6 iken, zorunlu eğitim Türkiye’de 8, Polonya’da ise 10 yıldır. Polonya okul öncesi başlama yaşını 5 yaşına indirmek için çalışmalar yürütürken, Türkiye okul öncesinin zorunlu olması için 2010 yılında pilot uygulamalara başlamıştır.
- Türkiye’de özel eğitim alanında yapılan çalışmalar, Polonya’daki kadar gelişmemiştir.
- Polonya’da eğitimin yapılanmasında Milli Eğitim Bakanlığı ile birlikte bölgesel, okul bölgesi ve yerel düzeyde de idari yapılanmalar bulunmaktadır. Bu kurumlar eğitimin düzenlenmesinden uygulanmasına kadar söz sahibidirler. Türkiye’de ise il milli eğitim müdürlükleri olmasına rağmen Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı olan merkeziyetçi bir yapı hakimdir.
- Türkiye kesintisiz eğitim süresini 8 yıla çıkartarak zorunlu eğitim süresini arttırmıştır fakat bu yine de yeterli düzeyde değildir.

- Polonya’da ilköğretim ilkokul ve ortaöğretim 1. Kademe olarak tanımlanmışken, Türkiye’de tek yapılı ilköğretim yapısı bulunmaktadır.
- Türkiye’de zorunlu eğitim sonrasındaki eğitim kademesi Polonya’daki kadar bölüm ve süre çeşitliliği içermemektedir.
- Polonya’da sınıf öğretmenleri kendi programlarını oluşturup kendi müfredatını oluşturabilirken, Türkiye’de sınıf öğretmenleri kazanımları sağlamak koşuluyla sadece öğretim tekniklerinde değişiklikler yapabilir ama öğretmenlere dağıtılan kılavuz kitaplarında çeşitlilik olmadığından dolayı öğretmenler kılavuz kitabına bağımlı durumdadır.
- Polonya’da eğitim programlarının değerlendirilmesinde Milli Eğitim Bakanlığı’nın yanı sıra bölgesel, okul bölgesi ve yerel düzeyde de değerlendirmeler yapılırken, Türkiye’de değerlendirme Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı müfettişler tarafından yapılır.
- Polonya’da eğitim öğretim yılı en az 178 gün (en fazla 38 hafta) olmak zorundayken, Türkiye’de eğitim öğretim yılı en fazla 180 gün olarak düzenlenmektedir.
- Polonya’da sınıf ortamı 26 kişi ile sınırlıyken, Türkiye’de bazı bölgelerde sınıf mevcudu 40’a kadar çıkmaktadır.
- Sınıf öğretmenliği eğitimi Polonya’da 3 yıl süren lisans eğitimiyle verilirken, Türkiye’de sınıf öğretmenliği programı 4 yıl sürmektedir.
- Sınıf öğretmenliği yüksek lisans (master) eğitimi hem Polonya’da hem de Türkiye’de 2 yıl sürmektedir.
- Polonya’da sınıf öğretmenliği bölümünden mezun olmak için öğrenciler diploma sınavına girmeli ve mezuniyet tezi savunmalıdırlar. Türkiye’de ise diploma sınavı veya mezuniyet tezi uygulaması bulunmamaktadır, öğrencilerin sınıf öğretmenliği lisans düzeyindeki derslerde başarılı olmaları mezuniyet için yeterlidir.
- Polonya ve Türkiye’deki sınıf öğretmeni yetiştirme programlarında genel kültür, alan bilgisi ve meslek derslerinin birlikte verildiği eş zamanlı eğitim modeli kullanılmaktadır.

- Polonya’da sınıf öğretmenliği programlarının yönetilmesinde Bilim ve Yükseköğrenim Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı birlikte çalışırlar. Ayrıca bu iki devlet kuruluşuna bölgesel ve yerel kuruluşlar hatta aileler de katılabilirler. Türkiye’de ise sınıf öğretmeni yetiştirme Yükseköğretim Kurulu’na bağlıdır. Yükseköğretim Kurulu da Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği içindedir.
- Polonya ve Türkiye’de sınıf öğretmeni yetiştirme programlarında her yıl en az 60 saatlik kredinin tamamlanması gerekir.
- Polonya’da mezuniyet için en az 182 kredinin tamamlanması, tez hazırlanıp sunulması ve diploma sınavında başarılı olunması gerekmektedir. Türkiye’de ise en az 240 kredilik derslerde başarılı olunması mezuniyet için yeterlidir.
- Polonya’da sınıf öğretmenliği programlarının değerlendirilmesinde uygulama ve öğrencinin uygulayabilmesi esas alınmışken, Türkiye’de teorik tabanlı öğrenme yöntemi benimsenmiştir. Proje tabanlı öğretim yöntemi ile teorik bilgidan çok uygulamalara önem verilmeye başlanmıştır.
- Polonya sınıf öğretmenliği programlarında tıp, mantık, hukuk gibi farklı disiplinlerden de dersler öğrencilere verilmektedir. Türkiye’de de “iletişim” ve “cinsel sağlık bilgileri eğitimi” (seçmeli) dersleri verilerek disiplinler arası öğrenme hedeflenmiştir.
- Polonya’da lisans döneminde “yüksek lisans semineri” dersi verilerek öğrencilerin bilimsel araştırmalara yönlendirilmesi amaçlanmıştır. Türkiye’de “eğitim bilimine giriş”, “bilimsel araştırma yöntemleri” ve “ölçme ve değerlendirme” dersleri ile bilimin önemine dikkat çekilmekte fakat bilimsel araştırma sonucunda ortaya çıkacak ürünün bütününe görebilmek adına uygulamalı çalışmalar yapılmamaktadır.
- Polonya’da sınıf öğretmenliği programındaki öğrencilere İngilizce yabancı dilinin yanında Latin dilleri de öğretilmektedir. Türkiye’de ise yabancı dil dersinde öğretilen tek dil İngilizcedir.
- Türkiye’de sınıf öğretmenliği programında “üniversite yaşamına geçiş” dersi bulunmaktadır, bu ders ile öğrencilerin yükseköğrenim hayatlarında

yararlanabilecekleri fırsatlar aktarılmaya çalışılmaktadır. Polonya’da ise böyle bir uygulama bulunmamaktadır.

- Polonya’da çevre ve doğa bilinci “ekoloji eğitimi” zorunlu dersi ile verilmekteyken, Türkiye’de “çevre eğitimi” adlı seçmeli ders ile öğretilmeye çalışılmaktadır.
- Okulda öğretmen davranışlarının öğretilmesi ve öneminin aktarılması için her iki ülkede bu konu hakkında ders düzeyinde öğrenim gerçekleşmektedir.
- Polonya’da ilköğretim ile okul öncesi eğitim arasındaki bağın güçlendirilmesi için “psikopedagoji” dersi ile okul öncesi eğitimin parçası olan Montessori anlayışının sınıf öğretmenlerine aktarılması amaçlanmışken, Türkiye’de sınıf öğretmenlerine okul öncesi alanında kullanılan bir yöntemlerin aktarılması için “erken çocukluk eğitimi” dersi verilmektedir.
- Okul yönetimi konusunda sınıf öğretmenlerinin eğitim alması için her iki ülkede de ders uygulamaları bulunmaktadır.
- Polonya’da gösterip yapma ve buluş yöntemi genel olarak kullanılmaktayken, Türkiye’de anlatım ve tartışma tabanlı eğitim yapılmaktadır.
- Polonya’da ülke tarihinin aktarıldığı dersler sınıf öğretmenliği programında yer almazken, Türkiye’de “Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I” ve “Atatürk İlkeleri ve İnkılap II” dersleri ile Türkiye’nin tarihinin aktarılması amaçlanmıştır.
- Polonya’da “Varşova Üniversitesi’nin diğer fakültelerinde seminer” dersi ile sınıf öğretmenliği programı öğrencilerinin üniversite ortamındaki diğer birimlerle de etkileşim halinde olması sağlanmaya çalışılmıştır. Türkiye’de böyle bir uygulama mevcut değildir.
- Her iki ülkedeki öğretmenlik uygulamasında da hedefler benzerlik göstermektedir. Öğretmenlik uygulamasının amaçları çeşitli ders başlıkları altında gözlem, staj ve öğretmenlik uygulaması çerçevesinde ele alınmıştır.
- Sınıf öğretmenliği programının amaçları her iki ülkede de benzerlik göstermektedir. Hem Polonya hem de Türkiye’de bireysel gelişim ile birlikte toplumsal gelişme de hedeflenmektedir.
- Polonya’da kültür alanının oluşmasında sınıf öğretmenleri aracılığıyla hem genel yönetimler hem de yerel yönetimler etkili rol oynarken, Türkiye’de kültür

alanının oluşmasında öğretmenlerin rolü öğretmenlere Polonya'daki kadar aktarılamamaktadır.

- Polonya'da sınıf öğretmenliği programına kabul yöntemi hem olgunluk (matura) sınavı sonucuyla hem de mülakat yöntemiyle yapılırken, Türkiye'de ise kağıt ve sınav tabanlı olan yükseköğrenime geçiş sınavı ile yapılmaktadır.

5.2.Öneriler

Araştırmanın bu bölümü “Araştırmaya İlişkin Öneriler” ve “Gelecekte Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler” olarak iki bölümde aktarılmıştır.

5.2.1. Araştırmaya İlişkin Öneriler

Araştırmanın bulguları ve sonuçları doğrultusunda araştırmaya ilişkin öneriler şöyledir;

- Avrupa Birliği üyelik sürecindeki Türkiye, 26 numaralı fasıl olan Eğitim ve Kültür faslı için çalışmalarını hızlandırmalıdır. Bunun için Avrupa Birliği eğitim ve gençlik programlarının tanımı ve yaygınlaştırılması amacıyla üniversitelerin dış ilişkiler birimleri tarafından fakültelerde tanıtım toplantıları düzenlenebilir. Tanıtım toplantılarında Erasmus Hareketliliği, Leonardo da Vinci Programı, Grundtvig Asistanlığı, Avrupa Gönüllü Hizmeti ve en önemlisi sadece öğretmenlerin hareketliliğinin sağlanması için eğitim fakültesi mezunu olan özellikle de sınıf öğretmenliği lisans programı öğrencilerine yönelik uygulanan ve öğretmen eğitimini temel alan Comenius Programı'nın detayları sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerine aktarılabilir. Kültür alanının oluşmasında da bu programların olumlu etkisi olacaktır.
- Öncelikle okul öncesi eğitim pilot uygulamasının ardından tüm bölgelerde zorunlu hale getirilmeli ve sonrasında okula başlama yaşı küçültülmelidir.
- Eğitimin yapılmasında merkeziyetçi bir yapıdan ziyade bölgelerin ve yerel yaşamdaki kurumların fikirleri doğrultusunda planlanmış bir program uygulanmalıdır.

- İlköğretimden sonraki lise eğitiminde program ve süreler bakımından çeşitlilik sağlanmalı öğrencilerin yetenekleri doğrultusunda seçim yapabilmeleri için uygun koşullar oluşturulmalıdır.
- Sınıf öğretmenlerine dağıtılan kılavuz kitaplarında uygulamaların yer alması olumlu bir özellik iken aynı zamanda sınıf öğretmenlerine de kendi programlarının hazırlanmasında esneklik sağlanmalıdır. Bu durum öğretmenlerde yaratıcı üretme sürecinin başlamasına imkan sağlayacaktır.
- Sınıf öğretmenlerinin değerlendirilmesinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı müfettişlerin yanında bölgesel ve yerel kuruluşların da aktif rol alması sağlanmalıdır. Bu durumda hem okullarda iç kontrol sağlanacak hem de öğretmenlerin değerlendirilmesinde süreç odaklı çalışmalar başlayacaktır. Bu durum uygulamaya geçilebilirse müfettişler de okullara; öğretmenlerin yaptığı hataları bulmak için gitmekten ziyade, öğretmenlerin ne kadar iyi eğitim verdiklerini onaylamak için gideceklerdir.
- Sınıf öğretmeni sınıf içerisinde çok sayıda öğrenci ile etkileşime girmek zorunda kalmaktadır hatta bazı durumlarda (kaynaştırmalı eğitim ortamlarında) ise öğretmen aynı sınıf içerisinde farklı müfredatları işlemek zorundadır. Bunun önlenmesi için sınıf içerisindeki öğrenci sayılarının azaltılması çalışmaları başlatılmalıdır. Bu amaçla okul sayının artırılması ya da aile planlaması ile birlikte doğurganlık oranının azaltılması çalışmaları hızlandırılmalıdır.
- Sınıf öğretmenliği programından mezun olan öğrencilerin yeterliliklerinin ölçülmesi ve bilimsel anlamda kültür alanının oluşturulması için uygulamaya dayalı mezuniyet sistemi geliştirilmelidir. Öğrencilerin lisans düzeyinde tez hazırlama zorunluluğu getirilmesi de öğretmenlerin hem ilerlemesine imkan sağlayabilir hem de öğretmenlerde bilimsel anlamda farkındalık sağlanabilir.
- Sınıf öğretmenliği programlarında çeşitli disiplinler ders müfredatına yerleştirilebilir. Örneğin mantık, temel tıp bilgisi veya hukuk gibi dersler öğretmenlerin farklı alanlarda da bilgi edinmesini sağlayabilir.
- Çevre koruma bilinci uygulamalarının (TS-EN ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi) 2011 yılında hızlandığı göz önüne alınarak öğretmenlerin bu konuda bilinçlenmeleri için müfredata zorunlu olarak dersler eklenebilir.

- Okul öncesi eğitim ile sınıf öğretmenliği eğitimi arasındaki bağ güçlendirilmelidir. İleride okul öncesi eğitimin zorunlu hale geleceği düşünülürse sınıf öğretmenleri kendi sınıflarına gelen öğrencilerin okul öncesi eğitim sırasında nasıl bir eğitim geçirdiğini bilmesi ilköğretim döneminde öğrencilerden alınacak verimi arttıracaktır. Bunun sağlanması için; okul öncesi eğitimde uygulanan teknikleri içeren dersler sınıf öğretmenliği programları içerisinde yatay örgütlenme ile yapılandırılabilir.
- Sınıf öğretmenlerinin mezun olduktan sonra içinde bulunacakları eğitim ortamında daha verimli ders verebilmeleri için, öğretmenlerin lisans eğitimleri sırasında uygulamaya ve yaparak öğrenmeye yatkın olmalarını sağlamak için dersler teorik tabanlıdan ziyade uygulama tabanlı olarak düzenlenebilir.
- Sınıf öğretmenliği programlarında öğrencilerin üniversitelerdeki farklı bölümler içerisinde yer almaları, seminer vermeleri ve derse katılmaları sağlanırsa, öğretmen adayları farklı disiplinler aracılığıyla kendilerini geliştirme imkanı elde edebilirler. Ayrıca farklı ortam ve koşullarda sunum yapılması öğretmen adaylarının bireysel gelişimlerine de olumlu katkı sağlayabilir.
- Sınıf öğretmenliği programına seçim sırasında kağıt tabanlı yapılan sınav ile birlikte öğretmenlerin program içerisindeki başarılarını öngörmek için mülakat yöntemi uygulanabilir. Bu sayede öğretmen adaylarının ilgi ve becerileri yükseköğretime geçiş öncesinde akademisyenler tarafından incelenmiş olacaktır.
- Sınıf öğretmenliği programlarında eğitim alan öğrenciler “özel eğitim” alanındaki çalışmalara teşvik edilmelidir.

5.2.2. Gelecekte Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler

- Bu çalışmada Polonya ve Türkiye’de uygulanan sınıf öğretmenliği yetiştirme programları karşılaştırılmıştır. Diğer bir çalışmada başka bir ülke ile Türkiye’nin karşılaştırılması yapılabilir.
- Polonya ve Türkiye’de uygulanan sınıf öğretmenliği ders programlarındaki dersler daha detaylı olarak karşılaştırmalı incelenebilir.
- Polonya ve Türkiye’deki sınıf öğretmenliği yüksek lisans programları içerik ve kapsam olarak detaylı bir şekilde incelenebilir.

- Bu çalışmada doküman analizi tabanlı ve görüşmenin de kullanıldığı nitel çalışma yapılmıştır, sonraki çalışmalarda nicel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı, SPSS istatistik programı ile bulguların yorumlandığı çalışmalar yapılabilir.
- Bu çalışmada her iki ülkede uygulanan ders içerikleri detaylı bir şekilde karşılaştırılmamıştır. Sonraki çalışmalarda sadece ders içerikleri açısından detaylı çalışma yapılabilir.
- İleriki çalışmalarda, uluslararası alanda çalışmalar yapan çeşitli ülkelerdeki sınıf öğretmenliği öğrencilerinin akademik başarılarının karşılaştırılması üzerine karşılaştırmalı araştırma tabanlı bilimsel araştırmalar yapılabilir.
- Polonya ve Türkiye’deki sınıf öğretmeni ihtiyacı analizleri sosyolojik boyutlarda ele alınarak karşılaştırılabilir.
- Polonya ve Türkiye’deki sınıf öğretmenlerinin sosyo-ekonomik düzeyleri karşılaştırılabilir.
- “Sınıf öğretmeni” kavramının Avrupa Birliği ülkelerindeki ve Türkiye’deki bireyler tarafından nasıl algılandığı fenomenolojik (olgu bilim) açıdan karşılaştırılıp ortaya konulabilir.

VI. BÖLÜM

6. KAYNAKÇA VE EKLER

6.1.Kaynakça

Accession Negotiations: Poland on the Road to the European Union. (2000), Warsaw, Government Plenipotentiary for Poland's Accession Negotiations to the European Union: Chancellery of the Prime Minister Republic of Poland.

Avrupa Birliği Genişleme Süreci

- *Avrupa Birliği'nin Genişleme Süreci.*

http://tr.wikipedia.org/wiki/Avrupa_Birli%C4%9Fi (Erişim Tarihi: 11.03.2011)

Aşar, B. (2006), *Avrupa Birliği'ne Tam Üyelik Sürecinde "Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları"nın İncelenmesi ve Türk Eğitim Sisteminin Bu Programlardan Yararlanma Düzeyinin Analizi*, İstanbul, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Tezi.

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı

- *Uluslararası Eğitim İmkânları.*

<http://www.ua.gov.tr> (Erişim Tarihi: 01.12.2010)

Bağcı, Ş. E. (2007), *Avrupa Birliği Ülkelerinde Yaşam Boyu Eğitim Politikaları – Almanya, Danimarka ve Türkiye Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma*, Ankara, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Halk Eğitimi Programı Yüksek Lisans Tezi.

Balcı, A. (2007), *Karşılaştırmalı Eğitim Sistemleri*, Ankara, Pegem A Yayıncılık.

Bilgin N. (2000), *İçerik Analizi*, İzmir, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.

Bogdan, R. C. & Biklen, S. K. (1998), *Qualitative Research for Education: An Introduction to Theory and Methods*. Boston, Allyn and Bacon.

Borkowski, J. (1998), *Co-ordination of Poland's European Integration Policy*, Yearbook of Polish European Studies, Warsaw, Warsaw University Centre for Europe, Vol.2.

Country Module Poland. (2010), The Hague, Nuffic –Netherlands Organization for International Cooperation in Higher Education.

Çilingir L. & Küçükali R. (2004), *Immanuel Kant'ın Eğitim Anlayışı*, Erzurum, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi Sayı: 10, 81-98.

Dünya Bankası

- 12 Aralık 2011 Tarihli “Dünya Gelişim Göstergeleri/Nüfus” Verileri.

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a1/File_World_population.png

(Erişim Tarihi: 28.12.2011)

Ege Üniversitesi Bilgi Paketi/Ders Kataloğu

- *Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı Tanımları*.
- *Öğrenci Kabulü*.

<http://ebys.ege.edu.tr/ogrenci/ebp/tr/index.html> (Erişim Tarihi: 06.01.2012)

Eğitim ve Gençlik Dergisi. (2010), Ankara, AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı, Aralık, Yıl:5 Sayı: 15.

Erbey, Y. (2005), *Sınıf Öğretmenliği Öğretim Programının Öğretmen Yetiştirmedeki Yeterliliği –Elazığ, Malatya, Diyarbakır Örneği*, Elazığ, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.

Erginer, A. (2007), *Avrupa Birliği Eğitim Sistemleri*, Ankara, Pegem A Yayıncılık.

EuroEducation: The European Education Directory

- *Polonya Eğitim Sistemi Yapılanması.*

<http://www.euroeducation.net/prof/polaco.htm> (Erişim Tarihi: 22.04.2011)

Eurydice. (2010), *The System of Education in Poland*, Warsaw, European Commission.

Eurydice. (2011), *National System Overview on Education Systems in Europe and Ongoing Reforms: Poland*, Brüksel, European Commission.

Eurydice. (2011), *National System Overview on Education Systems in Europe: Turkey*, Brüksel, European Commission.

Gençer, G. (2009), *Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları; Erasmus Programı ve Türkiye Yüksek Öğretimde Programın Uygulanması*, İstanbul, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi Anabilim Dalı İnsan Kaynakları ve Örgütsel Değişim Dalı Yüksek Lisans Tezi.

Göksel, B. (1995), *Atatürk Araştırma Dergisi*, Sayı 3, Cilt I.

Hough, I. R. (1984), *Educational Policy: An International Survey*, New York, St. Martin's Press, Inc. London, Croom Helm Ltd.

Karasar, N. (2009), *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.

Kılbaş, M. (2007), *Türkiye ile Avrupa Birliği Ülkelerinde Müzik Öğretmeni Yetiştirme Programlarının Karşılaştırılması – Almanya, Avusturya ve Polonya Örneği*, İstanbul, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.

Kilimci, S. (2006), *Almanya, Fransa, İngiltere ve Türkiye’de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarının Karşılaştırılması*, Adana, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Doktora Tezi.

Korkut, H. (2002), *Sorgulanan Yükseköğretim*, Ankara, Anı Yayıncılık.

Kulakowski, J. (2000), *The European Union Is for Us a Challenge and an Opportunity*, Wizimirska, Barbara (ed.), Yearbook of Polish Foreign Policy 2000, Warsaw, Administrative and Maintenance Services, Ministry of Foreign Affairs, s.37-43.

Mallet, R. & Morf, A. (1954), *Muhtelif Memleketlerde İlkokul Öğretmeni Yetiştirme*, Çeviren: Ömer Sıtkı Erdi, İstanbul, Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Kitapları: 36.

Matura Sınavı Sonuç Belgesi

- *Polonya Matura Sınavı Sonuç Belgesi Örneği.*

http://en.wikipedia.org/wiki/File:Swiadectwo_naturalne.png (Erişim Tarihi: 07.04.2011)

Milli Eğitim Bakanlığı. (2010), *İlköğretim Okulları Haftalık Ders Çizelgesi*. Ankara, Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi, 1540.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2006), *Ülkelerin Öğretmen Yetiştirme Sistemleri*, Ankara, Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü.

Milli Eğitim Bakanlığı Dış İlişkiler Müdürlüğü

- *Avrupa Birliği ile İlişkiler.*

<http://digm.meb.gov.tr/uaorgutler/ab.html> (Erişim Tarihi: 12.12.2011)

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü

- *Zorunlu Eğitim, İlköğretimin Amaçları ve İlköğretimde Yapılanma Çalışmaları.*

http://iogm.meb.gov.tr/pages.php?page=gorevlerimiz&id=ilk_ogretim (Erişim Tarihi: 15.01.2011)

Nigel, N. (1995), *Initial Teacher Education in France, Germany, England and Wales: A Comparative Perspective*, Compare: A Journal of Comparative Education, Cambridge, 03057925, 3.

Öztürk, F. (2009), *Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları ve Türkiye*, Denizli, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.

Patton, M. Q. (1987), *How to Use Qualitative Methods in Evaluation*. Newbury Park, London, New Delhi, Sage Publications.

Richardson, H. B. & Harold E. S. (1953) *The Education of Teachers in England, France and USA*, Paris, Unesco Publications.

Robbins L. (1969), *Çeşitli Ülkelerde Yükseköğretim*, Çeviren: A. Ferhan Oğuzkan - Turhan Oğuzkan, İstanbul, Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Dairesi Yayınları No:8 Tercüme Serisi: 3.

Sağlam, M. (1999), *Avrupa Ülkelerinin Eğitim Sistemleri*, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Sağlam M. & Özudoğru F. & Çıray F. (2011), *Avrupa Birliği Eğitim Politikaları ve Türk Eğitim Sistemine Etkileri*, Van, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt: VIII Sayı: 1, 87-109.

Saracaloğlu, A. S. (1992), *Türk ve Japon Öğretmen Yetiştirme Sistemlerinin Karşılaştırılması*, İzmir, Ege Üniversitesi Basımevi.

Sınıf Öğretmenliği Taban Puanları (2011)

- *Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı Taban Puanları (LYS 2011).*

<http://www.butunsinavlar.com/taban-puanlari-sinif-ogretmenligi-puanlari.asp> (Erişim

Tarihi: 11.01.2012)

Singh, M. (1996), *Adult Education & Modernization*, Lucknow: Literacy House, State Resource Centre.

Stawarska, R. (1999), *EU Enlargement from the Polish Perspective*, Richardson, Jeremy (ed.), *Journal of European Public Policy*, Vol.6, No.5, 822-838.

Şahin, M. (2006), *Avrupa Birliği Ülkelerinde ve Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Sistemlerinin Karşılaştırılması*, Malatya, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Bilim Uzmanlığı Tezi.

Şahinkaya N. (2008), *Türkiye-Finlandiya Sınıf Öğretmenliği Matematik Öğretimi Programları, Sınıf Öğretmeni Adayları ile Öğretmenlerin Öz-Yetkinlik ve Öğrenme-Öğretme Süreçleri Açısından Karşılaştırılması*, Ankara, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Ana Bilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı Doktora Tezi.

Tanyeri, A. E. (2006), *Avrupa Birliği’nin Eğitim Politikası ve Erasmus Programı*, Sakarya, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.

Top, M. V. (2006), *Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarına İlişkin Öğretmen ve Yönetici Görüşleri*, Elazığ, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.

Tuzcu, G. (2002), *Avrupa Birliği'ne Geçiş Sürecinde Türk Eğitiminin Planlanması*, Ankara, Milli Eğitim Dergisi, Sayı: 155-156.

Türkiye Cumhuriyeti Avrupa Birliği Bakanlığı

- *Avrupa Birliği Müzakere Fasıllar.*
<http://www.abgs.gov.tr/index.php?p=62&l=1> (Erişim Tarihi: 02.11.2011)
- *Bir Bakışta AB.*
<http://www.abgs.gov.tr/index.php?p=3> (Erişim Tarihi: 02.11.2011)
- *Eğitim ve Kültür Bölümü (Fasıl 26).*
<http://www.abgs.gov.tr/index.php?l=1&p=91> (Erişim Tarihi: 19.12.2011)
- *Türkiye-AB İlişkileri Kronolojisi.*
<http://www.abgs.gov.tr/index.php?p=112&l=1> (Erişim Tarihi: 02.11.2011)
- *Türkiye 2005 Yılı İlerleme Raporu.*
http://www.abgs.gov.tr/files/AB_Iliskileri/AdaylikSureci/IlerlemeRaporlari/Turkiye_Ilerleme_Rap_2005.pdf (Erişim Tarihi: 12.12.2011)
- *Türkiye 2006 Yılı İlerleme Raporu.*
http://www.abgs.gov.tr/files/AB_Iliskileri/AdaylikSureci/IlerlemeRaporlari/Turkiye_Ilerleme_Rap_2006.pdf (Erişim Tarihi: 21.12.2011)
- *Türkiye 2007 Yılı İlerleme Raporu.*
http://www.abgs.gov.tr/files/AB_Iliskileri/AdaylikSureci/IlerlemeRaporlari/turkiye_ilerleme_rap_2007.pdf (Erişim Tarihi: 21.12.2011)
- *Türkiye 2008 Yılı İlerleme Raporu.*
http://www.abgs.gov.tr/files/AB_Iliskileri/AdaylikSureci/IlerlemeRaporlari/turkiye_ilerleme_rap_2008.pdf (Erişim Tarihi: 22.12.2011)
- *Türkiye 2009 Yılı İlerleme Raporu.*
http://www.abgs.gov.tr/files/AB_Iliskileri/AdaylikSureci/IlerlemeRaporlari/turkiye_ilerleme_rap_2009.pdf (Erişim Tarihi: 22.12.2011)
- *Türkiye 2010 Yılı İlerleme Raporu.*
http://www.abgs.gov.tr/files/AB_Iliskileri/AdaylikSureci/IlerlemeRaporlari/turkiye_ilerleme_rap_2010.pdf (Erişim Tarihi: 22.12.2011)

- *Türkiye 2011 Yılı İlerleme Raporu.*
http://www.abgs.gov.tr/files/AB_Iliskileri/AdaylikSureci/IlerlemeRaporlari/2011_ilerleme_raporu_tr.pdf (Erişim Tarihi: 17.12.2011)
- *Ulusal Program.*
<http://www.abgs.gov.tr/index.php?l=1&p=194> (Erişim Tarihi: 02.11.2011)

Türkoğlu, A. (1983), *Fransa, İsveç ve Romanya Eğitim Sistemleri -Karşılaştırmalı Bir Araştırma-*, Ankara, Sevinç Matbaası.

Türkoğlu, A. (1984), *Türkiye ve Fransa'da Lise Programlarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi*, Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi.

Türkoğlu, A. (1998), *Karşılaştırmalı Eğitim: Dünya Ülkelerinden Örneklerle*, Adana, Baki Kitabevi.

Uluslararası Para Fonu (IMF)

- *Dünya Ekonomik Göstergeleri Veri Tabanı (Eylül 2011).*
<http://www.imf.org/external/country/index.htm> (Erişim Tarihi: 04.01.2012)
- *Ülkelerin Kişi Başına Düşen Gayri Safi Yurtiçi Hasılası (GSYİH) Göstergeleri Tablosu (Eylül 2011).*
http://en.wikipedia.org/wiki/File:BNP_perhoofd_2010.png (Erişim Tarihi: 04.01.2012)

Varşova Üniversitesi Eğitim Fakültesi

- *Eğitim Fakültesi Genel Tanıtımı (İngilizce).*
<http://www.pedagog.uw.edu.pl/ANG/studies.php> (Erişim Tarihi: 01.12.2011)
- *Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Ders Programları ve Açıklamalar (Lehçe).*
<http://www.pedagog.uw.edu.pl/pedagog.php?id=1484#ws> (Erişim Tarihi: 09.07.2011)

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008), *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara, Seçkin Yayınları.

Yıldırım, M. C. (2010), *Türkiye ve Avrupa Birliği Ülkelerinin Eğitim Sistemlerinin Yönetim Yapısı*, Kastamonu, Kastamonu Eğitim Dergisi Cilt: 18 No: 2, 567-586.

Yin, R. K. (1984), *Case Study Research: Design and Methods*, Beverly Hills, CA: Sage.

Yükseköğretim Kurulu

- *Bologna Süreci.*

<http://bologna.yok.gov.tr/?page=yazi&c=1&i=3> (Erişim Tarihi: 27.12.2011)

Zdzisław, N. (2002), *Candidacy and Participation*, Barbara W. (ed.), Yearbook of Polish Foreign Policy 2002, Warsaw, Administrative and Maintenance Services, Ministry of Foreign Affairs, 401-410.

6.2.Ekler

6.2.1. Avrupa Gönüllü Hizmeti İçin Polonya'dan 9 Aylık Davetiye Mektubu

6.2.1.1. Lehçe

WORKCAMP.S.PL STOWARZYSZENIE PROMOCJI WOLONTARIATU	
Warszawa, 09.06.2010	
Wydział Konsularny Ambasady RP W Ankarze	
Zaproszenie <i>Invitation letter</i>	
Niniejszym zapraszam obywatela Turcji	
Pan	Arman Orman
Ur.	13/08/1986
Zam.	Adakale Mahallesi Dönerler Sokak (7902.) Şener Apartmanı No:5/9 Manisa-Merkez / Türkiye
do wzięcia udziału w projekcie „Young volunteers combating social exclusion” trwającym od 1 września 2010 r. do 31 maja 2011 r.	
Arman Orman będzie wolontariuszem w Stowarzyszeniu Promocji Wolontariatu w ramach Programu Komisji Europejskiej „Młodzież w Działaniu” – Wolontariat Europejski. Do jego obowiązków będzie należało wspieranie asystentów i terapeutów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczo-Rehabilitacyjnego T.P.D. „Helenów” w codziennej pracy z podopiecznymi.	
Wolontariusz przez cały czas trwania projektu będzie mieszkał na terenie Ośrodka „Helenów” przy ul. Hafciarskiej 80/86, 04-748 Warszawa. Koszty pobytu (zakwaterowanie i wyżywienie) wolontariusza pokrywa nasza organizacja z grantu Komisji Europejskiej oraz środków własnych .	
Wolontariusz będzie ubezpieczony na podstawie systemu grupowego ubezpieczenia stworzonego na potrzeby Programu Komisji Europejskiej „Młodzież w Działaniu” przez European Benefits Administrators 82, rue Villeneuve 92587 Clichy Cedex, France - www.europeanbenefits.com .	
Uprzejmie proszę o wydanie wizy krajowej typu D ważnej w okresie 31 sierpnia 2010 – 01 czerwca 2011.	
 Anna Pias Prezes Zarządu	STOWARZYSZENIE PROMOCJI WOLONTARIATU ul. Smoleń 48 pok. 206, 00-576 Warszawa Tel./Fax 22-672 25 48 e-mail: sgw@sgw.nlo.pl REGON 010669704 NIP 525 19 83 559 (2)
<small>Stowarzyszenie Promocji Wolontariatu KRS 000021273 Tel. – 22 672 25 48 ul. Smoleń 48 pok.206 E-mail: sgw@sgw.nlo.pl Tel. – 22 672 25 48 00-576 Warszawa NIP: 525 19 83 559 www.workcamps.pl</small>	

6.2.1.2. İngilizce

WORKCAMP.S.PL
STOWARZYSZENIE PROMOCJI WOLONTARIATU

Warsaw, 09.06.2010

**Consular Dep.
Embassy of Poland
In Ankara**

Invitation letter

Hereby, I invite the citizen of Turkey

Mr	Arman Orman
Date of birth	13/08/1986
Address	Adakale Mahallesi Dönerler Sokak (2902.) Şener Apartmanı No:5/9 Manisa-Merkez / Türkiye

to participate in the project „Young volunteers combating social exclusion” lasting from 1st September 2010 to 31st May 2011.

Arman Orman will be working as a volunteer in Stowarzyszenie Promocji Wolontariatu within the framework of European Commission's programme *Youth in action – European Voluntary Service*. During his service Arman will be supporting care assistants and therapists of Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczo-Rehabilitacyjny T.P.D. "Helenów" (Special Treatment and Education Centre of the Society of Children's Friends "Helenów") in their everyday work.

During the entire stay in Poland the volunteer will be living on the territory of the Centre (address ul. Hafciarska 80/86, 04-748 Warsaw). All living costs (board and lodging) will be covered by Stowarzyszenie Promocji Wolontariatu with the funds granted by the European Commission and means owned by our association.

The volunteer will be covered with EVS Group Insurance Plan insured by European Benefits Administrators 82, rue Villeneuve 92587 Clichy Cedex, France - www.europeanbenefits.com. EVS Group Insurance Plan is offered by the European Commission for the benefit of volunteers participating in the European Voluntary Service.

I kindly ask you to issue a national visa type D for the period 31st August 2010 - 1st June 2011.

Anna Pios
President of the board

**STOWARZYSZENIE
PROMOCJI WOLONTARIATU**
ul. Smolna 40 p.m. 205, 00-575 Warszawa
Tel./Fax 22-672 26 42 e-mail: spw@spwinfo.pl
REGON 010609704 NIP 525 19 83 603
(7)

Stowarzyszenie Promocji Wolontariatu	KRS 000031874	51-8520 670 56 41
ul. Smolna 40, 00-575 00-575 Warszawa	Regon 010609704	51-8520 670 56 41
	NIP 525-19-83-603	e-mail: spw@spwinfo.pl www.stowarzyszenie.org.pl

6.2.2. Youthpass Sertifikası (Avrupa Gönüllü Hizmeti için)

European Commission

Education and Culture DG
'Youth in Action' Programme

Youthpass

for **European Voluntary Service**

Arman Orman
born on **13/08/1986** in **Manisa, Turkey**

participated as a volunteer in the project

YOUNG VOLUNTEERS COMBATING SOCIAL EXCLUSION
in the host organisation **Stowarzyszenie Promocji Wolontariatu.**

The activity took place from **01/09/2010**
to **31/05/2011** in **WARSAW, Poland.**

European Voluntary Service

Within the European 'Youth in Action' Programme, European Voluntary Service offers young people an opportunity of taking part in a non-profit-making, unpaid activity for the benefit of the general public in a country other than their country of residence.

Through European Voluntary Service, young people contribute to social cohesion and solidarity and considerably enhance their personal, professional, and intercultural skills and competences.

Essential elements of European Voluntary Service are preparation and follow-up activities in the country of residence as well as ongoing pedagogical, personal, and task-related support like training activities in the host country.

European Voluntary Service is carried out in partnership between a young volunteer, an organisation in the country of residence, and an organisation in the host country. It lasts up to 12 months.

Offering the added value of a European dimension, European Voluntary Service is quality-checked regarding content criteria and implementation.

Stowarzyszenie
Promocji
Wolontariatu

**STOWARZYSZENIE
PROMOCJI WOLONTARIATU**
ul. Smolna 40 pok. 206, 00-375 Warszawa
Tel./Fax 22-672 26 40 e-mail: spw@spw.info.pl
REGON 010609704 NIP 525 19 83 669
(1)

Anna Pios
President of the board

The ID of this certificate is VM59-ERJ4-2E3F-V757.
If you want to verify the ID, please go to the web site of Youthpass:
<http://www.youthpass.eu/qualitycontrol/>

Youthpass is a Europe-wide validation system for non-formal learning within the EU 'Youth in Action' Programme. For further information, please have a look at <http://www.youthpass.eu>.

1

Youthpass

This document certifies that Arman Orman spent his European Voluntary Service in the project **YOUNG VOLUNTEERS COMBATING SOCIAL EXCLUSON** in **WARSAW, Poland** with the organisation **Stowarzyszenie Promocji Wolontariatu**.

The role and tasks of Arman Orman were:

The volunteer did her voluntary service in The Special Education and Treatment Center "Helenow" specialized in therapy of children with neurological disabilities especially cerebral palsy. The Centre provides complex care as well as rehabilitation and education activities for its patients.

Volunteer's tasks included:

- supporting assistants in providing everyday care
- assisting children with self-service activities
- helping educators and therapist with conducting activities for children

Arman Orman took part in the following training activities:

EVS Training and Evaluation Cycle:

Pre-departure training: 22-25 June 2010, Turkey

On-arrival training: 10-15 September 2010, Poland

Mid-term meeting: 10-15 January 2011, Poland

The volunteer participated in meetings organised by the Coordinating Organisation: Preparatory Training, monthly evaluation meetings and Farewell Meeting. The meetings aimed at facilitating intercultural learning process.

The volunteer attended a Polish language course.

The host organisation **Stowarzyszenie Promocji Wolontariatu** offers the following:

Stowarzyszenie Promocji Wolontariatu responsible for coordination of the project is a nongovernmental and non-profit organisation active in promotion of voluntary service and international youth exchange since 1993. The association organises short, medium and long term voluntary projects in Poland in cooperation with local partners as well as sends volunteers for analogous projects abroad. SPW is a member of the Alliance of European Voluntary Service Organisations.

The sending organisation of Arman Orman was **Genctur** from **Istanbul, Turkey**.

We certify the participation of Arman Orman in this European Voluntary Service project **YOUNG VOLUNTEERS COMBATING SOCIAL EXCLUSON**.

Stowarzyszenie
Promocji
Wolontariatu
Warsaw, 12/05/2011

Sylwia Jędra
Person in charge of the project

7. EUROPASS ÖZGEÇMİŞİ

Europass Özgeçmişi
Orman, Arman

Europass'a ilişkin daha fazla bilgi için <http://europass.cedefop.europa.eu> adresini ziyaret ediniz.
© Avrupa Birliği, 2002-2012 24082010

Kişisel bilgiler

Ad(lar) / Soyad(lar) Arman Orman
Adres Adakale Mah. 2902. Sok. Şener Apt. No: 5/9 Merkez Manisa, 45010 Türkiye
Telefon(lar) +90.236.234.34.24 **Cep** | +90.535.030.00.05
e-posta arman.orman@aol.com
Uyruk T.C.
Doğum tarihi (Gün/Ay/Yıl) - Yer 13/08/1986 - Merkez/Manisa, Türkiye
Cinsiyet Erkek

İş deneyimi

Tarihler (Gün/Ay/Yıl) 01/11/2011 - 25/11/2011
Meslek veya konum Avrupa Komisyonu "Leonardo da Vinci" Programı Katılımcısı
(Leonardo da Vinci hareketlilikleri - İşgücü dünyasındaki kişiler için hareketlilik)
http://ec.europa.eu/education/leonardo-da-vinci/doc1029_en.htm

Ana faaliyetler ve sorumluluklar Ev Sahibi - Koordinatör Kuruluş: Tellus Group (<http://www.tellusgroup.com/>) Plymouth, Birleşik Krallık
* Bağış toplama bölümünde yönetici asistanı.
* Tedavi edilemeyen hastalıkları olan hastaların bakımı için bağış toplama aktiviteleri düzenlemek.

İşverenin adı ve adresi St Luke's Hospice (Ölümçül hastaların ölene kadar bakıldığı bakımevi)
Stamford Road, Turnchapel Plymouth, PL9 9XA Birleşik Krallık

İşletmenin veya sektörün türü Yönetim/Gönüllülük <http://www.stlukes-hospice.org.uk>

Tarihler (Gün/Ay/Yıl) 27/06/2011 - 06/09/2011
Meslek veya konum Tıbbi MüMESSİL

Ana faaliyetler ve sorumluluklar * Turizm alanında toplantı ve seminer faaliyetlerinin düzenlenmesi.
* Günlük çalışma ve eğitim programlarının planlanması.
* Süreli yayınların ve teknolojik gelişmelerin incelenmesi.

İşverenin adı ve adresi Hayıtlı Merada Termal&SPA Hotel ve Devre Tatil
Gazipaşa Mahallesi, Şehit Sami Akbulut Caddesi, 27 Evler No:149/11 Dikili/İzmir, Türkiye

İşletmenin veya sektörün türü Turizm/Eğitim <http://www.hayitlimerada.com/>

Tarihler (Ay/Yıl) 02/2009 - 06/2009
Meslek veya konum Stajyer (Asistan Öğretmen)

Ana faaliyetler ve sorumluluklar * Sınıf öğretmeni ile eğitim programının düzenlenmesi.
* Sınıf ortamında ders anlatımı.

İşverenin adı ve adresi Efeler İlköğretim Okulu
Güzelhisar Mahallesi 47 Sokak No:48 Merkez/Aydın, Türkiye

İşletmenin veya sektörün türü Eğitim <http://okulweb.meb.gov.tr/09/01/311933/>

Tarihler (Gün/Ay/Yıl) 01/07/2008 - 14/10/2008
Meslek veya konum Avrupa Komisyonu "Erasmus Staj Hareketliliği" Öğrencisi (Asistan Öğretmen)
http://ec.europa.eu/education/erasmus/doc894_en.htm

Ana faaliyetler ve sorumluluklar * Kültürlerarası eğitim aktivitelerinin yaygınlaştırılması.
* Öğrenciler için açık alan aktivitelerinin planlanması ve organize edilmesi.

İşverenin adı ve adresi	Vyturėlis, Spindulėlis, Girinukas Anasınifları (Okul Öncesi Eğitimi) Pramonės pr.20, LT-50468 Kaunas, Litvanya
İşletmenin veya sektörün türü	Eğitim http://www.vyturėlis.kaunas.lm.lt/ - http://spindulelis.com/ - http://www.girinukas.kaunas.lm.lt/
Tarihler (Ay/Yıl)	02/2006 - 06/2006
Meslek veya konum	Stajyer (Asistan Öğretmen)
Ana faaliyetler ve sorumluluklar	* İlkokul sınıf ortamının gözlenmesi. * Öğrencilerle iletişim ve işbirliği içinde olunması.
İşverenin adı ve adresi	Gazipaşa İlköğretim Okulu Meşrutiyet Mahallesi Gençlik Caddesi No:27 Merkez/Aydın, Türkiye
İşletmenin veya sektörün türü	Eğitim http://aydingazipasa.com/
Gönüllü iş deneyimi	
Tarihler (Gün/Ay/Yıl)	01/09/2010 - 31/05/2011
Meslek veya konum	Avrupa Komisyonu Gençlik Programı Eylem 2 "Avrupa Gönüllü Hizmeti" EVS (European Voluntary Service) Gönüllüsü http://ec.europa.eu/youth/youth-in-action-programme/doc82_en.htm
Ana faaliyetler ve sorumluluklar	Proje Adı: "Young Volunteers Combating Social Exclusion" "Genç Gönüllüler Sosyal Dışlanmayla Mücadele Ediyor" Gönderen Kuruluş: Gençtur (http://www.genctur.com/) İstanbul/Türkiye Ev Sahibi - Koordinatör Kuruluş: Stowarzyszenie Promocji Wolontariatu -Fiye (http://www.fiyę.pl/) Varşova/Polonya * Rehabilitasyon merkezi sınırları içerisinde engelli kişilerin taşınması. * Zorunlu eğitim aktivitelerinde ve engellilerin bakımlarında eğitimcilerle yardım edilmesi. * Engelli öğrencilere okul sonrası aktivitelerde asistanlık yapılması. * Eğitim merkezinde çalışan terapistlere terapi sırasında (fizik terapi, sanat terapisi, müzik terapisi, hippoterapi) yardımcı olunması. * Spor aktivitelerinde eğitimcilerle destek olunması. * Engelli öğrenciler için kültürlerarası ve dil çalışma atölyeleri gibi aktiviteler düzenlenmesi.
İşverenin adı ve adresi	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczo-Rehabilitacyjny T.P.D „Helenów” (Rehabilitasyon Merkezi) Hafciarska 80/86, 04-725 Helenow/Varşova, Polonya
İşletmenin veya sektörün türü	Gönüllülük/Eğitim http://www.helenow.pl/
Tarihler (Ay/Yıl)	03/2009 - 11/2009
Meslek veya konum	ESN Türkiye Başkan Yardımcısı
Ana faaliyetler ve sorumluluklar	* ESN'e üye olan üniversitelerin yönetim kurullarıyla iletişim halinde olunması. (Türkiye'de 26 Üniversite, toplam da 35 ülkede 371 üniversite) * Uluslararası öğrencilerin sosyal hayata uyum sağlamalarının kolaylaştırılması için kültürel aktivitelerin düzenlenmesi. * Uluslararası öğrencilerin bölgesel, ulusal ve uluslararası alanda haklarının ve ihtiyaçlarının tanımlanması. * Öğrenci hareketliliğinin ulaşılabilirliğine ve gelişmesine katkı sağlanması. * Gönüllülüğün ve aktif vatandaşlığın desteklenmesi.
İşverenin adı ve adresi	ESN (Erasmus Student Network -Erasmus Öğrenci Ağı-) Türkiye ESN House İstanbul / Galipdere Cad. Şahkulu Sok. No:13 Beyoğlu/İstanbul, Türkiye
İşletmenin veya sektörün türü	Uluslararası Öğrenci Organizasyonu http://www.esn.org/ - http://www.esnturkiye.org/
Tarihler (Ay/Yıl)	10/2008 - 03/2009
Meslek veya konum	ESN Türkiye Ülke Temsilcisi Yardımcısı
Ana faaliyetler ve sorumluluklar	* Uluslararası öğrencilerin ihtiyaçları ile ilgilenilmesi. * Yurtdışından ülkeye geri dönen öğrencilerin topluma yeniden uyumunun sağlanmasında çalışılması. * Uluslararası eğitim hareketliliği programları konusunda öğrencilerin bilgilendirilmesi. * Öğrencilerin yurt dışında öğrenim görmeleri için desteklenmesi.
İşverenin adı ve adresi	ESN (Erasmus Student Network -Erasmus Öğrenci Ağı-) Türkiye ESN House İstanbul / Galipdere Cad. Şahkulu Sok. No:13 Beyoğlu/İstanbul, Türkiye
İşletmenin veya sektörün türü	Uluslararası Öğrenci Organizasyonu http://www.esn.org/ - http://www.esnturkiye.org/

Eğitim ve öğretim

Tarihler (Ay/Yıl)	09/2009 - 03/2012
Kazanılan yeterliliğin adı	Yüksek Lisans Derecesi (Tezli) (Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı) Tez Konusu: "Polonya ve Türkiye'de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarının Karşılaştırılması" Akademik Ortalama: 88,04/100,00
Eğitim ve öğretim veren kurumun adı ve türü	Ege Üniversitesi http://www.ege.edu.tr/ İzmir, Türkiye
Ulusal veya uluslararası sınıflandırma düzeyi	ISCED 7, Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED) 2011 - Taslak
Tarihler (Gün/Ay/Yıl)	26/01/2007 - 01/06/2007
Kazanılan yeterliliğin adı	Avrupa Komisyonu "Erasmus Öğrenim Hareketliliği" Öğrencisi (Okul Öncesi Eğitimi) http://ec.europa.eu/education/erasmus/doc892_en.htm
Eğitim ve öğretim veren kurumun adı ve türü	Kaunas Uygulamalı Bilimler Üniversitesi http://www.kauko.lt/college.php?id=1 Kaunas, Litvanya
Ulusal veya uluslararası sınıflandırma düzeyi	ISCED 6, Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED) 2011 – Taslak
Tarihler (Ay/Yıl - Gün/Ay/Yıl)	09/2005 - 01/06/2009
Kazanılan yeterliliğin adı	Lisans Derecesi (Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı)*** * İngilizce öğretmenliği yapabilir (Milli Eğitim Bakanlığı Onaylı İngilizce Kursu Katılımı -128 Saat). ** Okul öncesi öğretmenliği yapabilir (Milli Eğitim Bakanlığı Onaylı Okul Öncesi Eğitim Öğretmenliği Kursu Katılımı -60 Saat). Akademik Ortalama: 3,38/4,00
Eğitim ve öğretim veren kurumun adı ve türü	Adnan Menderes Üniversitesi http://www.adu.edu.tr/tr/ Aydın, Türkiye
Ulusal veya uluslararası sınıflandırma düzeyi	ISCED 6, Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED) 2011 - Taslak
Tarihler(Yıl)	1997 - 2004
Kazanılan yeterliliğin adı	Ortaokul (1 yıl İngilizce Hazırlık Sınıfı) ve Lise
Eğitim ve öğretim veren kurumun adı ve türü	Dündar Çiloğlu Anadolu Lisesi (İngilizce Eğitim) Manisa, Türkiye
Ulusal veya uluslararası sınıflandırma düzeyi	ISCED 4, Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED) 2011 - Taslak

Kişisel beceri ve yeterlilikler

Ana dil(ler) **Türkçe**

Diğer dil(ler)

Kişisel değerlendirme

Avrupa düzeyi (*)

İngilizce ()**

İtalyanca

Litvanyaca

Lehçe

Anlama				Konuşma				Yazma	
Dinleme		Okuma		Karşılıklı konuşma		Sözlü anlatım			
C1	Yeterli Kullanıcı	C1	Yeterli Kullanıcı	C1	Yeterli Kullanıcı	C1	Yeterli Kullanıcı	B2	Yeterli Kullanıcı
A1	Temel Kullanıcı	A1	Temel Kullanıcı	A1	Temel Kullanıcı	A1	Temel Kullanıcı	A1	Temel Kullanıcı
A1	Temel Kullanıcı	A1	Temel Kullanıcı	A1	Temel Kullanıcı	A1	Temel Kullanıcı	A1	Temel Kullanıcı
A1	Temel Kullanıcı	A1	Temel Kullanıcı	A1	Temel Kullanıcı	A1	Temel Kullanıcı	A1	Temel Kullanıcı

(*) *Avrupa Ortak Ölçüt Çerçevesi* (Common European Framework of Reference – CEF)

(**) *Milli Eğitim Bakanlığı Onaylı.*

Sosyal beceri ve yeterlilikler

"Tiyatrosfer" Tiyatro Topluluğu Kurucu Üyeliği. (Şubat 17, 2010 / İzmir - Türkiye)
ESN Ege (Erasmus Student Network -Erasmus Öğrenci Ağı- Ege Üniversitesi) Üyeliği.

Organizasyonel beceri ve yeterlilikler

(Eylül, 2009 - Mart, 2012 / İzmir - Türkiye)
ESN ADÜ (Erasmus Student Network -Erasmus Öğrenci Ağı- Adnan Menderes Üniversitesi)
Denetleme Kurulu Üyeliği.
(Mayıs, 2008 - Eylül, 2009 / Aydın - Türkiye)
ESN ADÜ (Erasmus Student Network -Erasmus Öğrenci Ağı- Adnan Menderes Üniversitesi)
Kurucu Başkanlığı.
(Kasım, 2007 - Mayıs, 2008 / Aydın - Türkiye)
Adnan Menderes Üniversitesi "Topluluklar Şenliği" Sunuculuğu.
(Aralık 5, 2007 / Aydın - Türkiye)
Adnan Menderes Üniversitesi XI. Kültür, Sanat ve Spor Şenliği Futbol Takımı Üçüncülüğü.
(Bahar Şenlikleri, 2006 / Aydın - Türkiye)
Adnan Menderes Üniversitesi XIII. Kültür, Sanat ve Spor Şenliği Futbol Takımı Üçüncülüğü.
(Bahar Şenlikleri, 2008 / Aydın - Türkiye)
Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi "Çaça" Dansı Gösteri Grubu Dansçısı.
(Eğitim Fakültesi Mezuniyet Balosu) (Mayıs 20, 2008 / Aydın - Türkiye)

Avrupa Komisyonu "Youth in Action 5.1" Programı "Sağlıklı Gelecek Gençlerle Gelecek" Eğitimci Katılımı (Mart 1-4, 2012 / Adana - Türkiye)
Avrupa Komisyonu "Youth in Action 4.3" Programı "Healthy Body - Healthy Soul" (Sağlıklı Vücut - Sağlıklı Ruh) Eğitim ve Ağ Kurma Projesi Katılımı (Nisan 15-18, 2011 / Varşova - Polonya)
"Linguistic Borrowings" (Sözel Aktarımlar) Projesi Katılımı (Mart 5, 2011 - Mart 19, 2011 / Varşova - Polonya)
"Children University" (Çocuk Üniversitesi) Projesi Katılımı (Ekim 2, 2010 - Ekim 9, 2010 / Varşova - Polonya)
Avrupa Komisyonu "Youth in Action 1.1" Programı "We are Europe" (Biz Avrupa'yız) Gençlik Projesi Ön Hazırlık Ziyareti Katılımı (Ekim 15-18, 2009 / Hodmezovasarahely - Macaristan)
TOG (Toplum Gönüllüleri) I. Proje Günleri Üniversite Temsilciliği (Eylül 8-11, 2007 / İzmir - Türkiye) (TOG İzmir)
Avrupa Komisyonu "Youth in Action 1.1" Programı "Healthy Reaction" (Sağlıklı Reaksiyon) Gençlik Projesi Katılımı (Temmuz 5-13, 2009 / Mragowo - Polonya) (ESN ADÜ Erasmus Topluluğu)
Avrupa Komisyonu "Youth in Action 1.1" Programı "M.O.V. (Movin on Video)" (Video'da Hareket Etmek) Gençlik Projesi Koordinatörlüğü (Mayıs 16-24, 2009 / Kuşadası - Türkiye) (ESN ADÜ Erasmus Topluluğu)
Öğrenci Temsil Konseyi ve Uşak Yerel Gündem 21 Gençlik Meclisi " Medeniyetler Buluşuyor " Uluslararası İpek Yolu - Kral Yolu ve Karum Kültür Etkinlikleri Projesi (Mayıs 7-12, 2008 / Uşak - Türkiye) (Uşak Üniversitesi)
Adnan Menderes Üniversitesi ve Öğrenci Toplulukları Destekli Acarlar Köyü Kalkındırma Projesi Katılımı (Şubat 20 - Haziran 6, 2008 / Aydın Acarlar Köyü - Türkiye)
ESN (Erasmus Student Network) Türkiye Ulusal Platform (Bahar Dönemi) 2010 Katılımı (ESN Ege Temsilciliği) (Mayıs 7-8-9, 2010 / Ankara - Türkiye) (Bilkent Üniversitesi / ESN Bilkent)
ESN (Erasmus Student Network) Türkiye Ulusal Platform (Bahar Dönemi) 2009 Katılımı (ESN Türkiye Ülke Temsilcisi Yardımcılığı) (Mart 6-7-8, 2009 / İstanbul - Türkiye) (Bahçeşehir-Yıldız Teknik-Galatasaray Üniversiteleri)
ESN (Erasmus Student Network) Türkiye Ulusal Platform 2008 Katılımı (ESN ADÜ Denetleme Kurulu Üyeliği) (Ekim 17-18-19, 2008 / Eskişehir - Türkiye) (Anadolu Üniversitesi / ESN Anadolu)
ESN (Erasmus Student Network) Türkiye Ulusal Platform (Bahar Dönemi) 2008 Katılımı (ESN ADÜ Kurucu Başkanlığı) (Mart 1-2, 2008 / İstanbul - Türkiye) (İstanbul Bilgi Üniversitesi / ESN Bilgi)
Uluslararası, ESN (Erasmus Student Network) Annual General Meeting (AGM) (Yıllık Genel Toplantısı) Katılımı (Mart 26-30, 2009 / Utrecht - Hollanda) (ESN Utrecht)
Uluslararası, ESN (Erasmus Student Network) Council of National Representatives (CNR) (Ülke Temsilcileri Konseyi) Katılımı (Şubat 19-23, 2009 / Üsküp - Makedonya) (ESN Üsküp)
Uluslararası, ESN (Erasmus Student Network) Council of National Delegates (CND) (Ülke Delegeleri Konseyi) Katılımı (Aralık 4-9, 2008 / Gdansk - Polonya) (ESN Gdansk)
Uluslararası, ESN (Erasmus Student Network) Annual General Meeting (AGM) (Yıllık Genel Toplantısı) Katılımı

	(Mart 20-24, 2008 / Besançon - Fransa) (ESN Besançon) "Erasmus Days For Mentors In Lithuania" (Erasmus Mentor Günleri) Projesine Katılım (Ekim 3, 2008 / Trakai - Litvanya) (National Agency of Lithuania / Litvanya Ulusal Ajans)
Bilgisayar beceri ve yeterlilikleri	Bilgisayar İşletmeni (Milli Eğitim Bakanlığı Onaylı) (Windows XP, Word, İleri Excel / VBA -Visual Basic for Applications-, Powerpoint, İnternet)
Sertifikalı eğitim programları ve seminerler	Girişimcilik (56 Saat) (Milli Eğitim Bakanlığı Onaylı) (Eylül 12, 2009 - Kasım 1, 2009) İlk Yardım (16 Saat) (Manisa İl Sağlık Müdürlüğü Onaylı) (Ekim 14-15, 2011) Yönetici Asistanlığı (Teorik: 16 Saat, Pratik: 32 Saat, Toplam: 48 saat) (Milli Eğitim Bakanlığı Onaylı) (Ağustos 9, 2011 - Ağustos 26, 2011) İngilizce Kursu (128 Saat) (Milli Eğitim Bakanlığı Onaylı) (Ekim 19, 2009 - Ocak 29, 2010) Youthpass -Avrupa Gönüllü Hizmeti için- (Eylül 1, 2010 - Mayıs 31, 2011) Okul Öncesi Eğitim Öğretmenliği (60 saat) (Milli Eğitim Bakanlığı Onaylı) (Eylül 7, 2011 - Eylül 17, 2011) Bilgisayar İşletmenliği (Teorik: 53 Saat, Pratik: 107 Saat, Toplam: 160 saat) (Milli Eğitim Bakanlığı Onaylı) (Temmuz 1, 2007 - Ağustos 27, 2007) İleri Microsoft Excel (VBA -Visual Basic for Applications-) (Teorik: 18 Saat, Pratik: 38 Saat, Toplam: 56 saat) (Milli Eğitim Bakanlığı Onaylı) (Eylül 21, 2011 - Ekim 20, 2011) Diksiyon Kursu (64 Saat) (Milli Eğitim Bakanlığı Onaylı) (Şubat 22, 2010 - Mayıs 10, 2010) Anlayarak Hızlı Okuma (10 Saat) (Mart 4, 2010 - Nisan 1, 2010) Fotoğrafçılık (25 Saat) (Ekim 12, 2011 - Kasım 12, 2011) Yardımcı Satranç Antrenör Yetiştirme Kursu (48 Saat) (Türkiye Satranç Federasyonu Onaylı) (Nisan 25, 2008 - Mayıs 4, 2008) Zaman Yönetimi (2 Gün, 14 Saat) (Ağustos 21, 2007) (Şubat 3, 2008) Kişisel Kaliteyle Markalaşmak (1 Gün, 6 Saat) (Aralık 20, 2011) Kişisel Verimlilik & Önceliklendirme (1 Gün, 7 Saat) (Mart 24, 2010) Sözsüz İletişim / Beden Dili (4 Gün, 26 Saat) (Eylül 20, 2007) (Ekim 27, 2007) (Ağustos 9, 2011) (Ekim 10, 2011) NLP (Beyin Dili Programı) (1 Gün, 7 Saat) (Eylül 29, 2007) NLP (Beyin Dili Programı) ile Beden Dili (1 Gün, 6 Saat) (Aralık 23, 2011) Keşfet Kendini (1 Gün, 7 Saat) (Şubat 9, 2008) Pozitif Yaşam (1 Gün, 7 Saat) (Eylül 1, 2007) Stres Yönetimi (2 Gün, 13 Saat) (Ekim 26, 2007) (Aralık 15, 2011) İnovasyon ve Yaratıcılık ile Ürün ve Hizmetlerde Kaizen (Sürekli İyileştirme) (1 Gün, 6 Saat) (Ağustos 7, 2010) Kariyer Planlama, Özgeçmiş Hazırlama ve Mülakat Teknikleri (2 Gün, 13 Saat) (Ekim 29, 2009) (Ekim 29, 2011) İş Hayatında İngilizce (1 Gün, 4,5 Saat) (Nisan 17, 2010) Sorun Çözme Teknikleri (2 Gün, 13 Saat) (Eylül 15, 2009) (Ocak 30, 2012) 5 S Prensibi (1 Gün, 7 Saat) (Ocak 18, 2008) İletişim Becerileri (2 Gün, 12 Saat) (Ocak 8, 2010) (Eylül 21, 2011) İş ve İnsan İlişkileri (2 Gün, 14 Saat) (Ekim 19-20, 2007) İnsan İlişkilerinde İletişim (1 Gün, 7 Saat) (Nisan 10, 2010) Aile İçi İletişim (1 Gün, 7 Saat) (Şubat 10, 2008) İkna Kabiliyeti ve Koçluk (1 Gün, 6 Saat) (Mart 5, 2012) Değişim ve Sürekli İyileştirme (Kaizen) (2 Gün, 13 Saat) (Ocak 7, 2010) (Şubat 14, 2012) İnovasyon (Yenileşim) (2 Gün, 14 Saat) (Ocak 10-11, 2008) Proje Yönetimi (2 Gün, 13 Saat) (Ocak 21, 2008) (Ocak 25, 2012) Proje Döngüsü Yönetimi (1 Gün, 6 Saat) (Şubat 18, 2012) Kriz Yönetimi (1 Gün, 7 Saat) (Şubat 6, 2008) Toplam Kalite Yönetimi Felsefesi (3 Gün, 20 Saat) (Ağustos 28-29, 2007) (Eylül 20, 2011) TS-EN ISO 9001:2008 Kalite Yönetim Sistemi (2 Gün, 14 Saat) (Ocak 14-15, 2010) OHSAS 18001:2007 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi (2 Gün, 12 Saat) (Mayıs 15-16, 2010) TS-EN ISO 22000:2005 Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi (H.A.C.C.P.) (2 Gün, 12 Saat) (Mayıs 22-23, 2010) TS-EN ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi (1 Gün, 6 Saat) (Ekim 17, 2011) Kuruluş İçi Kalite Denetçisi (2 Gün, 14 Saat) (Kasım 19-20, 2009) İş Hayatında Kalite (1 Gün, 6 Saat) (Şubat 23, 2010) Benchmarking (Kıyaslama) (2 Gün, 14 Saat) (Mayıs 17-18, 2008) Liderlik ve Motivasyon (1 Gün, 6 Saat) (Ekim 27, 2011) Çağdaş Yönetimde Liderlik ve Motivasyon (2 Gün, 14 Saat) (Mart 8-9, 2008)

	<p>Etkili Sunuş Teknikleri (2 Gün, 14 Saat) (Ekim 24, 2008) (Eylül 12, 2011) Elektronik Öğrenme (E-Learning) (1 Gün, 4 Saat) (Ağustos 13, 2009) E-Ticaret (2 Gün, 12 Saat) (Şubat 24, 2010) (Ocak 18, 2012) Özgeçmiş Hazırlama ve Mülakat Teknikleri (2 Gün, 14 Saat) (Temmuz 11, 2007) (Eylül 13, 2007) Kantin ve Açık Alan İşletmeciliği (Milli Eğitim Bakanlığı Onaylı) (30 saat) (Mayıs 26, 2008 - Haziran 2, 2008) Amerikan Kültür Derneği Dil Okulları İngilizce Kursu (B1 Kuru) (Eylül 20, 2007) Amerikan Kültür Derneği Dil Okulları İtalyanca Kursu (A1 Kuru) (Eylül 10, 2007)</p>
Sürücü belgesi	B Sınıfı.
İlave bilgi	<p>Karakter Özellikleri: Empati Sahibi Olan, Sakin, Akli ile çalışan, Yaratıcı, Lider.</p> <p>Profesyonel Hedefi: Olmak.</p> <p>İlgi Alanları: Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları, Uluslararası Projeler ve Seminerler, Ülkelerin Kültürleri, Fotoğrafçılık, Mızıkça, Bisiklet Sporunu, Origami, Seyahat Etmek, Kitap Okumak.</p> <p>Üyesi Olduğu Kuruluşlar: Karşılaştırmalı Eğitim Toplulukları Dünya Konseyi (World Council of Comparative Education Societies) (2010 - ...) Sigarayla Savaşanlar Vakfı (2008 - ...) Ege Üniversitesi ESN (Erasmus Student Network -Erasmus Öğrenci Ağı-) Ege Öğrenci Topluluğu (2009 - 2012) ESN (Erasmus Student Network -Erasmus Öğrenci Ağı-) (2007 - 2012) Aydın Gençlik Merkezimiz GSGP (Gençlik Sosyal Gelişim Programı) (2007 - 2009) Adnan Menderes Üniversitesi Sinema Topluluğu (2008 - 2009) Adnan Menderes Üniversitesi Fotoğrafçılık Topluluğu (2008 - 2009) Adnan Menderes Üniversitesi ESN ADÜ Erasmus Topluluğu (2007 - 2009)</p> <p>Ziyaret Ettiği Ülkeler: Almanya, Avusturya, Belçika, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Galler, Hollanda, İngiltere, İrlanda Cumhuriyeti, İskoçya, İspanya, İsveç, İsviçre, İtalya, Kıbrıs, Kuzey İrlanda, Letonya, Litvanya, Macaristan, Makedonya, Norveç, Polonya, Portekiz, Slovakya, Türkiye, Vatikan, Yunanistan.</p> <p>Askerlik Durumu: Tecilli (Eylül 30, 2012)</p>
Referanslar	<p>Sn. Prof. Dr. A. Kadir Aslan (Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İzmir - Türkiye) (+90.232.388.40.00 / 1903) Sn. Hayley Dann (Bağış Toplama Bölümü Yöneticisi/St Luke's Hospice, Plymouth - Birleşik Krallık) (+48.1752.401172) Sn. Jolanta Valiaugiene (Uluslararası İlişkiler Departmanı Yetkilisi/Kaunas Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Kaunas - Litvanya) (+370.377.511.44)</p>

8. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU TEZ VERİ GİRİŞ FORMU

Tez Veri Giriş Formu

http://tez2.yok.gov.tr/tezvt/uye_tezverigirisformdokum.php?

T.C.
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
ULUSAL TEZ MERKEZİ

TEZ VERİ GİRİŞİ VE YAYIMLAMA İZİN FORMU

Referans No	425930
Yazar Adı / Soyadı	Arman Orman
Uyruğu / T.C.Kimlik No	T.C. 44179673764
Telefon / Cep Telefonu	+90.236.234.34.24 +90.535.030.00.05
e-Posta	arman.orman@aol.com
Tezin Dili	Türkçe
Tezin Özgün Adı	Polonya ve Türkiye'de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarının Karşılaştırılması
Tezin Tercümesi	The Comparison of Initial Teacher Training Programmes of Poland and Turkey
Konu Başlıkları	Eğitim ve Öğretim
Üniversite	Ege Üniversitesi
Enstitü / Hastane	Sosyal Bilimler Enstitüsü
Bölüm	İlköğretim Bölümü
Anabilim Dalı	Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı
Bilim Dalı / Bölüm	
Tez Türü	Yüksek Lisans
Yılı	2012
Sayfa	167
Tez Danışmanları	Prof. Dr. A. Kadir ASLAN
Dizin Terimleri	Polonya=Poland Türkiye=Turkey
Önerilen Dizin Terimleri	Avrupa Birliği ve Eğitim=European Union and Education Karşılaştırmalı ve Uluslararası Eğitim=Comparative and International Education Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programları=Initial Teacher Training Programmes
Yayımlama İzni	☒ Tezimin yayımlanmasına izin veriyorum ☐ Ertelenmesini istiyorum

a.Yukarıda başlığı yazılı olan tezinin, ilgilienelerin incelemesine sunulmak üzere Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi tarafından arşivlenmesi, kağıt, mikroform veya elektronik formatta, internet dahil olmak üzere her türlü ortamda çoğaltılması, ödünç verilmesi, dağıtım ve yayımı için, tezime ilgili fikri mülkiyet haklarım saklı kalmak üzere hiçbir ücret (royalty) ve erteleme talep etmeksizin izin verdiğimi beyan ederim.

11.03.2012

İmza:

Yazdır

9. ÖZET

POLONYA VE TÜRKİYE’DE SINIF ÖĞRETMENİ YETİŞTİRME PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Arman Orman

Yüksek Lisans Tezi, İlköğretim Bölümü (Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı)

Danışman: Prof. Dr. A. Kadir ASLAN

Sayfa Sayısı: xi (Ön Kısım) + 156 (Tez)

**Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
İzmir – Türkiye
Mart, 2012**

Bu araştırmada, Avrupa Birliği’ne üye olan Polonya’nın sınıf öğretmeni yetiştirme programları incelenmiş ve Türkiye’deki sınıf öğretmeni yetiştirme programı ile karşılaştırılmıştır.

Araştırmada; Avrupa Birliği ve Türkiye’nin üyelik sürecine, Avrupa Birliği’nin eğitim ve öğretimde amaçlarına, Bologna Süreci’ne, Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne üye olması için tamamlaması gereken Avrupa Birliği fasıllarından birisi olan “Eğitim ve Kültür” faslına, “Eğitim ve Öğretim 2020 Çalışma Programı”na, “Kültür Alanı” konusuna ve “Eğitim ve Kültür” faslı kapsamında yapılan çalışmaların yorumlanması için Türkiye’nin 2005 yılından 2011 yılına kadar Avrupa Komisyonu tarafından yayınlanan yıllık ilerleme raporlarına yer verilmiştir. Ayrıca Polonya ve Türkiye’nin sınıf öğretmeni yetiştirme sistemlerinin yanı sıra genel eğitim sistemlerine de yer verilmiştir.

Karşılaştırmalı ve betimsel analiz yöntemlerinin kullanıldığı bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden bütüncül çoklu durum çalışması deseni kullanılmıştır. Ayrıca

yine nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi ve araştırmanın alt problemlerinin kullanıldığı standartlaştırılmış açık uçlu görüşme kullanılarak veriler toplanmıştır. Ulaşılan akademik dokümanlar, görüşmeler ve internet aracılığı ile elde edilmiş kaynaklar bir araya getirilmiş, Polonya ve Türkiye'nin eğitim sistemlerindeki ve sınıf öğretmeni yetiştirme programlarındaki benzerlik ve farklılıklar ortaya koyulmuştur.

Alanyazın taraması kapsamında karşılaştırmalı ve uluslararası eğitim alanında yurtiçinde ve yurtdışında yapılmış olan çalışmalar incelenmiş, Eurydice (Avrupa Eğitim Bilgi Ağı) ve küreselleşme konuları ele alınmıştır.

Polonya ve Türkiye'nin sınıf öğretmeni yetiştirme programları karşılaştırılırken, bu ülkelerin genel eğitim sistemlerinin, sınıf öğretmeni yetiştirme kurumları düzey ve eğitim modellerinin, sınıf öğretmeni yetiştirme programlarında içerik, kapsam ve öğretimin, programların amaçlarının ve sınıf öğretmeni yetiştirme kurumlarına kabul şartlarının ortaya konması amaçlanmış ve elde edilen bilgiler tablolastırılarak aktarılmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda yorum ve öneriler yapılmış, Avrupa Birliği'ne üyelik süreci içinde bulunan Türkiye'nin; Türk eğitim sisteminde ve sınıf öğretmeni yetiştirme programlarında yeniden yapılanmaya gidilmesinin uygun olacağı sonucuna varılmıştır. Özellikle "Eğitim ve Kültür" faslı, sınıf öğretmeni yetiştirme programlarına giriş şartları, içerik, uygulama, yönetim ve zorunlu eğitim süresi konularında yeniden düzenleme yapılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği ve Eğitim, Karşılaştırmalı ve Uluslararası Eğitim, Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programları, Polonya, Türkiye.

10.ABSTRACT

THE COMPARISON OF INITIAL TEACHER TRAINING PROGRAMMES OF POLAND AND TURKEY

Arman Orman

**Master’s Thesis, Department of Elementary School Education
(Elementary Teaching)**

Supervisor: Prof. A. Kadir ASLAN

Number of Pages: xi (Pre Text) + 156 (Thesis)

**Ege University Institute of Social Sciences
İzmir – Turkey
March, 2012**

In this study, the initial teacher training programme of the European Union country, Poland was investigated and compared with the initial teacher training programme practiced in Turkey.

This study includes; European Union and accession of Turkey to the European Union; education and training objectives of European Union; Bologna Process; “Education and Culture” chapter which is one of the acquis chapters of European Union and Turkey needs to complete it to become a member of the European Union; strategic framework for “Education and Training Strategy 2020”; issue of “Culture Area” and Turkey Annual Progress Reports from 2005 to 2011 which was published by the European Commission for the interpretation of the work under the “Education and Culture” chapter. The study also dealt with general education system as well as initial teacher training programmes in the Poland and Turkey.

In this research, juxtaposition comparison method, descriptive analysis method and holistic multi-case study design are combined. In addition, the data collected by document analysis which is one of the methods of qualitative research and standardized open-ended interview related with sub-problems of the research are used. Besides, obtained academic documents, interviews and sources which founded via websites were collected and analyzed. As a result of the comparison, the similarities and differences in the general education systems and initial teacher training programmes of Poland and Turkey were presented.

As literature review, similar academic studies in Turkey and abroad dealing with comparative and international education were researched. In addition, Eurydice (Information on Education Systems and Policies in Europe) and globalization topics were discussed.

When comparing the initial teacher training programmes of Poland and Turkey, the similarities and differences in the general education systems, education levels and training models of initial teacher training institutions, content, scope, teaching methods, goals and admission requirements of initial teacher training programmes focused and the data gathered were presented in tables.

Based on the data, some comments and suggestions were put forward. The result of the data shows that; Turkish education system, and therefore, the initial teacher training programme should undergo some radical changes during the process of accession of Turkey to the European Union, especially in the “Education and Culture” chapter which is one of the *acquis* chapters of European Union, in the admission requirements to the initial teacher training profession, in the content and practice of the programme, in the educational administration and in the duration of compulsory education.

Key Words: European Union and Education, Comparative and International Education, Initial Teacher Training Programmes, Poland, Turkey.